

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84
FAX 215 28 05

Any XI N.º 560

Setmana del 17 al 23
de juny del 1990

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 100 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES ; Sant Tomàs d'Aquino

"No hi ha ningú
capaç d'expressar la
suavitat d'aquest
sagrament pel qual
gustem en la seva
mateixa font la
dolcesa espiritual i
fem memòria
d'aquella
excel·lentíssima caritat
que Crist ens mostrà
en la seva passió."

AFINANT

El III Congrés Litúrgic, a les portes

JOAN E. JARQUE i JUTGLAR

De dilluns en vuit s'inaugura el III Congrés Litúrgic de Montserrat. Serà un esdeveniment que, sens dubte, marcarà una fita en la vida del poble cristià de Catalunya, com ho feren els dos congressos que el precediren. Fins ara, no sembla que tingui gaire ressò popular, i potser ha de ser així. Ara és l'hora dels experts, dels qui preparen les ponències i les comunicacions que són al capdavant la tasca principal i la riquesa de tot congrés. Tanmateix, aquest es proposa com a objectiu, entre altres, "potenciar la formació i la vivència litúrgica dels fidels". Em sembla un objectiu importantíssim. La litúrgia és l'afer del poble, no solament dels monestirs o d'uns afeccionats. Tot el que fem —el nostre setmanari també— per fer arribar al poble, a "la gent que va a missa", les conclusions i les orientacions que es prendran a Montserrat, serà poc. En parlava fa unes quantes setmanes i no em dol insistir-hi. Ens cal amb urgència posar en marxa altra vegada un veritable "moviment litúrgic". El de les primeres dècades d'aquest segle, que molts visquérem i impulsàrem de joves, ens portà als resultats esplendorosos consagrats pel Vaticà II. Aquell mateix impuls, aquella mateixa il·lusió ens hauria d'empenyer ara per trobar els mitjans pràctics, populars, per fer participar a tot el poble de Déu de la litúrgia "cim al qual tendeix tota l'acció de l'Església i alhora font d'on brolla tota la seva força".

L'Església italiana s'ha organitzat per tal d'atendre les necessitats espirituals dels afeccionats provinents d'arreu del món per assistir als partits del Campionat Mundial de Futbol

Gols i religió

Rudi Voller, davant centre alemany marca el quart gol contra Iugoslàvia.

ROMA.— Les diòcesis italianes presten atenció religiosa als milers de turistes i afeccionats que presencien les diferents fases del Campionat Mundial de Futbol. A Roma, per exemple, a més de les esglésies nacionals que hi ha, s'han previst cinc temples més per acollir els "pelegrins" dels grups lingüístics més difosos: italià, anglès, espanyol, francès i alemany.

Segons va explicar el responsable de la Pastoral del Turisme, Esports i Lleure, de la diòcesi de Roma, monsenyor Ferrando Belli, la idea és que hi ha molta gent que té necessitat d'assistència religiosa. Per això s'ha creat "una xarxa d'esglésies que disposen de sacerdots oriünds, per tal d'acollir els molts turistes i afeccionats que arriben a la ciutat durant els Campionats Mundials de Futbol".

Les quatre Basíliques Majors de Roma (Sant Pere, Santa Maria la Major, Sant Joan del Laterà i Sant Pau Extramurs) tenen un caràcter més internacional ja que ofereixen les cerimònies religioses en llengua llatina i disposen de confessors de diverses nacionalitats.

La mateixa diòcesi de Roma, en col·laboració amb el comitè organitzador del Mundial, va preparar la cerimònia en què el Papa va inaugurar l'Estadi Olímpic de Roma, remodelat recentment.

10.000 persones l'han fet possible

El III Congrés Litúrgic de Montserrat, obra de tots

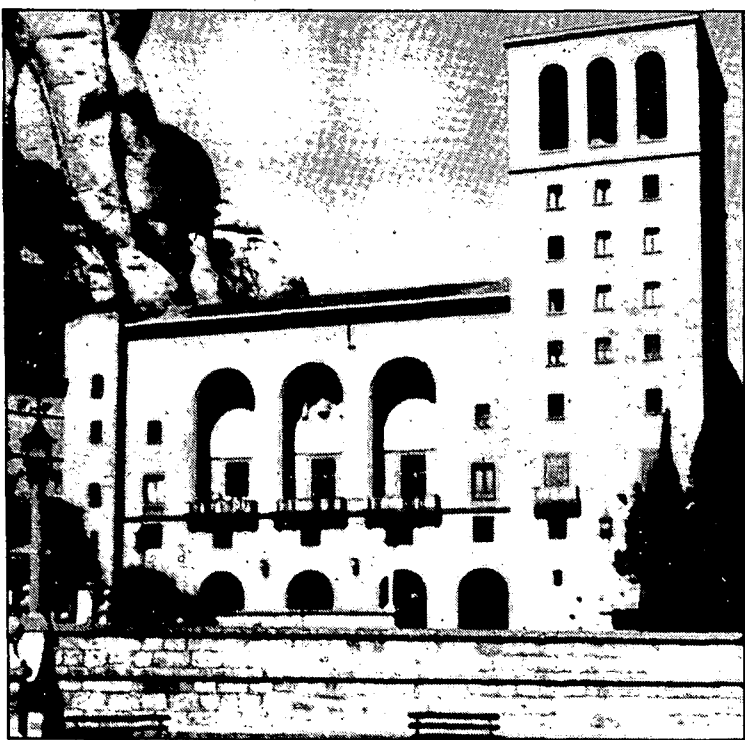
Deu mil. Una xifra tan rodona com significativa. Deu mil són els qui ja han col·laborat, des dels diversos equips, consells o grups que s'han format, per expressar amb la seva reflexió, les seves respostes i els seus suggeriments. Amb aquesta sensibilització pastoral s'ha dut a terme la tasca de preparació del "III Congrés Litúrgic de Montserrat". Deu mil són les persones que hi ha al darrera de les respostes que s'han donat a l'enquesta que, com a guia de treball, ha precedit les jornades del Congrés. En aquest sentit, es pot ben dir que el Congrés va ésser obra de tots. Pastors i fidels han respost molt unànimement a la crida inicial feta pels bisbes de Catalunya i l'abat de Montserrat.

Els congressistes inscrits són també una ampla expressió de tots els estaments del poble

de Déu. És, aquest, un altre fet que, sens dubte, incidirà en el ritme i el tarannà de les mateixes jornades del Congrés.

D'altres —i s'espera que encara siguin molts més— s'han adherit a l'esperit i a la tasca del Congrés donant-hi suport econòmic. Ho han fet i ho faran perquè, també en aquest sentit, sigui obra de tots.

Tot fa pensar que el Congrés donarà fruit, els anys vinents, en el conjunt del poble cristià, que s'ha de sentir ajudat a renovar-se vivint més a fons la litúrgia, situant de debò la litúrgia al cor de la seva vida. Que tot i tothom faci possible la realitat d'aquest Congrés. Hi ha prou signes per pensar que això no serà només una esperança sinó que serà un fet.

AVUI: Especial Església a Badalona

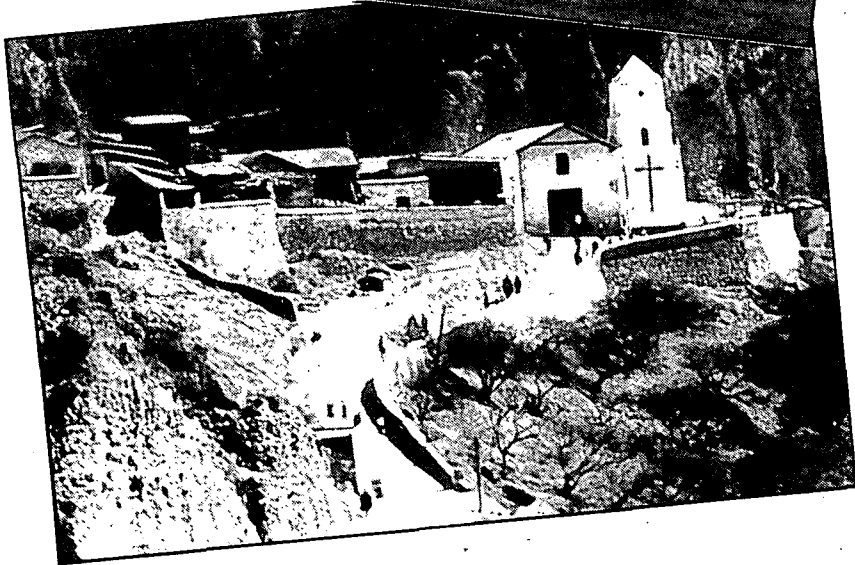
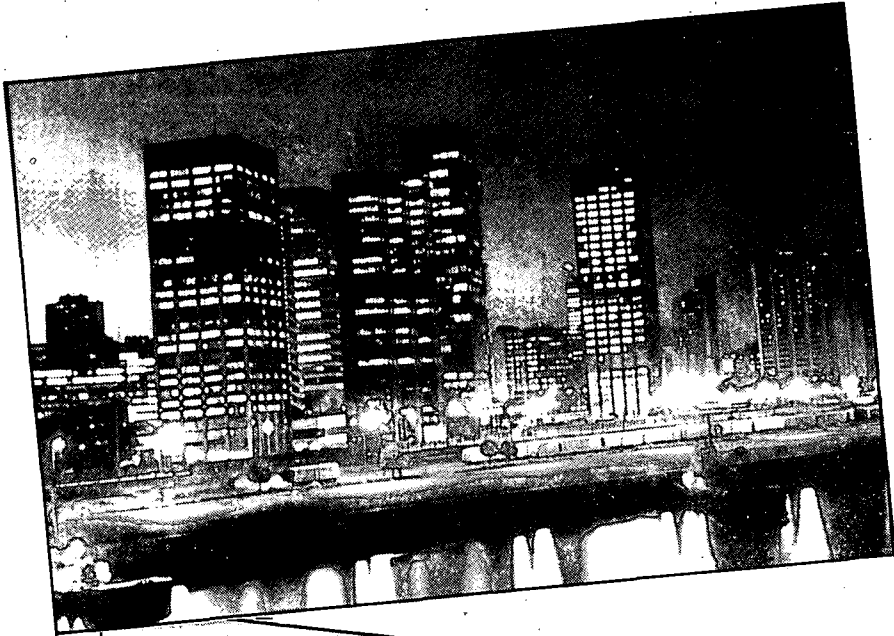
ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE
CATALUNYA CRISTIANA

ARGENTINA

BRASIL I PARAGUAI

Del 25 d'agost al
9 de setembre

16 dies

BUENOS AIRES

Una de les 10 ciutats més importants del món, una autèntica metròpoli, capital fascinant, al Riu de la Plata, tan ample que no es veu la costa d'una banda a l'altra.

LES CASCADES DE L'IGUAÇÚ

L'espectacle impressionant de l'aigua en plena selva tropical. Excursions al costat brasiler, a Ciudad del Este (Paraguai) i a Misiones, on hi ha restes de la de San Ignacio, creada pels jesuïtes.

EL "TREN DE LAS NUBES"

Que arriba gairebé al cel; des de Salta, plena d'història i de música, cap a Jujuy, a la Quebrada de Humahuaca i a San Antonio de los Cobres.

PENÍNSULA VALDÉS

L'únic indret de l'univers on les balenes franques són a l'abast de la mà. Excursió a la pingüinera de Punta Tombo, embarcament per veure les balenes, Trelew i Puerto Madryn.

ELS LLACS DEL SUD

La Patagònia dels Andes. Bariloche i excursió lacustre a l'illa Victoria i al bosc d'Arrayanes. Llacs, boscos, pescades increïbles... per no oblidar-se'n mai més.

✓ Pensió completa • Àpats a "churrascarias" i restaurants, amb la famosa carn a la brasa, i a la Costanera • Amb l'assistència tècnica d'Ultramar Express, de Barcelona, i de Thomas Travel, de Buenos Aires.

Demaneu més informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació d'**AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA**.

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA CONTRIBUEIX ECONÒMICAMENT PERQUÈ CADA SETMANA CATALUNYA CRISTIANA SURTI AL CARRER. FES-TE AMIC!
T'informarem a Plaça d'Urquinaona, 11 3er. 3a. A. 08010 Barcelona - Telf.: 301 37 18

EDITORIAL

Racisme... o injustícia social

La "lleï d'estrangeria" ha estat durament contestada pels sectors socialment més sensibles del país i, també, de l'Església, des de la seva aprovació. Ara ho és l'aplicació que ha començat a fer-se'n.

Les expulsions massives d'estrangers —amb connotacions formals humiliants— que han tingut lloc recentment, obren una àmplia polèmica.

Com que, a més, es tracta d'estrangers africans, i com que ha aparegut la sospita que, darrera l'autoritat executora d'aquelles mesures dràstiques, hi ha interessos privats... es torna a parlar de la qüestió racista. Molts es pregunten avui: hi ha racisme entre nosaltres?

En certa manera, aquesta pregunta és més important que el debat estricte sobre la "lleï d'estrangeria". Perquè, al capdavall, de com sigui la nostra societat en depèn que puguem o no mantenir l'esperança d'assolir lleis més justes...

D'altra banda, la retrobada de la vella i cruent dèria antisemita a diverses latituds atorga al tema una dimensió internacional.

Ara bé, centrant-nos en els problemes d'aquí, abans d'embrancar-nos en discussions semàntiques sobre si és prou adequat parlar de racisme, potser caldria fer atenció simplement a la justícia social.

Hi ha una manca de justícia que té lloc lluny de nosaltres: la que obliga a molts africans a abandonar la seva terra per tal de sobreviure. Una cosa —ben positiva— és el dret a emigrar, el qual, en situacions normals, és només exercit per una minoria, i una altra, la necessitat d'abandonar el propi país, la qual afecta un gran nombre de persones. L'existència d'un tercer món subdesenvolupat, on la fam és encara una realitat de cada dia, i la presència de tants africans que vénen a engruixir el quart món de les grans ciutats europees són, doncs, dues cares d'una mateixa moneda.

Ihi ha una manca de justícia més propera, que es manifesta en la utilització de mà d'obra barata per a la realització d'aquells treballs que

aquí tothom refusa, sense adonar-nos prou que es tracta de persones. De subjectes, per tant, d'uns drets que comprenen la subsistència digna, l'habitatge, l'educació, el lleure. La reducció de la persona a pura mà d'obra o, per dir-ho com Joan Pau II, la valoració objectiva del treball amputada de la seva dimensió subjectiva, és la injustícia radical.

És en aquest terror de la injustícia social on creixen, entre nosaltres, alguns fenòmens de caràcter racista. Val a dir, però, per a una plena comprensió del problema, que aquesta mateixa utilització de la persona com a simple eina de producció l'han patida els pobres del propi país, i que, partir d'un determinat nivell social, els estrangers de qualsevol raça són respectats... sobretot si vénen a invertir. Aquestes són les peculiaritats del nostre racisme.

Tots som cridats a la contínua descoberta del proïsme que és sempre en l'altre, sota formes diverses. Avui el proïsme dels europeus té la pell de color. Des de la nostra solidaritat amb ells, tenim dret a exigir lleis més humanes envers els estrangers. Des de la mateixa solidaritat, tenim del deure de treballar pel progrés del tercer món que ha de poder fer de les seves terres una pàtria habitable.

Quina llàstima que un bell epítet, de tant usar-lo a tort i a dret hagi perdut el seu esclat, ja que la trobada a Praga de Vaclav Havel i de Joan Pau II té quelcom realment fascinant i que desconcerta el que els imprevisibles trasbalsaments que canvien la cara de l'Est europeu ens han deixat entendre. Convergència inaudita de les dues trajectòries cada una de les quals era altament improbable. Un dels animadors de la Carta 77, llargament perseguit i privat de parlar, esdevé de cop i després d'unes jornades memorables, president de la República txecoslovaca. I d'altra banda, un Pontífex romà és acollit amb entusiasme a aquesta terra de Bohèmia, que inventa la Reforma abans de la Reforma, i on el record de Jean Huss, martiritzat per haver professat una fe massa evangèlica, roman sempre present en la memòria nacional.

En efecte, cada un d'aquests esdeveniments era improbable, i d'un improbable proper a l'impossible. Així doncs, l'encontre d'aquestes dues trajectòries cada una de les quals depassa la imaginació, multiplica l'improbable per l'improbable i esdevé veritablement surrealista, ja que desfà les idees que ens fèiem, i que sempre són curtes, sobre el desenvolupament normal de les coses. Un miracle, és en efecte el primer mot que pronuncia Havel tan bon punt es trobà davant de Joan Pau II.

El conjunt del seu discurs demostra que no es prenien el mot a la lleugera. Havel es veia més obligat a testificar el miracle car no sabia gairebé el que és un miracle. Paraula aguda i profunda. Car l'existència, com sap aquest poeta

dramàtic no mancat de filosofia, pot fer esclatar els nostres quadres conceptuals. La vinguda de l'home vestit de blanc tenia per a Havel alguna cosa d'una Visitació. Les cadenes tot just trencades, heus ací que apareixia l'àngel de la llum per conduir els captius d'ahir pels camins difícils de la llibertat! La paraula de Joan Pau II, orientada vers el futur i desplegant les perspectives d'un món a renovar segons l'Esperit, responia a aquesta extraordinària salutació amb la força i l'esclat excepcional que convenien.

Els esperits forts faran com si les paraules intercanviades a Praga només fossin d'eloqüència sagrada i sublimat poètica. Però Havel i Joan Pau II no solament són artistes de la paraula, més inspirats en les seves aparicions públiques que l'ordinari dels homes d'Estat professionals. La bellesa de la forma sorgeix com un escriure en una litúrgia sense teatre que celebra, com molt bé digué Havel, el miracle d'un renovament i que és en si mateixa d'una imensa importància, no solament espiritual, sinó també espiritual i política.

En primer lloc, l'esdeveniment de Praga és una manifestació de gratitud envers l'home que ha estat el primer a fer trontollar i començar a fer rodolar la pedra se-

desconeguts que han nodrit una ardent esperança que finalment ha estat la més forta. Si hi ha hagut, victòria, ha estat la de l'esperit, que llarg temps comprimit i rebutjat per un implacable ateisme de l'Estat ha acabat provocant aquesta implosió del sistema, inexplicable sense un cop de geni vingut de les profunditats. Amb la seva trobada amb Havel, Joan Pau II ha fet de Praga la capital de tota una cristiandat oriental sortint de les catecumbes. I des d'aquesta altura, el Papa, que sempre ha fet de la llibertat religiosa el primer dels drets de l'home, la negociació del qual entranya la ruïna de tots els altres, podia llançar una solemne crida a tot Europa, fins aquí horriblement mutilada, per tal que comprengui que en voler matar Déu s'assassina la llibertat, i que aquesta Europa no pot edificar-se a si mateixa en la unitat i la llibertat sinó retrobant, i per fer-les sorgir més abundoses les seves fonts cristianes.

Cal certament recusar la mitologia falsament espiritualista de l'arcàngel i del dimoni. Com ha dit Joan Pau II, l'alliberament ha estat en primer lloc obra dels nombrosos màrtirs clandestins i herois

desconeguts que han nodrit una ardent esperança que finalment ha estat la més forta. Si hi ha hagut, victòria, ha estat la de l'esperit, que llarg temps comprimit i rebutjat per un implacable ateisme de l'Estat ha acabat provocant aquesta implosió del sistema, inexplicable sense un cop de geni vingut de les profunditats. Amb la seva trobada amb Havel, Joan Pau II ha fet de Praga la capital de tota una cristiandat oriental sortint de les catecumbes. I des d'aquesta altura, el Papa, que sempre ha fet de la llibertat religiosa el primer dels drets de l'home, la negociació del qual entranya la ruïna de tots els altres, podia llançar una solemne crida a tot Europa, fins aquí horriblement mutilada, per tal que comprengui que en voler matar Déu s'assassina la llibertat, i que aquesta Europa no pot edificar-se a si mateixa en la unitat i la llibertat sinó retrobant, i per fer-les sorgir més abundoses les seves fonts cristianes.

Llenguatge que contradiu algun dels nostres confortables modernismes, però que no es refereix a cap model del passat i que és literalment ultramodern. Hom no se sorprendrà que el Papa espari sincerament tots aquells que entre nosaltres pinten amb colors de malson el que ells anomenen "el somni de Compostel-

la"; laics que ens demostraven que tota religió és alienant, en el mateix moment en què el cristianisme contribuïa tan poderosament a l'alliberament dels pobles reduïts a l'esclavatge, cristians dits progressistes tant de temps en connivència amb el marxisme (per reprendre un mot tan just i tan assenyat en el jutjament que el fa irreversible i inesborrable) i que toleren malament que el Papa, amb un altre mot decisiu, carregat d'història i de pensament, hagi, a Praga, qualificat el comunisme de tràgica utopia.

Hom comprèn el sofriment dels uns i dels altres. Però se'ls prega que considerin que el papat ha abdicat tota voluntat de poder, i que no aspira de cap manera al govern temporal de les consciències, que l'Església només reivindicava el dret de donar testimoni pels seus valors i a través de tots els mitjans de cultura, i ocupant el seu lloc en una civilització de la qual n'ha estat la mare i l'educadora; com més cristiana serà Europa, més armada estarà contra el ressorgiment dels nacionalismes i dels imperialismes, serà preservat millor el multiculturalisme que és la seva riquesa, serà més oberta i fraterna per a la resta del món. Encara més, el Papa, que sap que el materialisme és l'enemic número u d'una civilització de llibertat, ha denunciat, també a Praga, les mentalitats de concurrència i de competició, i l'esperit de lucre que són propis del capitalisme occidental amb una vigoria de la qual no en són capaços els nostres pàl·lids social-demòcrates.

(De "la Croix")

Una trobada a Praga

"Un miracle", segons la primera paraula de Havel

ETIENNE BORNE

RESPIR

QUIN RESPIR!

L'expressió pot ser, la formen dos verbs, l'un al costat de l'altre: el verb poder i el verb ser. Units així expressen la possibilitat d'una cosa: pot ser que demà ploqui. Quan es parla de la possibilitat d'una cosa, s'insinua la possibilitat de la contrària: pot ser que demà no ploqui. És tan corrent aquesta manera de dir, que la rutina del llenguatge ha limat la tonicitat del primer verb, i de la unió n'ha sortit un adverbi: potser, el qual, junt a un altre adverbi, cobreix els sentits anteriors: Potser sí, potser no, potser sí que n'era jo! I també em recorda un amic que es féu famós per les seves respostes indefinides; si li preguntaves, per exemple, si plouria, es girava cap als quatre punts de l'horitzó amb mirada fixa i al cap d'una estona sentenciava: "Tal com veig les coses, tant por ser que ploqui com que no ploqui!" Em sap greu, avui m'ha sortit un RESPIR sense missatge!

MIQUEL ESTRADÉ

Catalunya Cristiana

EL SETMANARI DE MÉS DIFUSIÓ DE CATALUNYA

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Joan E. Jarque i Juglar
Sots-directors: Francesc Malgosa i Riera, Joan Carrera i Planas
Edita: Fundació Catalunya Cristiana
Gerent: Jaume Roigé i Torrentgeneró
Diseño: Josep Samper i Aledo
Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels C/ València, 244, 2on. Tels.: 215 / 27 39 - 27 84 FAX: 215 28 06 08007 Barcelona
Impressora: Publiagraf, S.A.L. Pge. Valeri Serra, 30 Tels.: 254 / 16 30 - 17 77 Barcelona D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 4.800 Ptes.

Europa: 8.700 Ptes. Amèrica: 10.650 Ptes. Àsia, Àfrica: 11.400 Ptes. Filipines: 11.400 Ptes. Àsia (més oriental): 14.200 Ptes.

ARA MATEIX

Ja han començat, amb una gran trobada al castell de Jamville, prop de Lisieux, els preparatius del cinquantenari de la "Mission de France", una obra pastoral de vanguardia. Va ser el 14 de juliol de 1941 que l'assemblea dels cardenals i arquebisbes francesos aprovà la proposta del cardenal Suhard de crear la Missió, amb un seminari particular. L'objectiu dels joves que s'hi aplegaven era expressat amb contundència: preparar-se per passar d'una Església de cristiandat a una Església de missió. Calia abatre, proclamava el gran cardenal Suhard, "el mur que separa l'Església de la classe obrera". Ara, el fet d'iniciar la celebració d'aquest cinquantenari un any abans de la data en què s'escau, demostra la voluntat de l'actual "Mission de France" de fer-ne un moment fort de reflexió i d'aprofundiment.

Han passat moltes coses durant aquests cinquanta anys... El 1943, els capellans parisencs Godin i Deniel publicaven "La France, pays de mission?", que obria noves perspectives a la pastoral: després del gran esforç de promoció d'un laïcat encarnat en el món obrer, per mitjà de la JOC, s'arribava a la creació dels capellans obrers. La "mission de Paris" complementaria la "Missions de France". Però el 1953 es produïa la crisi: Roma feia tancar el seminari que comptava, aleshores, amb 150 alumnes. L'experiència dels capellans obrers era també suspesa entre de 1954 a 1959. Va ser l'hora fosca de la prova, la de la tensió dramàtica entre dues fidelitats...

"Mission de France", missió d'Europa

J. CARRERA PLANAS

La represa va venir amb el Vaticà II i es va afermar gràcies a la lucidesa i la fortalesa d'esperit del cardenal Liénart. Avui la "Mission de France" és una diòcesi sense fronteres, amb un bisbe propi, mons. Lacrampe, i 278 sacerdots. Aquests treballen en llocs i situacions molt diferents: des dels qui s'uneixen als treballadors temporers —molts d'ells espanyols i portuguesos— a les valls del Rhône i del Garonne, als qui treballen en grans obres de construcció, com l'extraordinària del túnel sota el canal de la Mànega. "Una de les nostres descobertes, al llarg d'aquests anys; ha dit Jean Marie Ploux, vicari general de la Missió, és l'acció de l'Esperit Sant en els no creients. Realment habita en tot home, anima les seves inquietuds, la seva recerca de la justícia i dels drets de l'home... No ens hem de considerar posseïdors en exclusiva de la veritat i de la generositat. Diria, si gosava, que l'Esperit de Déu no és cristià, vull dir que no és propietat exclusiva dels batejats".

Tota aquesta història no afecta només França. L'hem seguida i, d'alguna manera, s'ha reflectit al conjunt de l'Església. A Catalunya ha exercit una gran influència, fins al punt que, sense tenir-la en compte, no s'entendrien alguns aspectes de la nostra pastoral. Karol Wojtyla visità la missió de França el 1947 i dedicà el seu primer article, el 1949, com a col·laborador del setmanari catòlic de Cracòvia, a l'experiència dels capellans obrers.

Al cap de mig segle, l'ambient social d'Europa ha evolucionat. De la societat de post-guerra, dura i dividida, d'aleshores, hem passat a l'Europa pròspera i unida d'avui. D'un sentiment classista militant i sempre a flor de pell, hem derivat cap a una societat molt més homogènia i a unes reivindicacions més sofisticades. D'un marxisme ascendent, que no s'avergonyia de tenir el seu centre a la Unió Soviètica, hem arribat a un comunisme a la retirada, a l'Est i a l'Oest. I tantes altres coses. Però, enmig de tots els canvis, resta actual la intuïció bàsica dels pioners francesos de la pastoral moderna: som en missió. Entre aquella "Mission de France", que ja atreïa el jove Wojtyla, i el mot d'ordre de Joan Pau II d'emprendre una nova evangelització d'Europa, hi ha quelcom de comú... També, sens dubte, algunes diferències importants de concepció i de mètode. Però no deixa de ser significatiu que, superades moltes polèmiques, avui a París continuïn parlant de missió i de Roma surti la proposta d'una nova evangelització d'Europa.

La classe de religió: el debat és obert

Els joves d'avui pateixen lamentablement una greu amnèsia de coneixements religiosos pel buit que han tingut de cultura religiosa. La nostra joventut a qui hem donat més del que volien, ara sofreixen per allò de "no sols de pau viu l'home".

L'escriptora francesa de la prestigiosa revista Le Point, Caterina Guignon, afirma rotundament "la manca d'ensenyament religiós posa la cultura en perill". Ens cita a vida d'exemple: "Què és un crucifix?" Alumnes de 5è d'un col·legi de París van creure comprendre "cruciforme" i van respondre que un "crucifix era un tornavis". Els estudiants palesen un impressionant desconeixement de la cultura religiosa, cultura per altra banda, —continua afirmant l'escriptora— essencial per la comprensió de la nostra civilització. Es pregunta la periodista de Le Point: "com es pot comprendre Baudelaire sense conèixer el sentit dels mots "encensoir" (encenser) o "reposer" (sagrari)? Com es pot llegir "Légendes des siècles" sense evocar les figures bíbliques, igual que Hugo? Com puc parlar de Pascal si silenci la teologia de Gràcia? Monsenyor Decourtray,

de Lyon, denuncia en el seu llibre "Camins de Fe": "Hòm troba a casa nostra politècnics, enarques i fins i tot agregats incapaços de comprendre el tema d'una vidriera de Chartres, d'un capítol de Vezelay, d'un fresc de Miquel Àngel o d'una pàgina d'una novel·la de Dostoievski, i tot això per la simple raó de no haver estudiat la Bíblia, la Història d'Israel i la Història de l'Església.

El testimoni més detonant és el del Sr. M.C. Betbeden, professor de Lletres, en escriure a "Le Monde de l'Education": "Quan els meus companys i jo parlem de la pregària o del dejuni, només els nostres alumnes musulmans comprenen allò que volem dir".

Els nens de Canillo em demanaven el significat de la frase "més net que una patena" que els havia sortit als deures de català. No n'hi havia per riure sinó per plorar, quan un jove em digué, després d'haver-los explicat els quadres de l'Apocalipsi del retaulle gòtic català del segle XVI de St. Joan de Caselles: "em pensava que això de l'Apocalipsi només era una discoteca". En un test de cultura religiosa a la meua classe de religió sols la meitat dels alum-

nes han sabut dir què celebrem en la Festa de Tots Sants i en unes classes d'una mitjana de 28 alumnes només un cinc de cada aula coneixien el mot "beatificació" i això que alguns que han seguit els cursos d'EGB als col·legis de la Sagrada Família sabien que les monges treballen per beatificar la Mare Anna Maria Janer. Amb els de 2n. de BUP a qui dono Història de l'Església he començat la lliçó de la Pentecosta repartint-los una fotografia del meravellós quadre del Greco "La Pentecosta". Si en un moment determinat s'eren tres o quatre a la vegada, els renyo amb l'expressió bíblica "Això sembla la torre de Babel".

El Consell d'Europa que reuneix vint-i-un Estats, que tenen en comú llur addició als principis i a les pràctiques de la democràcia, han aixecat la veu a través del seu Consell de Cooperació Cultural (C.C.C.) perquè els pobles europeus prenguin consciència de llur patrimoni comú. I aquest patrimoni comú té una component religiosa que s'imposa a la raó tan laica com es vulgui. Afirmen els parlamentaris europeus "quant a la veritable història s'ha de contemplar des d'una perspectiva cristiana que és la nostra i que era l'habitat espiritual dels nostres avantpassats. Aquesta cristiandat "que avui anomenem l'Europa". Es tracta d'assegurar que l'Europa pugui salvar per a ella i fer fructificar per a la humanitat l'herència del cristianisme. "L'ensenyament escolar —afirmen els parlamentaris europeus— ha de comprendre una iniciació al patrimoni cultural, espiritual, històric i científic".

La UNAPEL (Union Nationale des Associations de parents d'élèves de l'enseignement libre) ha denunciat igualment "l'analfabetisme religiós". Al congrés de Blois d'aquest any acusaven "l'immens buit cultural que pateix l'ensenyament general pel que fa al domini dels coneixements de la religió". El president de la UNAPEL, Alain Cerisola, responia a un periodista "que un sigui totalment ateu o creient, cada individu té necessitat de prendre consciència de la dimensió religiosa de la humanitat". I el mateix secretari de la F.E.N. (Fédération de l'Education

Pintura mural de Sant Joan de Caselles del segle XII, la joia romànica més important del nostre patrimoni, que sense un mínim de cultura religiosa resta buida de valor per als joves andorrans.

Nationale) Sr. Guy Le Léouannic fa, uns vint anys, que deia "l'ensenyament ha de tenir cura de la religió, si vol ajudar els alumnes a comprendre el món en què viuen, tenint en compte que els problemes dels Sikhs, dels Tàmils, de l'IRA, dels jueus i palestins... tots tenen almenys un abillament religiós. L'actual secretari de la F.E.N., en tornar d'un viatge a Israel lamentava al diari La Croix: "Jo, el pur producte de la laïcitat, he descobert que la història del poble jueu, que es confon amb la història bíblica, no m'ha estat mai ensenyada. Per comprendre la nostra societat és necessari conèixer els seus orígens i, doncs, el cristianisme i la Bíblia".

El debat és obert. Al cara a cara del Primer Ministre Francès, Michel Rocard, dilluns passat, fou interpellat amb insistència pels periodistes sobre un punt del qual no li agradava parlar massa: "Com i quin dia la instrucció religiosa dels estudiants francesos? El Cardenal de París, Lustiger, en una entrevista a "Journal du dimanche" anava molt lluny en demanar "volem engemar una vasta negociació a fi que l'ensenyament religiós sigui accessible a tothom".

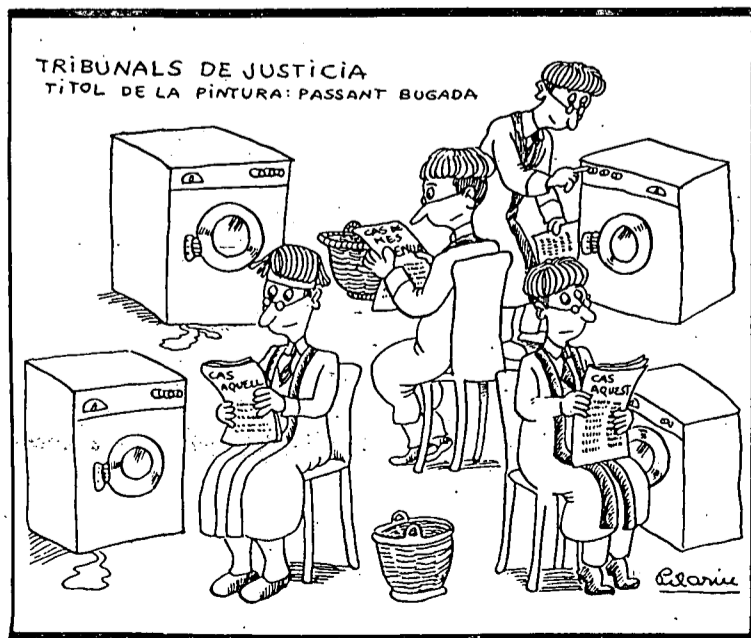
L'amnèsia de coneixements de religió dels joves i de la mainada preocupa el poble. Per aquest motiu L'Encyclopèdia Universalis ha encomanat a la Sofres un sondeig nacional sobre: La religió a

l'escola. Els francesos són a favor o en contra de la introducció de la història de les religions en l'ensenyament dels col·legis i instituts públics? De quines religions? Quins serien els avantatges d'un ensenyament religiós? Quins els inconvenients? Un ensenyament sobre els grans esdeveniments religiosos de la història? Les principals doctrines? la influència de les religions en les societats? Els resultats del sondeig seran presentats i comentats el dia 9 de novembre a la Maison de l'Europe, a París en el curs d'una jornada consagrada precisament a "la religió a l'escola".

Com a ciutadà de l'Andorra de finals del segle XX, societat que amb tanta immigració ha perdut moltes de les nostres arrels, —i, doncs, hem perdut identitat—, societat on els adults "passen" de la cultura religiosa dels seus fills interessant-los molt més la moto i el cotxe, el judo, la música, les matemàtiques, l'anglès, la vida del carrer, la discoteca, societat en la qual els mateixos creients tenen tantes concepcions errònies, ambigües i a cops supersticiososes del catolicisme, societat que té com a patrimoni de més vàlua, l'art religiós, societat en la qual els joves pateixen una buidor de valors espirituals, m'interessa el tema de la classe de religió.

MOSSÈN RAMON DE CANILLO ANDORRA

ACUDIT

Dimecres, 6

Copenhagen: bones perspectives per a la qüestió alemanya

Davant 36 caps de govern d'Europa i Amèrica del Nord, reunits a Copenhagen amb motiu de l'obertura de la X Conferència de la dimensió humana de la Conferència de Seguretat i Cooperació a Europa (CSCE), Eduard Xevardnadze, ministre d'Afers Estrangers soviètic, afirmà que veu possible un compromís entre l'URSS i les potències occidentals sobre la qüestió alemanya, i que la solució definitiva passava per la reunió dels 2+4 (les dues Alemanyes i les quatre potències vencedores de la Segona Guerra Mundial). Al mateix temps, anuncià, la reducció unilateral de l'armament nuclear, tot i que l'URSS continua essent molt superior en aquest terreny.

Lima: desmantellat el quarter general de "Sendero Luminoso"

Ahir, a la matinada, la policia peruana aconseguí el seu èxit més espectacular contra la guerrilla de Sendero Luminoso, en desarticular el seu quarter general, camuflat en un habitatge prop del Ministeri de Defensa governamental. La policia detingué 35 alts dirigents i s'incautà de gran quantitat de documentació i propaganda. Pels utensilis personals trobats a la casa, sembla que el líder i fundador de Sendero Luminoso, Abimael Guzmán ("presidente Gonzalo"), hi visqué almenys fins el 1989; ara, però, no se sap si és viu o mort; de rumors n'hi ha en tots sentits.

Dijous, 7

Kirguizistan: s'estenen els disturbis ètnics

S'agreuja l'enfrontament entre kirguisos i uzbeks, que ahir s'havia estès a altres zones de la República i a la mateixa capital, Frunze, després d'haver començat als afores d'Os, arran del repartiment d'unes parcel·les de terreny. Moscou parlava ahir de 40 morts i centenars de ferits. Tropes del ministeri de l'Interior i forces de l'ordre s'han desplegat en les zones frontereres, i en els indrets més estratègics de viles i ciutats.

Iran-Iraq: reconciliació

Sembla que és qüestió de temps. Els dos caps d'Estat es reuniran aviat a Muscat, capital d'Oman. La propietat i l'ús de l'estuari de Chatt el Arab, que demana l'Iraq, és el punt més problemàtic.

Divendres, 8

Pacte de Varsòvia: transformar-se per sobreviure

Així ho digué Mikhail Gorbtxov a la reunió del comitè polític consultiu. La declaració comuna dels caps d'Estat i de govern reunits ahir a Moscou, diu que "l'evolució d'Europa està creant les condicions per superar el model de blocs, i és irreversible". Vaclav Havel, president txecoslovac, qualificà la reunió de "històrica", perquè "el Pacte de Varsòvia s'ha desintegrat, sense que això signifiqui que deixi d'existir". Fins i tot es preveu crear organismes de cooperació amb l'OTAN. Es vol donar al Pacte una estructura eminentment política, de relació entre Estats sobirans a partir d'un context democràtic.

Dissabte, 9

Israel: coalició governamental conservadora

Ahir, el líder conservador Yitzhak Shamir informà al president de l'Estat israelià, Herzog, que havia reeixit en la formació d'un nou govern, que d'entrada comptarà amb 62 escons, dels 120 de la Cambra de Diputats, i que estarà format per conservadors, ultraortodoxos i partits religiosos. L'última paraula la té la Kneset (Parlament) que dilluns ha d'atorgar-li el vot de confiança. Sembla que el nou executiu s'ha compromès a cercar la pau segons els acords de Camp David, a realitzar eleccions a Cisjordània i Gaza i a establir una autonomia palestina.

Washington: acord ple entre Bush i Kohl

Sobre la qüestió alemanya, Bush està d'acord que la reunificació alemanya es faci en el temps i de la manera que decideixin els alemanys. Varen confirmar la seva posició: l'Alemanya reunificada ha de pertànyer a l'Otan i estar integrada tant en les seves estructures polítiques com militars.

Diumenge, 10

Txecoslovàquia: Fòrum Cívic, majoria absoluta

Segons els últims sondejos, la formació política del Fòrum Cívic comptarà amb el 52% dels vots; això suposaria 173 escons dels 300 de la nova Assemblea Federal Txecoslovaca. Sembla també que la primera força de l'oposició, amb el 12% de vots serà el Partit Comunista. Així, doncs, el Fòrum Cívic, amb majoria absoluta, podrà encarrilar l'elaboració de la nova Constitució i endegar el redreçament econòmic del país. El percentatge de participació electoral rondarà el 80%.

Bulgària: avui, eleccions

Després de 44 anys celebren avui eleccions lliures. Diumenge vinent hi haurà la segona volta, tot plegat per cobrir els 400 escons del Parlament. Els electors són 6 milions, i es presenten 3.000 de les 38 formacions polítiques. El mínim perquè una formació política pugui tenir un lloc en el Parlament és del 4% dels vots. Els comunistes reformadors, ara Partit Socialista en el poder, poden obtenir la majoria amb el 40% dels vots, seguits per la Unió de Forces Democràtiques, el Partit Agrari i el Moviment dels Drets i les Llibertats (minoria turca).

Dilluns, 11

Lima: Alberto Fujimori serà president

Segons tots els sondejos, els resultats electorals faran que el peruà d'origen japonès, Alberto Fujimori, es converteixi en el nou president del Perú. Fujimori lidera la formació política Canvi 90 que ahir, segons sondejos fe-faents avantatjava al Fredemo de Mario Vargas Llosa, en 10 punts.

Bulgària: el PSB (ex-comunista) pot aconseguir la victòria

La prohibició d'efectuar sondejos fa que, a hores d'ara sigui molt difícil establir uns possibles resultats que siguin fiables. Sembla però que els ex-comunistes convertits a temps en reformistes i democràtics, i agrupats ara en el PSB poden obtenir la victòria electoral. Creix, però, l'estimació de vot a favor de la Unió de Forces Democràtiques, que sembla que podria igualar al PSB. La participació ha estat del 90%.

Dimarts, 12

Moscou: diàleg URSS - Repúbliques bàltiques

Segons han declarat fonts lituanes, els presidents de Letònia, Estònia i Lituània es reuniran avui a Moscou amb el president Mikhail Gorbtxov, sense l'exigència que Lituània anul·li la seva declaració d'independència. Els problemes interns i les pressions externes han portat Gorbtxov a tenir una actitud més flexible i dialogant.

URSS: Xevardnadze - Genscher, reunió a Brest

La reunió dels dos estadistes en aquesta ciutat soviètica fronterera amb Polònia, va durar set hores, i fou qualificada per tots dos com a constructiva i positiva. Es tracta de cercar respostes i propostes polítiques per a les noves realitats al continent europeu; i més concretament, de trobar un estatus polític-militar adient a l'Alemanya reunificada. El dia 22 a Berlín-Est, tindrà lloc la reunió dels dos més quatre, en la que s'espera arribar a una proposta comuna i definitiva.

Objectiu obert

El Papa rebé en audiència els 36 àrbitres de la Copa mundial de futbol, "que no és solament un esdeveniment esportiu, pot ser també un encontre de comprensió, de solidaritat i d'amistat entre els pobles."

El president del govern de Navarra, Gabriel Urralburu, dona la benvinguda al Dalai Lama, en arribar a l'aeroport de Madrid-Barajas.

Un luthier pren mides per a la reconstrucció dels instruments que apareixen en el Pòrtic de la Glòria de la catedral de Santiago.

Joan Pau als malalts de l'hospital de Sant Camil de Roma

Transformar el sofriment en un do d'amor

"Saludo cordialment els benvolguts malalts, residents d'aquesta casa, de l'hospital de les religioses de Sant Camil; saludo també el personal sanitari i també els familiars i amics dels malalts i a tots els que treballen per oferir-los assistència i solidaritat", digué el Papa al començament d'un discurs que va pronunciar durant la seva visita a un centre sanitari de Roma. N'oferim tot seguit un resum.

Jesús proclama: "Jo sóc la resurrecció i la vida". Si hi ha un lloc on aquestes paraules ressonin amb una particular càrrega de consol i d'esperança, aquest és l'Hospital. Aquí, en efecte, tot està orientat a servir la vida, amb la intenció de tornar la salut a qui es veu afectat per la malaltia i restituir-lo a l'efecte dels seus éssers estimats.

El dolor, un desafiament per al creient

Amb la perspectiva de la plena recuperació de la salut, voldria també invitar-vos, benvolguts malalts, a no subestimar el període que ara esteu vivint. Forma part, també ell, d'un projecte providencial. Tots sabem, per experiència directa, que el sofriment i la malaltia pertanyen a la condició de l'home, criatura fràgil i limitada, marcada des del naixement pel pecat original. S'esdevé no poques vegades que aquells que es veuen afectats pel sofriment i la malaltia cedeixen a la temptació de considerar-los un "càstig" diví i dubten, en conseqüència, de la bondat de Déu, a qui Jesús ens ha revelat com a "Pare" que estima sempre i generosament els seus fills.

Això constitueix un veritable "desafiament" per als qui es professen creients i que tenen de la revelació i, sobretot, de l'Evangeli, una resposta que cal acceptar en la seva vida i que cal proposar al món com a senyal d'esperança i com a llum que dona sentit a la seva existència. És la "paraula de la Creu", que tots els que treballen en el món de la salut i de la malaltia estan cridats a fer pròpia, a donar-ne testimoni i a anunciar-ho als altres.

Malaltia i mort, un límit i una prova

A vosaltres malalts, sobretot, el Papa, que ha vingut avui a vosaltres, us diu: Mireu Crist crucificat i apreneu d'Ell. Ell, assumint totalment la condició humana, ha

volgut lliurement fer-se càrrec dels sofriments humans i, oferint-se al Pare com a víctima innocent per nosaltres homes i per la nostra salvació "amb clams i amb llàgrimes" (He 5,7), ha redimit el sofriment, transformant-lo en un do d'amor per la redempció de tothom.

Certament, la malaltia i la mort continuen essent un "límit" i una "prova"; per això, poden constituir un obstacle en el camí de la vida. Sota l'òptica de la Creu, tanmateix, es converteixen en un moment de creixement en la fe i en un instrument preciós per contribuir, units a Crist, a la realització del projecte diví de la salvació.

Benvolguts germans i germanes malalts, viviu així la vostra experiència. No us mancaran l'ajut de Déu i la força que ve de l'Esperit Consolador. El Papa és amb vosaltres i us acompanya cada dia amb la seva oració.

Actituds interiors de fe i caritat

La "paraula de la Creu" té un missatge també per a vosaltres, agents sanitaris que, a diversos nivells i amb diverses responsabilitats, porteu a terme el vostre servei a l'Hospital.

És Crist Jesús, en efecte, qui s'amaga i es manifesta en el rostre i en la carn, en el cor i en l'esperit d'aquells a qui estan cridats a assistir i a curar. Ell considera fet a Ell mateix el que es fa a un d'aquests germans més petits, malalts i tot sovint sols i marginats per la societat (cfr. Mt 25,40).

Això exigeix de vosaltres actituds interiors, paraules i accions inspirades no solament per una pregona i rica humanitat, sinó també per un autèntic esperit de fe i de caritat.

Això exigeix atenció a les diverses situacions, diàleg respectuosos i pacient, amor generós per a tot home considerat com a imatge de Déu.

Això exigeix no solament rellevants qualitats humanes i ferma

El Sant Pare de visita a l'hospital de Sant Camil, de Roma.

voluntat de col·laboració, sinó una profunda coherència moral i una madura consciència dels valors ètics que estan en joc quan la vida està amenaçada per la malaltia i la mort. Cal apropar-se com a "bons samaritans" a l'home que sofreix, com ha fet Jesús i com Ell ha ensenyat a fer als seus col·laboradors que vulguin ser els seus deixebles.

Cal saber "veure" els sofriments

de la "paraula de la Creu". dels propis germans, no "passant de llarg" per precipitació o mandra, sinó fent-se "proper", aturant-se al seu costat, per dir-los les paraules de consol i donar-los les cures necessàries, amb gestos de servei i d'amor encaminats a la salut integral de la persona humana.

Estimadíssims germans i germanes, són aquestes les "llicçons"

que ens arriben de la "paraula de la Creu".

Aprenem-les de Maria, que al peu de la Creu ha unit els seus sofriments als sofriments del seu Fill, contribuint així a la redempció de la humanitat. Diguem com Ella i amb Ella el nostre "sí" per fer del nostre sofriment i del nostre servei al qui sofreix un "do d'amor". Per a la glòria de Déu i la salvació de l'home.

FILTRANT LA NOTÍCIA

Fidel Castro fa aigües sobre el viatge del Papa a Cuba

És molt probable que l'anunci del viatge del Papa a Cuba no pugui tenir lloc fins a finals de l'any 1991, i no el desembrament d'aquest mateix any com sembla, i ho havia desitjat la Santa Seu. Això ho ha revelat el corresponçal a la revista "Ecclesia", de Madrid.

En primer lloc tot fa pensar que el primer mandatari del govern cubà feu una protesta oficial quan el portaveu del Vaticà anunciava pel desembrament proper, la visita, per no haver-hi hagut un acord previ per ambdues parts.

Hi ha un fet que ha acabat d'embolicar la troca. L'arquebisbe de l'Havana i president de la conferència episcopal, monsenyor Jaime Lucas Ortega, ha suspès una peregrinació de la imatge de la Mare de Déu, que havia preparat com un acte massiu de preparació al viatge papal. Es tracta de la "Virgen de la Caridad del Cobre", patrona de l'illa, que recorre ja ja uns mesos per les parròquies amb un extraordinari èxit popular. Fidel Castro sempre ha vist amb recel aquestes mobilitzacions, sobretot si són de caràcter religiós. És cert que a Cuba els catòlics practicants no arriben a cent mil; amb tot, aquella imatge de Maria té un singular significat per la immensa majoria dels cubans. Un acte així comprometria els ideals de la "revolució" que es manifestaren també massivament pels ma-

teixos carrers que ara seguia la imatge de la Mare de Déu.

Per altra part, si Fidel Castro pensava que necessitava la visita del Papa a Cuba per sortir del pas del seu aïllament internacional, ara tem aquesta visita, perquè pot desencadenar un fervor religiós pel qual el seu règim no està preparat. Així ho ha afirmat el secretari del Comitè Cubà pels Drets Humans, Gustavo Arcos.

Últimament per refermar-se en els seus criteris d'estratègia, Fidel acusà l'Església catòlica d'estar "aliada amb l'Església dels EE.UU.". Una manera còmoda de treure's el pes de sobre. Si Fidel Castro no vol saber res amb la "perestroika" russa i tampoc amb el capitalisme de Nord-amèrica, és lògic que li faci nosa la presència de Joan Pau II, que últimament ha recobrat un gran prestigi davant les dues primeres potències mundials. Malgrat tot, estem acostumats a canvis sorprenents d'actituds en l'inspirador i dirigent del règim comunista cubà, "la democràcia" del qual ha consistit a romandre en el poder durant quatre dècades llargues sense cap intenció d'abandonar-lo i dimitir.

FRANCESC GAMISSANS

ANEM A TAIZÉ!

Viatge amb autocar Barcelona-Taizé-Barcelona

Mesos: Juliol-Agost-Setembre

Sortides: Dissabtes al vespre

Tornades: Diumenge migdia

Temps: 1 Setmana

Preu: 5.500 ptes. grups de 10 o més descompte

Informació: Francesc Coll - Tel. (93) 792 22 57

L'ESGLÉSIA EN EL MÓN

CIUTAT DEL VATICÀ.- El Papa visitarà Tanzània, Ruanda i Burundi el proper setembre

Joan Pau II visitarà Tanzània, Ruanda i Burundi el proper mes de setembre. L'Església de Burundi està preparant aquest viatge des del passat mes de novembre. El lema escollit és "Conèixer Crist que ens allibera i ens uneix". L'Església burundesa ha començat a respondre a la crida del President Pierre Buyoya per discutir lliurement el problema racial, reconegut per primera vegada com l'arrel dels mals que sofreix el país. (OFIM).

TÒQUIO.- L'Església japonesa continua viva malgrat ser minoritària

Encara que menys de l'1 per cent dels japonesos són cristians, l'Església japonesa té molta vitalitat i continua la seva tasca amb perseverància. Aquesta és la conclusió a què han arribat sociòlegs i missioners establerts al Japó.

Al ritme creixent actual, dins de 100 anys el 5 per cent de la població nipona serà cristiana. Aquest lent creixement obehirà al descens de la natalitat que, si ja és baixa actualment, continuarà perllongant-se en els propers anys. Per altra banda, el creixement real dels cristians no es correspon amb el seu creixement qualitatiu; segons diversos articles publicats en l'edició d'hivern de "Cristians al Japó". L'evolució de l'Església japonesa ha

estat una qüestió d'interès permanent per als missioners allí establerts, però en els últims anys s'ha convertit en objecte d'estudi de sociòlegs especialistes en religió. (OFIM).

DACCA.- Prohibit el Nou Testament a Bangladesh

El Nou Testament en bengalí que havia assolit una venda de 200.000 exemplars, ha estat retirat de la circulació per ordre de les autoritats del país. Aquesta prohibició es produeix després d'un intens període de pressions de grups islàmics fonamentalistes indignats perquè l'edició bengalí del text bíblic conté expressions coràniques. Un representant de l'Església a Bangladesh considera el fet com "un atemptat contra la llibertat religiosa garantida en la Constitució". (OFIM).

CIUTAT DEL VATICÀ.- El Papa invita els catòlics a donar òrgans

Joan Pau II, una mica abans de marxar cap a Mèxic a la seva visita pastoral, va fer una crida als directores de diverses institucions catòliques en el Vaticà perquè promoguin entre els catòlics la importància de donar òrgans.

El Sant Pare adreçà aquestes paraules als participants de la trobada "Malaltia i Transplantació de Ronyó" que es va realitzar recentment a Itàlia, on assenyala que "cap solució no serà possible en aquest

camp, sense un renovat sentiment d'humana solidaritat". El Pontífex emfasitzà finalment que "l'Església insisteix perquè tot això passi en el més complet respecte dels principis fonamentals de la llei moral natural i de l'ètica cristiana".

SUÈCIA.- Augmenta el nombre de catòlics

El nombre de catòlics a Suècia ha augmentat de manera considerable. Des de l'any passat, quan va tenir lloc el viatge del papa Joan Pau II als països escandinaus, han estat batejades en la fe catòlica cinc mil persones, la qual cosa suposa un notable creixement donada la minoria d'aquesta confessió. Els "nous catòlics" són en la seva majoria infants (uns 3.000) i joves. Però també augmenta el nombre de conversions entre els adults (uns cent a l'any). En la major part dels casos es tracta de persones de gran altura cultural i que presten importants serveis en els diferents sectors de la societat.

Aquesta informació fou publicada en el diari madrileny ABC amb la firma de la seva responsable a Estocolm, Carmen Villar Mir. Segons la periodista, aquest "boom" de conversions a la fe catòlica s'assigna a la visita del Papa a Suècia el juny del 1989, esdeveniment que en el seu dia fou qualificat d'històric, ja que era la primera vegada que un Pontífex visitava el Regne suec.

III Centenari de la canonització de sant Joan de Déu

MADRID.— Per commemorar el III Centenari de la canonització de sant Joan de Déu, esdevinguda l'any 1690, es va celebrar a l'hospital de San Rafael l'acte de presentació d'una nova biografia del fundador de l'Orde Hospitalari que duu el seu nom, escrita pel professor Alfredo Muñoz Hidalgo, doctor en Psicologia, Teologia i Filosofia i Lletres, professor de diverses universitats i periodista radiofònic i televisiu. El llibre, titulat "De Juan Ciudad a Juan de Dios: psicohistoria de un gran amante", duu pròleg del doctor i catedràtic, Pedro Lain Entralgo.

AMB LA TEVA AJUDA, CATALUNYA CRISTIANA

ARRIBARÀ MÉS ENLLÀ

CATALUNYA CRISTIANA va néixer fa més de 10 anys. Són més de 500 setmanes informant puntualment els homes i dones del nostre País sobretot el que fa referència a la religió i la cultura catòliques.

Gràcies als subscriptors, CATALUNYA CRISTIANA ha crescut i, molt probablement, ha ajudat a créixer els qui el coneixen. Però queda encara molt camp per córrer. Cal anar molt més enllà.

Cal que CATALUNYA CRISTIANA esdevingui el vehicle de comunicació entre tots els creients dels nostres pobles i les nostres ciutats. Cal anar més enllà dels encerts professionals que s'hagin pogut assolir en aquests 10 anys. Tu hi pots ajudar amb el teu estímul. Fins i tot amb el teu suport econòmic més enllà de l'import de la subscripció.

Al mateix temps, cal que CATALUNYA CRISTIANA arribi cada dia a més famílies.

Ajuda'ns també a aconseguir-ho d'una manera molt senzilla. Probablement, coneixes més d'una persona a qui podria interessar aquest setmanari. Si ens fas arribar els seus noms i adreces, els hi enviarem

gratuitament CATALUNYA CRISTIANA durant un mes. És la millor manera de què la coneguin realment i, més tard, decideixin si els interessa subscriure-s'hi.

Per tal que CATALUNYA CRISTIANA arribi molt més enllà, només ens cal la teva ajuda.

Voldria que aquestes persones rebessin CATALUNYA CRISTIANA gratis durant un mes.

Nom/Cognoms: _____	Nom/Cognoms: _____
Adreça. Carrer: _____	Adreça. Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____	Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____	Codi postal: _____ Província: _____
Nom/Cognoms: _____	Nom/Cognoms: _____
Adreça. Carrer: _____	Adreça. Carrer: _____
Núm.: _____ Població: _____	Núm.: _____ Població: _____
Codi postal: _____ Província: _____	Codi postal: _____ Província: _____

Per tal que CATALUNYA CRISTIANA arribi més enllà, retalla, omple i fes arribar aquest cupó a:
FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA, València, 244 - 2on. 08007 BARCELONA.

CADECA

Col·lectiu cristià d'activitats esportives, culturals i assistencials, invita als clubs parroquials a formalitzar aquest mes les seves inscripcions pels nostres torneigs temporada 1990/1991, dilluns, dimarts, dijous o divendres. De 20 a 21 h. C/ Sant Joaquim, 8 i 10. Telèfon: 218 58 80 - 08012 - BARCELONA.

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadès per sempre, i per convalsescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Balmes, 64, 3er. 2a. Tels. 317 41 44 - 302 59 83 Pref. Concert entrevista

BARCELONA

El repartiment de premis del V Concurs Bíblic i I de Redacció

En el número de CATALUNYA CRISTIANA corresponent a la setmana del 15 al 21 d'abril proppassat, vàrem oferir als lectors una molt àmplia informació dels veredictes corresponents al V CONCURS BÍBLIC, sobre el tema "El Perdó i la Misericòrdia de Déu" i el I CONCURS DE REDACCIÓ BÍBLICA, sobre el tema "Sereu el meu Poble", ambdós organitzats pel grup "Avant" de Terrassa de la Federació de Cristians de Catalunya, amb la col·laboració del Grup de Mestres Catòlics d'aquella ciutat i amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i de la llarga llista d'institucions i entitats que en aquella mateixa comunicació detallàvem.

El dissabte, dia 5 de maig, es va celebrar l'acte de repartiment de premis, el qual va registrar una assistència tan nombrosa que gairebé va omplir el Teatre Principal de Terrassa, que fou el lloc escollit aquest any per a fer tan joiosa celebració.

L'experiència d'anys anteriors ha valgut per afinar encara més l'organització i agilitar la festa, la qual cosa es va evidenciar fins i tot en la forma de repartir els premis, de manera que tot i haver de lliurar 8 premis extra per bisbats (Barcelona, Urgell, Lleida, Girona, Solsona, Tarragona, Tortosa i Vic), 3 premis per escola i categoria, 15 primers premis (5 per cada categoria) i 120! accessits, en qüestió d'una hora i mitja tot va quedar dat i beneït, incloent-hi la sèrie de parlaments pronunciats per diversos membres de la presidència, que van tenir la virtut de ser clars, encertats i breus.

Ara només resta la feina de fer arribar bé al seu destí els 17.820 clauers-recordatori que van destinats als participants del CONCURS BÍBLIC, el qual ha experimentat, quant a creixement de concursants, un increment que supera totes les previsions, gràcies a Déu.

Quant al I CONCURS DE REDACCIÓ BÍBLICA, que per ser el

primer any ha conegut també una participació molt important, amb 165 concursants pertinents a 15 diferents escoles, cal dir que va resultar molt laboriós determinar amb justícia quins eren els que reunien més mèrits. Fou molt emotiu comprovar la juvenesa dels 5 guardonats del grup A i els 4 del grup B, redaccions totes que evidenciaven el gran interès i la bona traça que havien posat en joc per treure el màxim profit literari del tema que se'ls havia proposat.

Fou, en resum, una magnífica cloenda que, de ben segur, contribuirà a fer que els organitzadors vulguin repetir i millorar encara, si és possible l'experiència l'any vinent, i, als concursants, a aprofundir en el coneixement de les Sagrades Escripcions, per tal d'obtenir els beneficis espirituals que se'n deriven i, si l'Esperit Sant ho vol, algun dels substanciosos premis que el Concurs ofereix.

Per molts anys!

S.S.P.

A V I S O S I C O M U N I C A T S

BARCELONA

VII SETMANA D'ORIENTACIÓ ECUMÈNICA. — La Setmana d'Orientació Ecumènica que es tindrà de nou al

monestir de Montserrat, del 27 al 31 d'agost, s'unirà enguany al pelegrinatge pels cristians per la justícia, la pau i la integritat de la creació que se significà darrerament amb la tro-

bada internacional de Seül. S'encarregaran de presentar els temes Fèlix E. Saltor, Joël Cortès, Frederic Roda, Héctor Vall i Joan Botam. Informació i inscripcions al Centre Ecumènic de Catalunya (Riera de Sant Miquel, 1, bis - 08006 Barcelona) i als telèfons de Remei Caselles (323 10 42 i Joan Botam (204 34 58).

Solemne Novena a Ntra. Senyora del Perpetu Socors. — Del 19 al 27 de juny, a les 20 h., Solemne Novena a Ntra. Senyora del Perpetu Socors, en el seu Santuari del c/ Balmes, 98-100. Predica el P. Lorenzo Álvarez Verdes, doctor en Sagrada Escripcions a l'Acadèmia Alfonsiana de Roma.

quest any. Ens trobarem a les 5'30. A les 6, Eucaristia presidida pel nostre Consiliari Mn. Joan Martínez. Seguidament reunió, intercanvi i "piscolabis". Per informació: CE-DAIR, c/ Aragó, 268, bxs., tel. 216 02 13, de dilluns a divendres, de 6 a 8 de la tarda.

CANT DE VESPRES A LA CATEDRAL. — Cada diumenge a les 7.45 de la tarda, se celebra l'hora litúrgica de VESPRES a la S.E. Catedral de Barcelona. Tots els fidels hi són convidats a participar en aquesta pregària, junt amb els sacerdots de la Catedral, especialment en aquest Temps Pasqual.

L'ADORACIÓ NOCTURNA FEMENINA DE BARCELONA. — Convida les seves associades i simpatitzants a una trobada, el dijous 21 de juny a la tarda, preparada amb motiu del cinquantari que estem celebrant a-

Exercicis Espirituals per a dones i noies, en complet recés. — Tindran lloc del 17 al 22 d'agost, a la Casa d'Exercicis de Sarrià, dirigits pel P. Alfred Muntané s.j., segons el mètode ignasià. Per informació: Tel. 203 88 62.

Concert de Carilló. — Carilló del Palau de la Generalitat. (Lloc de més bona audició, c/ del Bisbe). Diumenge, dia 17 de juny, a les 18 h., DIA EUROPEU DEL CARILLÓ. Carillonistes: M. Dolors Coll i A.M. Reverté. Música tradicional catalana. Mompou, Lamote, Casanovas, Gheyn, Klerk, Franken i Hart.

TARRAGONA

La Passió de Sant Fructuós

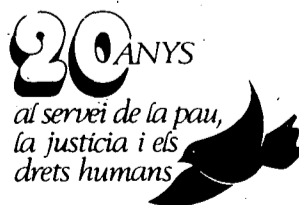
El Grup de Joves Cristians SESCELADES, de la Parròquia de Sant Pere i Sant Pau, de Tarragona, representarà el proper dia 29 de juny, a l'amfiteatre romà de Tarragona, l'obra teatral: "La Passió de Sant Fructuós", escrita per Andreu Muñoz Melgar, basada en les actes martirials del s. III d. de C. que narren el procés contra el bisbe tarragoní Fructuós i els seus diaques Auguri i Eulogi, morts cremats a l'arena de l'amfiteatre romà de Tarragona, el 21 de gener de l'any 259, sota les persecucions anticristianes dels emperadors Valerià i Gal·liè. La representació tindrà lloc, el dia 29, a les 22 h., a l'amfiteatre romà. Per més informació: Tel. (977) 22 71 31.

SESSIONS INTERNACIONALS ESTIU 90 (Joves, Famílies) PARAY - LE - MONIAL (França)

Veniu a Paray - le Monial, on trobareu la presència viva de Déu.
Veniu a Paray - le Monial, on trobareu noves forces per a vosaltres, la vostra família, la parròquia, el treball...
Veniu a Paray - le Monial, on trobareu la pregària, la reconciliació, la joia, l'amor vers els altres.
1ª Trobada Internacional 19-24 Juliol
2ª Trobada Internacional 1-6 Agost
Forum de Joves 8-13 Agost
Traduccions simultànies en tots els idiomes
ORGANITZA: Comunitat de L'Enmanuel.
Amb el suport de la Delegació de Joventut.
Informació i inscripcions: Tel. 668 64 76. 339 41 74.

"Signes dels Temps"

de TV3.- Ha estat premiat amb una subscripció per un any a Catalunya Cristiana Jordi Tristany Trench, de Solsona (el Solsonès) per la seva participació en el programa "Signes dels Temps" de TV3 patrocinat pel nostre setmanari. La nostra enhorabona!

Demana informació Fes-te soci Col·labora
JP JUSTÍCIA I PAU
Rivadeneira, 6. 10e. 08002-Barcelona
Tel. (93) 317 61 77

FETS I CRITERIS

Les trobades de cristians

Ja fa temps que cada any se celebren a la nostra diòcesi reunions de cristians en els diferents arxiprestats. S'anomenen aplecs o trobades i constitueixen una experiència eclesial que respon a les exigències de la dimensió comunitària de l'Església.

No són pas reunions improvisades, fruit de l'espontaneïtat. Són el resultat de tot un treball pastoral que s'ha anat impulsant a nivell arxiprestal i que ha creat un interès per trobar-se i compartir la vida dels cristians d'unes parròquies amb els d'altres.

Una trobada de cristians és una experiència eclesial d'una comunitat de creients que se senten convocats per l'Espirit Sant sota la Paraula de Déu, celebren l'Eucaristia i renoven el testimoni de la caritat fraterna.

Aquests elements fan part tots ells de la comunió eclesial que visiblement s'expressa en la comunitat de cristians reunits.

Cada trobada de cristians es convoca amb un lema concret: "Poble de batejats", "Tots som corresponsables", "Creure per viure, avui", "Units en la fe", etc. També es tria una metodologia: estudi previ a les parròquies, amb un qüestionari, una ponència o una taula rodona, al mateix lloc de la trobada, diàleg general o treball per grups. Posada en comú. Preparació i celebració de l'Eucaristia.

Coses tan senzilles com l'arribada, l'acolliment, saludar-se i presentar-se els uns als altres ajuden a viure el sentit comunitari.

Una trobada de cristians no és una reunió d'individus, sinó una reunió de persones obertes als altres, disposades a dialogar i a compartir la seva vida de fe.

La trobada esdevé personalitzadora i comunitària. És un exercici concret de viure la realitat d'una comunitat eclesial més ampla. El diàleg bilateral es transforma en pluridimensional amb tot el que això comporta de noves perspectives i exemples concrets de compromís cristià.

Escotar noves veus, sentir altres experiències viscudes i considerar la realitat des de sensibilitats diverses i des d'altres perspectives, fa bé a tothom.

Hi ha, certament, els qui veuen l'ampolla mig buida i els qui la veuen mig plena. Una trobada és sempre una oportunitat per fer provisió d'esperança. Tots ens sentim estimulats a mirar endavant, seguint l'exemple de sant Pau: "faig només una cosa: oblidant-me d'allò que he deixat darrera meu i llançant-me vers allò que tinc al meu davant, corro cap a la meta..." (Fl 3, 13-14).

Enguany he pogut participar en cinc trobades de cristians. Sempre hi ha hagut motius de purificació i d'esperança. Tampoc no hi han faltat nous estímuls per predicar l'Evangeli de manera més propera a la gent. No hi ha dubte que cada trobada porta la seva "gràcia", tant per als pastors com per als fidels.

+ RAMON TORRELLA i CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat

TARRAGONA

La missa de la Pentecosta fou retransmesa en directe per Eurovisió

De Santes Creus, per a tot Europa

SANTES CREUS.- La Missa de la solemnitat de la Pentecosta, celebrada el passat diumenge, 3 de juny, al monestir de Santes Creus, va ser retransmesa en directe, via Eurovisió, a través de diverses cadenes europees adherides a aquest organisme internacional. En concret, les emissores que van televisar l'acte litúrgic, van ser ANTENNE 2 de França, RTBF de Bèlgica, TSR (Televisió suïssa en llengua francesa) i TSI (Televisió suïssa en llengua italiana), a més de TV3, a qui per primera vegada en la

seva història li havia estat confiada per Eurovisió una col·laboració d'aquest tipus.

La missa va ser celebrada per mossèn Emilià Clemente, rector de la parròquia corresponent, i va participar el Cor de Cant gregorià del Taller d'Estudis medievals.

Abans de l'inici de l'acte, Eurovisió va servir un reportatge sobre la significació històrica del monestir i sobre la seva aportació a la construcció de Catalunya.

II Aplec arxiprestal de la Conca

TARRÉS.- El proper dia 24 del present mes de juny se celebrarà a la localitat de Tarrés el II APLEC ARXIPRESTAL DE LA CONCA. El lema escollit per a la trobada d'enguany és "UNITS EN LA FE".

En un text de presentació, signat conjuntament pels preveres adscrits aquella demarcació pastoral de l'Arquebisbat, s'indica: "Amb la present us encoratgem a assistir i a manifestar que, de debò, el nostre millor lligam d'unió és la FE".

Del programa d'activitats previstes per a la jornada, destaca el temps per a reunions en grups, que reflexionaran sobre un tema proposat i, com a acte central, la celebració de l'Eucaristia, que presidirà l'arquebisbe Ramon Torrella.

Festa dedicada a la gent gran

MASLLORENÇ.- El passat dia 20 de maig es va celebrar a la localitat de Masllorenç —Arxiprestat de l'Alt Camp— una FESTA dedicada a la GENT GRAN, iniciativa del moviment especialitzat JARC que comptà amb el suport de diversos organismes.

Els destinataris eren aquelles persones de la tercera edat residents al poble i, també, les que, residint fora, procedissin de la localitat.

Durant la jornada es van succeir diversos actes: la inauguració d'una mostra d'objectes antics, la celebració de l'Eucaristia, l'estrena de l'"Himne de Masllorenç", interpretat per un cor amateur, el dinar de germanor —amb la participació d'unes 250 persones—, diversos parlaments, els homenatges a la persona de més edat del poble —de 93 anys— i al matrimoni més veterà, la declaració d'un poema dedicat a la gent gran i la intervenció de l'Esbart dansaire de Vilabella, que va cloure aquesta festa en la qual els principals destinataris van ser obsequiats amb un petit record.

BARCELONA

Ressons tortosins a Barcelona

Amb motiu de l'entrada a aquesta seu barcelonina de monsenyor Ricard M. Carles (fins ara bisbe de Tortosa) m'ha semblat oportú recordar alguns noms i alguns fets religiosos relacionats amb ambdues diòcesis. Que això sigui també una mostra de gratitud i filial afecte vers el que durant 15 anys fou el meu estimat i admirador Pastor.

El nou Prelat deixa la seva diòcesi de Tortosa. El seu símbol és la Catedral on hi ha la seu. Aquesta catedral tortosina actual és la tercera de les aixecades a la ciutat de l'Ebre: la primera —molt senzilla— havia estat una mesquita que, purificada, fou convertida en Església. La segona —que ja pròpiament es pot anomenar catedral— es va construir a la segona meitat del s. XII i es va consagrar l'any 1178 dedicant-la a Santa Maria de l'Estrella. La tercera és del s. XIV i d'estil gòtic en tot el seu conjunt encara que la seva façana —greco-romana— és molt posterior.

La semblança amb la nostra catedral és notable, ja que també l'actual és la tercera de les edificades: la primera en el s. IV (paleocristiana); la segona, romànica (s. XI) i l'actual gòtica (s. XIII-XIV) encara que la façana

—com la de Tortosa— és molt posterior, d'aquest segle. Té com a titular, la Santa Creu i co-titular, Santa Eulàlia.

En la consagració del primer bisbe després de la Reconquesta o sigui del bisbe Godofred, a Tortosa, hi va ser present el bisbe de Barcelona: Guillem Torroja. Gaufred havia succeït en la seu tortosina al gran bisbe sant Oleguer, bisbe de Barcelona, al qual el papa Gelasi II constituï Prelat de la Metropolitana de Tarragona, incorporant-hi la diòcesi de Tortosa mentre no hi hagués un Pastor propi (1118).

També va regentar la seu tortosina el bisbe Jeroni Requesens (s. XVI) família noble tan coneguda a Barcelona especialment per l'il·lustre Lluís Requesens i de Zúñiga —les seves despulles es conserven en la Reial Capella de Ntra. Sra. de la Victòria—. Va morir a Barcelona l'any 1548. En aquest segle figura com a bisbe de Tortosa el que després fou Papa sota el nom d'Adrià VI.

Joia inapreciable de la catedral tortosina és la bellíssima Capella de la Santa Cinta (s.

XVII-XVIII) en la qual es venera la Mare de Déu amb aquesta invocació. L'altar de l'esmentada capella, jaspi i marbre en el basament, columnes, cornisa, Devallada de la Mare de Déu, estatuets de Sant Pere i Sant Pau semblen ser obra d'uns escultors italians establerts per aquells anys a Barcelona. També l'urna de plata d'estil barroc del Reliquiari de la Santa Cinta fou construït per Josep Tramullas (pare i fill) residents a Barcelona, en els anys 1727-1729.

A Santa Maria del Mar hi ha una imatge de la Mare de Déu de la Cinta, obra d'Agustí Pujol; i una altra a l'església de la Mare de Déu del Pi en una de les capelles properes al Presbiteri a mà dreta. Els devots de la Santa Cinta, residents a Barcelona, celebren amb gran solemnitat la seva festa en aquesta artística i centrada església del Pi. L'escultura és una talla de Manuel Martí (1942).

Fou imprès a Barcelona per Joan Rosembach l'any 1524 el cèlebre "Missal de l'Església de Tortosa" que conté la represen-

tació més antiga de la Mare de Déu de la Cinta en gravat il·luminat, també es va imprimir a la nostra ciutat "L'ofici Litúrgic de la Santa Cinta" (1726). Al mateix temps es va imprimir en la tipografia barcelonina de Josep Giralt (1735) el "Poema heroicum" sobre la Sagrada Cinta del P. Josep Beltran i Rius, franciscà recol·lecte.

En els annals eclesiàstics i religiosos barcelonins no és certament desconegut el nom de Tortosa com acabem de veure, ni el d'un bisbe tortosí. La seva designació a la seu de sant Pacià la considerarà com una victòria de la Mare de Déu (potser en la seva denominació de la Mare de Déu de la Victòria?). Ella va veure néixer aquest plançó valencià el dia de la seva festivitat sota el títol de la Mercè. Ella el va cobrir amb el seu mantell maternal sota l'advocació de la Mare de Déu dels Desemparats. Ella l'ha omplert de beneficències en el seu llarg pontificat tortosí sota la protecció de la SANTA CINTA i Ella ha volgut que en aquest mes florit de maig

faci entrada en aquesta nova diòcesi multiseccular.

Després d'una llarga experiència pastoral que ha reportat nombrosos i fecunds fruits —sigui una mostra al recent Sínode diocesà per ell convocat i dut a felicitat— arribi a aquesta extensa diòcesi. Si volguéssim apuntar algunes de les seves predileccions, encara amb el risc de quedar-nos curs i fins i tot en algunes omissions, diríem que aquestes són: els joves, els seminaristes (amb els quals ha fet moltes escalades i ascensions a la muntanya), el camp de l'ensenyança (quant es podrien dir les religioses de Santa Teresa de Jesús sobre això), al dels ancians i pobres (ho saben molt bé les "Germanetes dels Pobres" que per cert aquest any celebren el 150 aniversari de la Fundació), els sacerdots de les poblacions rurals, etc.

Estem segurs que necessità les nostres oracions. Tinguem confiança en aquest guia i pastor de les nostres ànimes. Ja sap senyor bisbe Ricard, que per la meua part estic disposat, tant com pugui a portar-li la creu.

J. TILLÓ, S.I.

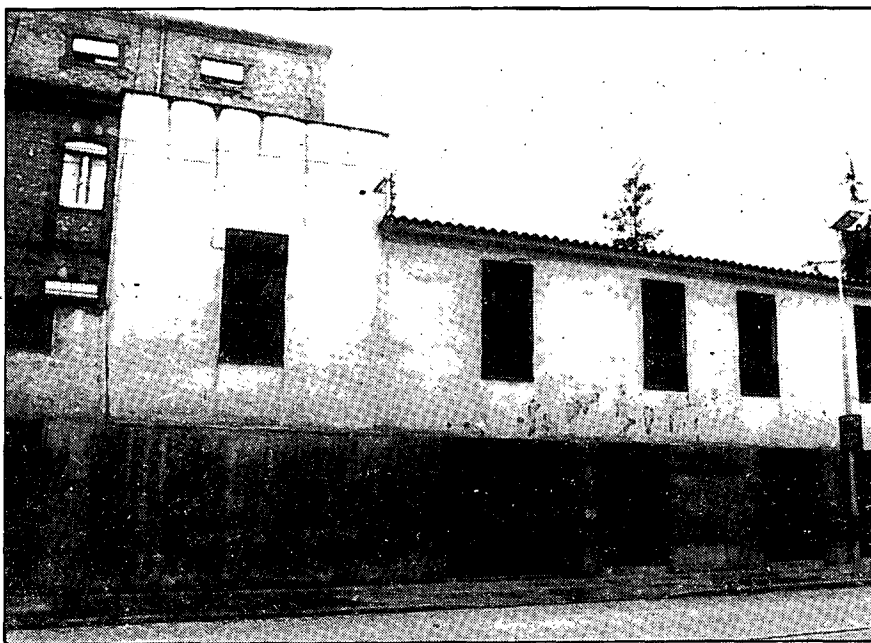
GIRONA

Els ingressos només provenen de les almoines recollides

Les Germanetes dels Pobres atenen 80 ancians a Girona

GIRONA.— La Congregació de les Germanetes dels Pobres fundada a la població francesa de Concale per Joana Jugan ha celebrat amb una missa solemne a l'església de Sant Josep el 150 aniversari de la seva creació i el 112 de la seva arribada a Girona. La missa va ser presidida pel bisbe, Jaume Camprodon, que en l'homilia va recordar l'esperit autènticament evangèlic que va inspirar la fundadora, de servei al pròisme, especialment el més desvalgut, i que avui dia continua inspirant les gairebé quatre mil religioses que hi ha a tot el món, repartides en més de dues-centes cases.

Pel que fa a l'actual residència d'avis de Girona, compta amb viutanta asilats, la majoria dones, que són atesos per una quinzena de Germanetes. Aquesta casa va ser donada a la congregació l'any 1878 pel bisbe Sivilla que va repetir la instància que havia fet ja deu anys abans el seu predecessor, doctor Bonet, a la superiora general perquè vinguessin a aquesta ciutat. Els acollits a la casa ajuden en el que poden a les tasques diàries i un grup fa també treballs manuals i col·laboren així a la fundació d'una nova casa a Corea. La superiora explicava que els ingressos només provenen de la col·lecta o de les almoines recollides entre persones particulars i famílies, d'acord amb el que pre-

veuen les constitucions que estableixen que només s'ha de confiar en la providència.

Per desgràcia, no surten gaires vocacions de les comarques gironines ja que l'última novícia va entrar fa quatre anys.

En canvi, alguns països de l'Àfrica i Àsia presenten un gran estol de noies que volen dedicar la seva vida al servei dels ancians més pobres.

M. CABALLÉ

L'Orquestra Maravella homenatja el rector de Vilablareix

VILABLAREIX.— L'orquestra Maravella, de Caldes de Malavella va retre un homenatge al rector de Vilablareix, mossèn Josep Buch i Arnau, amb motiu de celebrar la festa major en honor del patró de la parròquia, sant Mena. L'orquestra va acompanyar els cants de la missa solemne i en acabar l'Eucaristia va oferir un concert a la mateixa església que es trobava plena de gom a gom.

El director de l'orquestra va dirigir-se llavors al públic agraït a mossèn Buch les facilitats donades per la seva actuació i dedicant-li un pupurri de diferents melodies, entre les quals hi havia la lletra i música del Virolai, el de la Mort de l'Escolà i de la sardana És la Moreneta. La peça va acabar amb l'Himne a la Senyera que va ser escoltat amb el públic posat dempeus. Mossèn Buch porta 25 anys de rector de Vilablareix.

M.C.

Trobada del MIJAC a l'església del Carme, de Girona

GIRONA.— Mig miler de nois i noies pertanyents al moviment MIJAC es van reunir el diumenge 13 de maig a l'església del Carme, de Girona per participar en l'Eucaristia, després d'haver celebrat una sessió de reflexió i estudi en els locals de la Mercè. Els joves estudiants cristians van fer un balanç del curs que està a punt d'acabar sota el lema "I tu, què hi dius?" La trobada d'aquest any tenia el nom d'Espurna'90 i pretenia donar a entendre que cada militant ha de ser com una espurna de foc i formar tots junts una gran constel·lació.

Després de la missa es traslladaren al seminari on dinaren i a la tarda utilitzaren el pati per organitzar tota mena de jocs. El cant dels adéus va cloure la jornada i els joves del MIJAC s'entornaren a les seves respectives parròquies, acompanyats dels seus monitors i monitores.

M.C.

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

SRA. DE COMPANYIA Sra. de mitja edat es necessita per acompanyar Sra. gran resident a Castelldefels. Horari i condicions, a convenir. Interessats telefonau de 2 a 4 de la tarda al tel. 217 38 27.

POBLET Lloguer d'apartaments per dies, caps de setmana, setmanes i mesos. Piscina, tennis, frontó i parc infantil. Preus d'oferta. Informis a Balneari Villa Engràcia. Esplugua de Francolí, a 300 m. de Poblet. Tel. 977/ 87 03 08.

ORGANISTA-concertista, amb interessantíssim repertori nacional i internacional, busca esponsor o agent artístic que ofereixi treball: concerts a catedrals, esglésies. Disposat a viatgar. Tel. 339 15 82.

OFERIM intercanvi apartament a la platja per un de muntanya, 15 dies estiu. Tel. 254 12 76 de 9 a 10 nit.

ES VENEN, 2 jocs maletes per a moto, marca Krauser. Interessats truqueu a Alex 201 25 10.

S'OFEREIX SR. CULTE, Administrador-gestor, do de gents, mitja jornada o sencera, per a despatx o preferiblement tenda. Experiència, seriositat i referències. Tel. 21254 75 de 2 a 5 tardes i de 9 a 12 nits.

SENYORA tindria cura nens o persones grans a les tardes. Tel. 347 07 02.

S'OFEREIX Sra. 43 anys per atendre i acompanyar persona sola anciana o malalta, tardes. Experiència i seriositat, amb referències. Tel. 212 54 75.

PIS moblat per llogar al carrer Bertran, 3 hab. tel. calf. menjador-living. Tel. 201 46 93.

SRA. O SRTA. per regentar botiga de llanes que sàpiga ensenyar punt de mitja i ganxet. Tel. 232 65 15.

CERQUEM Sra. de confiança per assistenta els matins de dilluns a divendres, 6 hores; i cosir. Assegurança domèstica oficial. Telèfon 203 30 02.

Comptable 62 anys

Domino tota matèria de comptabilitat. He estat en càrrecs de primera responsabilitat. Ara voldria trobar una empresa que em contractés, ni que sigui per un any a efectes de jubilació. Estic en plena forma.

Escriure a:
R.F., C/ Balmes, 123, 3er 2ª -
08008 Barcelona Ref. 46.932

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

Repertori d'himnes per a la celebració cantada de la Litúrgia de les Hores

Aquest nou llibre que tenim el goig d'oferir-vos conté els himnes del Diurn i d'altres de nova creació, tots ells musicats de manera digna i lloable per coneguts autors musicals. Aquests himnes constitueixen un ampli i enriquidor repertori per tots els temps litúrgics, per les celebracions solemnes o festives del santoral, així com per la litúrgia ferial.

De venda a les llibreries.

Format: 14x20 cms. 408 pàgines - Imprès a dues tintes. Enquadernació Guaflex, amb dues cintes. P.V.P. (amb IVA): 2.350 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A.
Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

VENDES

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial
Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapís i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopèdia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric i psicològic
Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

NOM
ADREÇA
POBLACIÓ Tel.
PREU LÍNIA SETMANES

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

URGELL

Una reconstrucció acurada per a un vell monestir del Pallars Sobirà

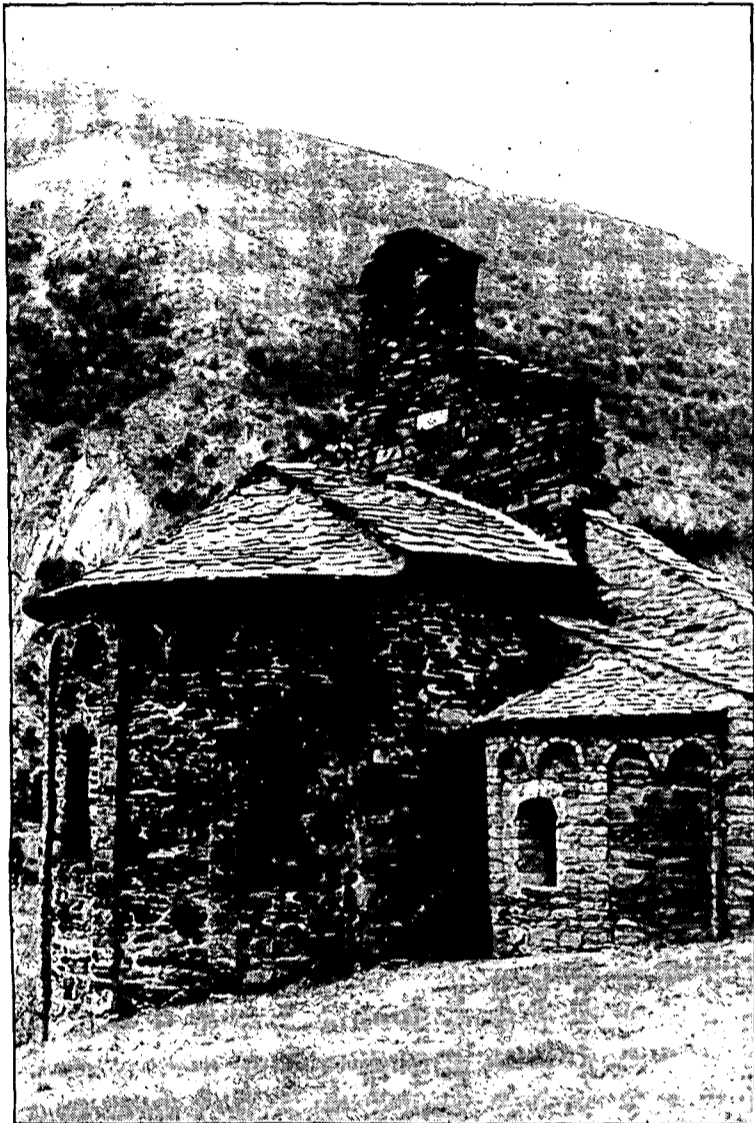
Sant Pere del Burgal retorna a la vida

ESCALÓ.— El conjunt monumental que formava l'històric monestir de Sant Pere del Burgal, al Pallars Sobirà, és objecte de reconstrucció i restauració en alguns dels seus elements arquitectònics; el pressupost de les obres sobrepasa els 3 milions de ptes. i possiblement serà ampliat.

El projecte preveu la restauració de la capçalera de l'església, la consolidació de les absidioles i la reconstrucció d'alguns elements primordials. La neteja de l'entorn i la consolidació de les estructures existents facilita la recuperació de la imatge original del monestir.

El conjunt arquitectònic de Sant Pere del Burgal, situat al marge dret de la Noguera Pallaresa, destaca per la seva història secular i per la seva bellesa. El monestir benedictí és esmentat en un document de l'any 859, el 1570 va ser secularitzat i el 1835 va ser desamortitzat. Tres absis coronen la planta basilical per la part de llevant i el monument presenta la singularitat d'un absis a la façana de ponent. La pedra negra dels murs, que a poc a poc recuperen l'alè, contrasta amb la verdor dels prats regats generosament pel riu que salmeja melodies de rancior gregoriana.

ANTONI MIRABET

LLEIDA

Mare de Déu de l'Olivar: mica a mica es fa l'ermita

LLEIDA.— Dalt el tossal de l'olivar, arrencada a la pedra, es troba l'Ermita de Nostra Senyora de l'Olivar. D'allà estant, la Senyora, amb amorosa i vigilant mirada, beneeix Almacelles, poble que l'honora.

L'ermita fou construïda a lloança de la Mare de Déu l'any 1954 per mossèn Alejandro Pedra, en recordança de l'Any que Pius XII dedicà a Maria.

Mica a mica es fa l'Ermita, és el lema de mossèn Modesto Soler, actual rector d'Almacelles, que així va poder fer la restauració de l'ermita l'any 1987, ara fa tres anys.

El passat dia 1 de maig, festa a l'ermita. A les 10 del matí des de el poble fins a l'ermita els romers, en processó, resant el Rosari, fan camí amunt pel tossal de l'Olivar. Un cop dalt, la santa Misa i de l'ermita estant es beneeix el terme. Després coca i ballada de sardanes completen la festa.

Cada dissabte missa a les 7 de la tarda ara en l'horari d'estiu, a l'hivern a les 5.

J.M.

II Premis Mossèn Agustí Bernaus

LLEIDA.— Una estudiant de Sant Feliu de Llobregat ha estat la guanyadora de la segona edició dels Premis Mossèn Agustí Bernaus, que convoca el Col·legi Episcopal de Lleida.

D'això i moltes altres coses de la vida del Col·legi informa la revista TOTS que és fruit de la col·laboració entre pares, professors i alumnes de l'Episcopal.

Aquests dies precisament ha sortit a la llum el número 22 de la revista TOTS del Col·legi Episcopal. TOTS —primavera— amb entrevistes, reportatges i crònica dels fets més importants del Col·legi, fan interessant la revista.

Entre els fets més importants ocorreguts, TOTS informa dels II Premis Mossèn Agustí Bernaus, poeta de les nostres terres. Cal fer notar que en aquesta segona edició el certamen era obert a tots els centres d'ensenyament de secundària de Catalunya. L'èxit de la convocatòria es avalat pels més de tres-cents originals que s'hi van presentar.

El primer premi correspongué a "Flocs de neu entre muntanyes", reculls lírico-poètics de Maria Alba Viñeta i Colom, de Sant Feliu de Llobregat; el segon premi va ser per a Enric Pinyol, del Col·legi Episcopal per la seva "Narració". El tercer premi va anar a una tarragonina, Isabel López autora del poema "L'amistat".

JAUME MONTAÑA

IMPROMPTU

Mort de SIDA

Una cosa és sentir parlar d'un mal terrible, que no perdona, que mata inexorable, contra el qual la ciència lluita desesperadament per trobar-ne els antidòts i el procés terapèutic que permeti eradicar-lo... i altra cosa és viure'l relativament de prop, a través d'una família amiga que n'ha sentit la cruent esgarrapada en un dels seus membres.

Fa anys, pocs, ni en sabíem el nom, ni sabíem que existís. Ens sentíem contents veient com els homes de ciència destruïen altres menes de mals considerats gravíssims, considerats flagell de la humanitat. Restava, i resta encara, la incògnita del càncer que va cobrant-se vides...

Ara la presència constant d'aquest mal, la SIDA, en continu augment, a més del problema que planteja als científics, hi ha l'altre problema de la prevenció que, sembla, es limiti a un precaucionisme material: les autoritats sanitàries van dictant normes i aconsellant la seva aplicació per evitar el possible contagi...

Potser no ens adonem que una de les causes és precisament haver abandonat les velles normes d'educació sexual, substituïdes per una permissivitat que comença a esdevenir tràgica. Voler substituir la moral cristiana per una pobra ètica que no té en compte les lleis de la naturalesa, i que amb poder fer-ho tot se sent satisfeta, és un mal afer.

Cal educar de manera que l'eix principal sigui el respecte mutu, començant pel propi respecte. Quan s'han abandonat tots els respectes, és quan es cau en el pecat més odiós, el d'oblidar-se que el nostre cos és imatge de Déu.

ORIOI CAMPS

CARTA DOMINICAL

Un final inesperat

Al matí, a la Catedral, havia expressat la idea que, més que prendre possessió jo de la diòcesi, era aquesta la que s'ensenyorejaria del meu futur, de la meua vida sencera en totes les seves manifestacions. Per lleialtat al meu ministeri, desitjava que fos així.

De la tarda, a Santa Maria del Mar, haig d'agrair la nombrosíssima assistència de sacerdots i de religiosos i de tot el Poble de Déu que ocupava totalment la Basílica.

Però, més que de la mateixa cerimònia, vull fer un comentari del besmans o benvinguda que s'esdevingué a continuació.

En aparença pot semblar —i ja era molt— una manifestació cordial dels diocesans envers el seu nou Pastor.

Tanmateix, jo vaig rebre molt més. Fou com una immersió ràpida, però intensa, en la vida diocesana. Fou un final inesperat d'un dia molt dens.

Efectivament: encara que la desfildada dels fidels fos ràpida, això no fou obstacle perquè molta gent tingués ocasió d'expressar-me el que més els alegrava o preocupava en aquells moments. Fou com una cascada d'informació i de sentiments de tota mena.

Escullo alguns dels moltíssims testimoniatges que em van permetre de començar a combregar amb realitats molt vives i molt diferents del nostre poble.

Fou com una immersió en la vida concreta dels fills de Déu d'aquesta diòcesi. No era un informe,

sinó tota la vivor del fet de fer-me participar de coses molt importants en la vida dels qui desfildaven.

Un matrimoni, radiant, em feia saber que celebrava el trenta-cinquè aniversari del seu casament. Els vaig felicitar, tant per la circumstància en si mateixa, com pel testimoniatge de fidelitat que oferien.

Unes altres vivències venien des d'un incontenible dolor. Com el d'una mare que, amb la veu trencada em parlava de la pena de tenir un fill a la presó.

En un contrast enorme, un altre jove, poc després, em va dir: "Avui, vull fer-li un regal. El meu obsequi és comunicar-li que ingressaré al seminari el pròxim curs".

Foren moltes les persones de totes les edats que em parlaven de les seves activitats apostòliques i de la seva decisió de continuar-hi.

Tornava, poc després, la tristesa profunda, plena de desànim, d'una mare amb un fill malalt de la sida, demanant-me que pregués per ell.

Foren centenars els qui em saludaren amb la familiar i catalana frase: "Benvingut a casa". Vaig agrair que, des del primer dia, em consideressin "de casa".

Era, en fi, com una ràfaga de vida diocesana que em portava un impressionant i viu resum de la concreta vida del poble de Déu, expressat amb esperit d'amistat, de senzillesa i de confiança.

+ RICARD M., ARQUEBISBE DE BARCELONA

Joan Vilarroya i Josep M. Solé, autors del llibre "La repressió a la rera guarda de Catalunya 1936-1939"

"L'anticlericalisme apareix a la Catalunya contemporània en qualsevol revolució"

Si volguéssim trobar un tema sobre el qual s'hagi vessat prou tinta com per enfosquir-ne la història genuïna, aniríem a parar a la Guerra Civil espanyola. Malgrat això, el darrer llibre d'aquest tipus —"La repressió a la rera guarda de Catalunya 1936-1939"— no enfosqueix, sinó que aclareix i mostra els fets veritables. Els fets veritables de la violència repressiva, les seves tècniques i infraestructura. Podem dir que és un llibre eminentment històric, "on hem anat a les fonts primàries sobre el tema; un tema, el de la violència, que aixeca polsegueira". Això ens ho diu Joan Vilarroya i Font que ha realitzat juntament amb Josep M. Solé i Sabaté aquest llibre. El tema no els ve de nou. Tots dos havien treballat junts en estudis històrics sobre la repressió franquista o els bombardeigs a Catalunya.

Tot i el seu clar matis d'anàlisi històrica, el mateix Joan reconeix que "el que més crida l'atenció externament és la quantificació de les víctimes de la repressió". Aquestes víctimes pujarien fins a les 8.360 a la Catalunya republicana. En Josep M. i en Joan van aprofundir amb rigor el tema de la violència "on hi surten causes pretèrites, assenyalen. El 36-39 és el resum de molts anys de tensió a la societat catalana, cal aprofundir en la història de Catalunya per aprofundir-ne també els antecedents".

Una guerra fratricida

Per bé que la Guerra Civil fou una agressió externa a l'autonomia i la personalitat de Catalunya, "cosa que és indubtable i no hem d'oblidar", recorda Josep M. Solé, "no es pot camuflar el vessant de guerra fratricida que pren l'enfrontament a Catalunya". Ens ho explica en Joan Vilarroya: "És veritat que el conflicte ve per un fenomen que neix fora de Catalunya, la revolta dels militars, però a la societat catalana s'enfronten dos sectors de forma fratricida. La majoria estava amb la república, però hi ha un sector que a poc a poc es va anar decantant cap al franquisme, perquè els feia la sensació que eren els qui podien possibilitar un ordre social. A més, és clar, dels catòlics, per als quals fou la salvació del concepte reli-

giós, que el franquisme va saber usar molt bé".

L'Església catalana va notar també al seu si l'escissió social, ja que "si bé és veritat —diu en Josep M.— que a l'Església catalana hi ha uns sectors favorables a la república, la immensa majoria no era d'aquest parer". En aquells anys la rera guarda lluitava violentament contra els anomenats quinta-columnistes. I en aquest marc de rauxa violenta que endegava les accions sembla inevitable parlar de l'anticlericalisme.

L'anticlericalisme ve de lluny

Posats a aprofundir el tema, en Josep M. Solé vol puntualitzar que l'anticlericalisme no és una

els poderosos, defensant el vell ordre. L'altre aspecte és el conjuntural, els fets en què es va produir la revolta dels militars, que van fer pensar en aquell moment que els religiosos col·laboraven, fins i tot "de facto", amb els revoltats".

Per il·lustrar-nos això en Joan explica que "l'últim punt a caure, a Barcelona, va ser l'església dels carmelites, ocupada per un regiment que s'hi va fer fort aprofitant l'estructura de fortalesa, que com moltes altres esglésies que els va passar el mateix, tenia l'edifici, perquè eren construccions de pedra considerablement més resistents que els altres edificis. Però per als qui estaven fora, qui tirava trets tot defensant-se no eren els militars, sinó els de l'església, els

sava com a excusa per a la violència un Sant Crist cremat". La fractura a la societat catalana va ser tan fonda que fins que no apareguin noves generacions serà impossible esmenar l'esquerda.

Però tot aquest munt de rancúnies i d'odis acumulats d'uns envers els altres sembla que "ha passat ja. Ha vingut molta gent de fora de Catalunya que no tenia aquest passat històric —assenyala en Josep M.— i cal tenir en consideració el paper de l'Església avui en dia i durant tots els darrers anys del franquisme, quan va ser un dels nuclis per on el país va tornar a l'activitat". En Joan argumenta que avui en dia "fins i tot tens capellans que són alcaldes de ciutats comunistes. Si abans es deia que existia un lligam de l'Església amb el poder oligàr-

present que la violència l'orna aquell qui se subleva, aquest cas l'exèrcit franquista". En el seu llibre, el mot "controlat" com a explicació a els actes de violència de la rera guarda, mereix el qualificatiu d'"eufemisme", perquè "si bé cert que a Barcelona hi ha controlats, com n'hi ha a tot gran ciutat, els incontrolats existeixen als altres llocs de Catalunya. Se sap perfectament qui és la gent que amb premissa de controlació fa aquests tipus d'actes però no hi ha cap força que controlin-los. No és que forment una excusa —remarca—, és tenien una força que podien el que volien, perquè en molts casos ells eren qui tenia el poder". Després d'haver estudiat el tema opina que l'origen de l'estat "a fer del que passa a Barcelona el que passa a tot Catalunya".

Una cosa que surt prou neta com a conclusió, després d'haver llegit el llibre és que qui millor utilitza els mecanismes de repressió és el poder consoling. "Per això —explica en Josep M.— els primers fets que trol són fets de violència primària: execucions amb escopetes de caça, etc... Però amb l'arribada del govern de la República a Barcelona la repressió ja és institucionalitzada: hi ha uns centres de detenció, hi ha unes mesures sistematitzades i és que les execucions es fan amb professionals". És llavors el moment de les txeques, "que ve a controlar tota l'activitat de la rera guarda. I ho assoleixen i que els mètodes són absolutament condemnables". És clar de veure com a l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona mateixes txeques són aprofitades per aquestes tropes per a la repressió de l'altre bàndol. "És allò llarg període", resum Joan Vilarroya.

Havent fet aquesta tasca de investigació, de gratar fins a descobrir les ferides més fondes del nostre país, aquests dos historiadors treuen unes conclusions aplicables per sempre a la nostra societat, i a qualsevol societat que sitgi la pau al seu si: "on no hi ha unes llibertats ideològiques i culturals, un pluripartidisme apareix el dogmatisme. I al darrer, sempre, la violència".

DAVID VIDAL i CASTELL

Joan Vilarroya i Josep M. Solé han fet un rigorós estudi sobre la repressió a Catalunya durant la Guerra Civil.

cosa gens nova, ja que acompanya la societat catalana "del trienni liberal ençà", sortint a escalfar la sang dels catalans "en qualsevol moment que hi ha hagut revolta o revolució a la història contemporània de Catalunya; aleshores sempre hi ha aparegut l'anticlericalisme, la crema de convents". Per trobar la raó "cal distingir, parlant d'anticlericalisme, dos aspectes: l'un és el discurs anticlerical que ve d'un llarg període, del segle passat ençà, el que ja protagonitzava Lerroux al segle 19, segons el qual la gent del poble sempre ha cregut que l'Església està amb

religiosos carmelites". I és que ara estudiant-ho amb perspectiva històrica podem veure com això és impossible, que ells no tiraven "però la gent del carrer pensava que qui tirava eren els religiosos, i era això el que feia reaccionar el poble, a més d'aquella consciència del llarg període de la qual parlàvem".

Per altra banda, per a tots dos autors no convé oblidar —"i menys parlant per a Catalunya Cristiana"— la voluntat d'alguns sectors socials de convertir la guerra civil "en una croada, cosa que fa que molts catòlics hi participin, quan, per exemple, s'u-

nic, ara és cert que hi ha molts sectors compromesos en aquestes altres tasques". El passat sembla ja mort. Cal, tanmateix, tenir-lo present per no repetir-lo.

La violenta rera guarda

El llibre d'aquests dos historiadors analitza de forma sistemàtica els mecanismes repressius que usa la república a Catalunya durant la guerra. Parla de qui ho va fer, com es feia, a on, quan i amb quina freqüència. Sobre l'espiral de violència catalana diu en Josep M. que "és cert que hi ha causes pretèrites, però cal tenir

Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül

200 anys amb els pobres

Enguany es compleix una efemèride important; no solament a nivell estatal sinó també de Catalunya. Penso que no ens pot passar desapercebuda. Com que conec i segueixo de molt a prop la vida d'aquestes religioses senzilles i entregades em plau deixar-ne constància.

Fa dos-cents anys que varen arribar a Barcelona les sis primeres Filles de la Caritat. Cinc anys abans havien deixat la família i la seva terra (Catalunya, Osca, Barbastre) per anar a París, bressol de la Companyia. Hi van animades pels P. Paüls i per formar-se segons la vocació de "serventes dels pobres". Allà trobarien viu encara l'esperit de Vicenç de Paül i Lluïsa de Marillac. És de justícia fer memòria del P. Ferran Noluart, promotor d'aquestes primeres Filles de la Caritat.

La seva arribada a Barcelona té lloc el dia 26 de maig de 1790. Són rebudes amb gran afecte i entusiasme. No podia ser d'altra manera ja que vénen amb aquestes consignes: humilitat, senzillesa, caritat. I amb aquest únic servei: els pobres.

Els primers serveis els varen fer a l'Hospital de Sta. Creu on troben malalts i infants. No els falten dificultats que van superant amb valentia i generositat. Tant, que van estenent-se a Hospital de Lleida, Col·legi de Barbastre, Hospital de Reus i el 1800 arriben a Madrid, van a tot Espanya.

A Figueres: tres comunitats i 21 Filles de la Caritat

Tres Cases i un treball fet amb generositat i amor. La

majoria no han nascut a Catalunya, però s'hi han adaptat del tot. L'estimen i serveixen. Amb tasques diferents, Però amb una mateixa fidelitat.

L'Asil Vilallonga és, una de les institucions més estimades de la ciutat. Les Filles de la Caritat, coneixedores dels vells, no ignoren que les persones grans necessiten no solament una bona assistència sinó, i encara més, un reconeixement de la seva vida. Diria que aquest és el principal mèrit de les Religioses: ajudar els vells a envellir amb joia. Una prova, entre d'altres, és la gran exposició que fan cada any amb labors fetes pels asilats.

L'actual Superiora, sor Ramona Caellas, em diu que hi ha uns 80 asilats amb set religioses i altres que els ajuden i m'explica com li dol no poder atendre més gent que truca a la porta per manca de lloc.

Han celebrat aquest bicentenari a nivell de Comunitat, servint i ajudant els vells i donant importància a les poques activitats que poden fer amb ells com exposició de labors, excursions.

El Col·legi de Sant Vicenç de Paül va començar d'una manera ben senzilla. Sor Rosa Galí, quasi centenària, i que encara viu al col·legi, n'és el millor testimoni. Pàrvuls, Dispensari mèdic gratuït, servei "GOTA de LLET", Escola Nocturna gratuïta per treballadores en queden com a record. Avui, amb la senzillesa de sempre té el mateix prestigi dels altres col·legis d'EGB i F.P. de la Ciutat. Allà hom hi troba nois i noies de totes les condicions socials de la ciutat i comarca.

Són set religioses —cinc només en actiu—, que junt amb un equip de professors i professores porten a terme una educació "humana i cul-

tural, sense oblidar la dimensió cristiana..."

Com que són unes cinc-centes alumnes han celebrat amb molts actes els 200 anys. Han participat en el Concurs a nivell provincial, i han guanyat el 3er. premi de música amb la cançó "Elles t'acolliran", lletra i música de Sarfí Escure i cantada per l'alumna Sandra Pagès.

A l'Hospital de Figueres, també trobem una important presència de les Filles de la Caritat. Un hospital, primer, per la ciutat. Hospital familiar on les religioses ho eren tot. Ara és de la Generalitat, hospital comarcal, però la seva presència és igualment necessària. Sor Amparo Alonso superiora m'explica que són set religioses, amb molta fei-

na ja que, a més de les hores que fan com tota infermera, han de fer serveis de suplència perquè hi arriben persones sense familiars i també immigrants que cal ajudar.

Gran celebració a Barcelona

Molts han estat els actes. Entre ells una exposició on hi ha treballs de Figueres. Una bonica fotografia d'un conegut asilat, el Sr. Casamitjana, com a testimoni del treball de l'Asil. Un formós quadre amb al·legories de les Religioses fet per un malalt de l'Hospital i quantitat de petits treballs del Col·legi.

A la Solemne missa d'Ac-

ció de Gràcies que va tenir lloc el dia 26 de maig, hi participaren tres religioses de Figueres: una de cada comunitat d'Espanya.

Reconeixença i gratitud dels figuerencs

Penso que no la podem pas ni posar en dubte. Quan el 1986 es complien els cent anys de l'ASIL VILALLONGA el gest del nostre Ajuntament no podia ser més significatiu: "FULLA DE FIGUERA A LES FILLES DE LA CARITAT DE SANT VICENÇ DE PAUL". Ni les paraules del Batlle Sr. Marià Lorca més boniques: "Han estat unes bones mares per a molts que s'hi han acollit. Els lliuro amb amor i gratitud la Fulla de plata de Figuera més que mai ben merecuda". Ja abans, el 1983, el mateix batlle havia lliurat a sor Sofia Larreategui un guardó per l'estada ininterrompuda durant 50 anys a aquesta mateixa casa benèfica.

Encara un altre batlle, el Sr. Giró, el 1976, reconeixia públicament els serveis d'una altra religiosa d'aquesta casa, sor Agnès Zalba i li va lliurar una placa pels 70 anys d'estada a l'Asil Vilallonga.

Molt més abans, el Sr. Ramon Guardiola, batlle de la ciutat, el 1966, lliurava a sor Rosa Galí, del col·legi de St. Vicenç, la Medalla de Plata al Mèrit en complir-se els 50 anys de vida religiosa, tot recordant que havien estat anys de servei a la ciutat; aquesta religiosa, quasi centenària, ha estat sempre a la nostra ciutat.

Reconeixença i gratitud que des de Figueres ens plau recordar ara que es compleixen els 200 anys de l'arribada a Barcelona de les sis primeres Filles de la Caritat de St. Vicenç de Paül. Des de l'Empordà: Per molts anys.

MN. PERE FONT i VERDAGUER

Donen preferència als veritablement pobres.

CALENDARI

Diumenge, 17 de juny. XI del temps ordinari. Sants Manuel, Sabel i Ismael, màrtirs, i Rainier, confessor.
El sol surt a les 4'16 i es pon a les 19'27 -Hora solar-
Dilluns, 18 de juny. Sants Marc i Marcel·lià, màrtirs i santa Marina, verge.
Dimarts, 19 de juny. Sants Romuald, abat; Gervasi i Protasi, màrtirs. Santes Juliana de Falcomieri, verge i Aurora, verge i màrtir.
Dimecres, 20 de juny. Sant Silve-ri, papa màrtir. Santes Florentina, verge i Elia, abadessa.
Fira a Esterri d'Aneu.
Dijous, 21 de juny. Sants Lluís Gonçaga, S.J., Ramon, bisbe i santa Demètria, verge màrtir.
Festa major a Camprodon.
ESTIU
Divendres, 22. El Sagrat Cor de Jesús. Sants Paulí de Nola, bisbe; Joan Fisher i Tomàs Moro, màrtirs.
Festa major a Bonastre.
Dissabte, 23. El Puríssim Cor de Maria. Sants Zenon i Zenas, màrtirs, Jacob, patriarca i santa Agripina, verge màrtir.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

17 de juny. Diumenge. El Cos i la Sang de Crist. Lectures: Primera, Dt 8,2-3.14b-16a; Salm 147; segona 1C 10,16-17; tercera Jo 6,51-58.
18 de juny. Dilluns de setmana XI de durant l'any. Lectures: Primera, 1R 21,1-16; Salm 5; segona Mt 5,38-42.
19 de juny. Dimarts de setmana XI de durant l'any. Lectures: Primera, 1R 21,17-19; Salm 50; segona Mt 5,43-48.
20 de juny. Dimecres de setmana XI de durant l'any. Lectures: Primera, 2R 2,1.6-14; Salm 30; segona Mt 6,1-6.16-18.
21 de juny. Dijous de la setmana XI de durant l'any. Lectures: Primera, Sir 48,1-15; Salm 96; segona Mt 6,7-15.
22 de juny. Divendres. El Sagrat Cor de Jesús. Lectures: Primera, Dt 7,6-11; Salm 102; segona 1 Jo 4,7-16; tercera Mt 11,25-30.
23 de juny. Dissabte de la setmana IX de durant l'any. Lectures: Primera, 2Cr 24,17-25; Salm 88; segona Mt 6,24-34.
Litúrgia de les Hores
Setmana III
Diumenge, 17. El Cos i la Sang de Crist. Solemnitat.
Dilluns, 18. De fèria.
Dimarts, 19. De fèria.
Dimecres, 20. De fèria.
Dijous, 21. Sant Lluís Gonçaga, religiós. Memòria obligatòria.
Divendres, 22. El Sagrat Cor de Jesús. Solemnitat.
Dissabte, 23. De fèria. Vespres I de demà.

D'AQUÍ I D'ALLÀ
Mulieris dignitatem...
La dignitat de la dona...

Sovint en la societat actual es veu una o altra dona que pren amb tota intenció aires característics masculins per tal de fer impacte i poder arribar a llocs d'influència o liderat. Amb això no es realitzarà la dona, sinó que perdrà allò que constitueix la seva riquesa essencial, la feminitat. Per Jesús, més que iguals, la dona i l'home són equivalents. Es diu bé quan es parla de l'altra meitat. Home i dona són dues maneres diferents de sentir, l'una complementa l'altra. L'Església, sense les aportacions de la dona, resta empobrida.

PERE CAMPAS BONAY
Monestir de l'Estany

HOMES I INSTITUCIONS

Santa Maria de Lledó

Un monestir de l'Empordà mig oblidat

La vila de Lledó, és un municipi de l'Alt Empordà, situat en una petita vall formada per les estribacions de les muntanyes conegudes com les de la Mare de Déu del Mont.

Antigament era una divisió administrativa constituïda per altres pobles com Cistella, Vilanant, Avinyonet i Vilarig, amb el nom de "Garrotxa de l'Empordà".

A Lledó són els edificis, quasi tant com la història, els que ens parlen del fet d'antigues fundacions de l'orde de Sant Agustí.

El seu bell monestir de Santa Maria, del qual es conserven l'Església i unes restes que formaven part del conjunt monu-

mental, fou fundat per Adalberg i Alamburga, senyors de Navata l'any 1089. Més endavant, el bisbe de Girona, nomenà prior del cenobi Joan de Vilabertró —lloc d'on procedia— i el papa Calixt II, aprovava la nova fundació.

L'església però fou edificada en temps d'un altre prior, Arnau de Coll, el qual disposà que prop d'ella s'hi bastís un hospital, cosa que solia fer-se sovint en aquella època per acolliment o refugi de pobres malalts i pelegrins.

No fou fins al segle XIII que restà acabada la seva església que, com hem dit, resta dempeus i que és formada per tres naus i una bella portalada romànica.

La vida hi fou molt activa dins el segle XIV, temps en el qual s'inicià el seu decandiment, fins arribar l'any 1592,

en què fou secularitzada.

Segons diu l'historiador A. Pladevall —al qui admirem sincerament— "el monestir subsistí fins al 1835 amb priors seculars, que eren els rectors de l'església de Sant Feliu, a la part alta de la població, reedificat el 1748 i qui conservava un notable retaule gòtic de sant Tomàs, mostra primerenca de la influència italiana, actualment al Museu d'Art de Catalunya".

És, des del 1929 el temple parroquial de la vila, però tot un conjunt d'edificacions li confereixen un aire que ens fa pensar en temps passats, en els quals el toc de campana, marcava el curs de les hores amb pausa i amb mida, cosa que permetia de viure una existència tranquil·la en la pau i serenor d'aquell lloc de recés, amb jurisdicció reial.

Recordant les paraules de l'historiador esmentat s'hi veuen "encaixades a la façana de l'església tota una sèrie de làpides sepulcrales que ens recordaran el nom del seu fundador, Joan i la del prior Ramon de Seguí —1267— així com dels nobles Ramon de Palou de Ballòria i família —1289— o els Biure del segle XIX, que afavoriren abundantment el monestir i volgueren reposar-hi arcerats a la seva ombra".

Aquestes breus pinzellades històriques han estat inspirades per l'afecte i l'amor que hom sent per les coses de l'antigor i per l'afecció entranyable a les terres gironines de les quals provenen molts avantpassats que deixaren el seu record melangiós, amb la seva parla cadenciosa i afectiva que els distingeix, encara ara.

PIETAT CAMPMAJÓ

Dámaso Alonso, poeta religiós

"...dormir quiero en tus brazos / hasta que en Dios despierte." I arribà el moment: el 26 de gener de 1990 morí a Madrid, la seva ciutat nadiua, el poeta i investigador Dámaso Alonso, als 91 anys. Havia nascut el 22 d'octubre del 1898, fou professor de llengua a diverses universitats espanyoles i estrangeres, i entre els anys 1968 i 1982 director de la Reial Acadèmia de la Llengua. Entre els seus molts estudis literaris sobressurt "La poesia de San Juan de la Cruz" (1942). El tema de Déu és una constant en tota la poesia damasiana: "Oscura noticia" (1944), "Hijos de la ira" (1944), "Hombre y Dios" (1955), "Gozos de la vista" y "Duda y amor sobre el Ser Supremo" (1985).

Ell fou qui va encunyar i justificar aquella frase que "toda poesia es religiosa. Buscará unas veces a Dios en la belleza. Llegará a lo íntimo, a las delicias más sutiles, hasta el juego, acaso. Se volverá otras veces, con íntimo desgarrón, hacia el centro humeante del misterio, llegará quizá a la blasfemia. No importa. Si se trata de reflejar el mundo, imita la creadora actividad. (...) Así va la poesia de todos los tiempos a la busca de Dios... Sí; no hay, no puede haber poesia que no sea religiosa. Mas sólo de vez en cuando, recogida en deleite o retorcida en agonía, se pone directamente cara a Dios".

A l'arrencada de la inspiració poètica de Dámaso Alonso hi ha l'home, el mateix home que és la fita de la seva penetrant intuïció. Però la seva obra poètica gira com una el·lipse al voltant de dos

pols: l'home i Déu. L'existència se li pot apareixer com absurda, "monstruosa" per desconeguda, com absurd es presenta tot el que afecta a la mateixa existència: el ser, el viure, Déu... Davant la interrogació existencial, i davant el silenci de Déu sols resta el monòleg, el crit del "solitario garlador", l'autoimproperi agafar-se a les seves "dos alas": la mare i la Verge Maria.

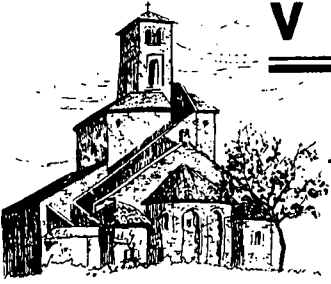
Però enfront l'angoixa, apareix la mort com a solució. Tanmateix, els contrastos fan més incomprensible el misteri: existència agònica enfront els "muertos nítidos", enveja dels morts i temor de la mort, aquesta com a solució a l'angoixa però també la causant d'aquesta, en la mort s'assoleix la perennitat però sorgeix

constantment l'instint de conservació...

Si en els llibres apareguts el 1944 teníem l'home sense Déu, en el llibre de 1955 —"Hombre y Dios"— el títol ja reflecteix com ambdós pols de l'el·lipse es troben en relació copulativa. Amb "Gozos de la vista" el poeta arribà a deixar-se amarar pel Creador, aquell "dulce incógnita", que ara li retorna la vida amable per la festa dels sentits, encara que això comporti l'amarguesa de la fugacitat. Però el vitalisme d'arrel religiosa que obria una nova visió de l'existència i provava el poeta a compondre un himne divers i multicolor del multicolor i divers cosmos tornaria altra vegada a la nit fosca dels orígens en el seu últim llibre "Duda y amor sobre el Ser Supremo". Sorgeix en aquests poemes finals la desesperant dialèctica de l'home que és incapaç de traspasar les portes del misteri: el poeta té fam de Déu, fam d'immortalitat i l'alimenta el dubte. "Señor omnipotente, me presento tristísimo", clamarà en aquests versos. Però el darrer de tots serà la millor rúbrica: "Amor, no sé si existes. Tuyo, te amo".

Amb Dámaso Alonso continua essent veritat la tesi bergsonian que la fe és la capacitat de suportar dubtes. I d'aclarir-los, afegiríem. El poeta que dècades enrera va escriure: "la muerte es la luz" ja sabrà des de l'eternitat que "morir es aspirar una flor nueva".

MIGUEL DE SANTIAGO

La reforma litúrgica

Una setmana abans de començar el Congrés litúrgic, a Montserrat, tornem sobre el tema iniciat la setmana passada, i que ens posa en sintonia amb aquest esdeveniment de l'Església a Catalunya.

El moviment litúrgic, dèiem diumenge passat, ha començat per l'apropament dels fidels a la litúrgia com a pregària de l'Església. Ara bé, aquesta pregària podia estar més ben organitzada del que estava, podia ajudar més per si mateixa a la participació, podia treure's de sobre alguns elements que la història, per diversos motius, havia anat sobreposant. Per això sant Pius X, amb la seva autoritat pontifical, va començar a obrir camí per a una reforma litúrgica.

• ELS PAPES REFORMADORS

Cal subratllar que han estat els Papes els primers i necessaris reformadors de la litúrgia. Ho fou Pius X, i ho fou més recentment Pius XII. La reforma litúrgica, en efecte, no ha començat pas amb el Concili Vaticà II. Coses tan importants com la restauració de la Vella Pasqual, la introducció de la llengua vernacle a la litúrgia, la reforma de la Setmana Santa, la mitigació del dejuni eucarístic, les misses vespertines i el començament de la celebració dominical a la tarda del dissabte, són decisions preses pel Papa Pius XII, abans del Concili.

Per què aquestes reformes? Per aconseguir la finalitat del moviment litúrgic: l'entrada dels fidels en la litúrgia com a font primera del verdader esperit cristià. L'esforç fet en la primera etapa perquè els fidels entressin en la litúrgia, té la seva resposta en el treball de revisió dels llibres litúrgics perquè siguin més adequats al sentit de la celebració i a la participació dels fidels.

Joan XXIII fou també, en certa manera, un Papa reformador, sobretot perquè va decidir reunir el Concili Vaticà II, i va confiar al Concili la tasca de proposar els grans principis de la reforma litúrgica general.

• EL TREBALL DEL CONCILI VATICÀ II

N'hi ha prou amb citar dos textos del Concili per recordar la seva intenció en la promoció de la reforma litúrgica.

El primer és el començament mateix de la Constitució sobre la Litúrgia, i explica els motius de fons: la reforma litúrgica contribueix clarament a les grans finalitats del Concili:

"Com sigui que el sagrat Concili es proposa augmentar cada dia més la vida cristiana entre els fidels, adaptar millor a les necessitats del nostre temps les institucions subjectes a canvis, promoure tot allò que pot contribuir a la unió de tots els qui creuen en Crist i enrobustir tot allò que contribueix a invitar tots els homes al si de l'Església, creu que li pertoca d'una manera especial vetllar per la reforma i promoció de la litúrgia".

El segon és el paràgraf on es posa el principi que ha d'orientar tota la reforma litúrgica:

"La santa Mare Església desitja treballar seriosament en la restauració general de la mateixa litúrgia, a fi que el poble cristià obtingui amb major seguretat en ella abundor de gràcies. Car la litúrgia consta d'una part immutable, com a institució divina que és, i de parts subjectes a canvis, que poden i fins i tot han de variar en el decurs del temps quan s'hi han introduït coses que no corresponen prou a la naturalesa íntima de la litúrgia o que s'hagin tornat poc aptes. Aquesta restauració ha d'ordenar els textos i els ritus de forma que expressin amb claredat allò que signifiquen, i que el poble cristià, en la mesura possible, pugui fàcilment captar-los i participar-hi per una celebració plena, activa i comunitària" (n. 21).

• LA REFORMA LITÚRGICA I EL II CONGRÉS LITÚRGIC

Quan es va reunir el II Congrés litúrgic a Montserrat, l'any 1965, els principis del Concili estaven en ple

na fase de realització. Era el moment culminant de l'entusiasme per la reforma litúrgica. L'ambient estava vibrant del pensament del canvi. No era gens estrany que el tema del Congrés fos "La litúrgia de demà", com a indicació d'una perspectiva del que es volia que fós l'aplicació de la reforma litúrgica.

Aquesta, efectivament, es va fer a Roma, amb un treball de col·laboració universal. Del punt de vista del respecte a la tradició litúrgica, la reforma es pot considerar un treball fonamentalment reeixit. Igualment des de l'angle de la facilitat a donar als fidels, començant per l'ús universalitzat de la llengua vernacle.

¿Calia esperar que tothom estigués d'acord? És difícil. Un bisbe canadenc ha escrit aquesta reflexió plena de saviesa: "A l'Església hi ha lloc per a les persones més sensibles als valors de l'estabilitat, i per a les altres més inclinades vers els valors del canvi, i això pot fer-se dins l'àmbit d'una complementaritat aclaridora i fructuosa. Més enllà dels valors de la tradició o de la novetat, emergeix el valor mateix de la comunió, que està al cor mateix de l'Església".

Acceptar la reforma litúrgica és un exercici de la comunió eclesial. I ho és sobretot quan l'acceptació vol dir una aplicació fidel i intel·ligent, que significa, primer de tot, comprendre que la reforma litúrgica no és un fi en si mateixa.

• ELS VALORS PERMANENTS

En efecte, la reforma litúrgica és una decisió en vistes a aconseguir allò que el moviment litúrgic desitjava, i que tota l'Església desitja: centrar la vida cristiana en la vida litúrgica, en la missa i els sacraments, en la participació en la pregària i l'acció de l'Església, unida a Crist, actor principal.

Per això el III Congrés litúrgic que ha començat ja a través de tantes i tantes reunions de grups de cristians no té, com a objectiu, canviar coses, sinó sobretot procurar viure amb intensitat fidel en aquest bé de Déu que és la litúrgia de l'Església, renovada després del Concili.

LECTURES DE LA MISSA

"L'ALIMENTÀ AMB EL MANNÀ, QUE NI TU NI ELS TEUS PARES NO CONEIXIEU"

L'accent de la narració que fa el Deuteronomi sobre el fet del manà es posa sobretot en el "recorda". El manà és un element que testimoniava l'amor i la protecció de Déu envers el seu poble, i alhora posava a prova la fidelitat del poble a la paraula de Déu. L'Eucaristia és molt més que el manà! És el memorial de l'amor infinit de Déu revelat en el misteri pasqual de Crist, i és també el màxim desafiament a la nostra fidelitat evangèlica. No és pas per casualitat que l'eucaristia va sempre acompanyada per la paraula de Déu. Allò que aquesta anuncia, l'eucaristia ens ho fa present i eficaç.

Lectura del llibre del Deuteronomi (8:2-3.14b-16a)

Moisés digué al poble: "Recorda't del camí que el Senyor t'ha fet fer pel desert des de fa quaranta anys per afligir-te, per provar-te, per conèixer els sentiments del teu cor i veure si observaries o no els seus manaments. T'afligi fent-te passar fam, però després t'alimentà amb el manà, que ni tu ni els teus pares no coneixieu, perquè aprenguessis que l'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu. Recorda't del Senyor, el teu Déu, que et va fer sortir de la terra d'Egipte, un lloc d'esclavatge; que t'ha fet passar per aquest desert immens i terrible, infestat de serps verinoses i d'escorpins, una terra eixuta, sense aigua, on per a tu va fer saltar un doll d'aigua de la roca dura, i t'hi alimentava amb el manà, que els teus pares no coneixien".

"GLORIFICA EL SENYOR, JERUSALÈM"

La lloança, l'aliment, la protecció i la seguretat, la presència de la paraula i la proximitat de Déu... són temes emi-

nentment eucarístics. Jerusalem és aquí clarament l'Església.

Salm 147:12-13,14-15,19-20 (R.:12a)

Glorifica el Senyor, Jerusalem,
Sió, canta lloances al teu Déu,
que assegura les teves portes
i beneeix dintre teu els teus fills.

R.: Glorifica el Senyor, Jerusalem.

Manté la pau al teu territori
i et sacia amb la flor del blat.
Envia ordres a la terra,
i la seva paraula corre de pressa, no es detura. R.

Anuncia les seves paraules als fills de Jacob,
als fills d'Israel, els seus decrets i decisions.
No ha obrat així amb cap altre poble,
no els ha fet conèixer les seves decisions. R.

"EL PA ÉS UN DE SOL. PER AIXÒ TOTS NOSALTRES, NI QUE SIGUEM MOLTS, FORMEM UN SOL COS"

Molt sovint, parlant de l'eucaristia, parlem de "compartir el pa", o l'amistat, fins i tot es diu l'expressió "memorial del sopar". Cal estar atents a la precisió doctrinal, sense la qual s'esvaeix el sentit profund de l'eucaristia. Aquesta no és "memorial del sopar" sinó "memorial de la mort i de la resurrecció del Senyor". Per això podem dir que l'eucaristia és sacrifici, perquè és la presència del cos entregat i de la sang vessada... Ben poca cosa seria compartir el pa, o l'amistat, com en una festa qualsevol podem fer. El Senyor no ens ha donat el seu Cos, com si fos un pa per menjar, per formar amb Ell i en Ell un sol cos, animat per un sol esperit: l'Església.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (10:16-17)

Germans, el calze de la benedicció que nosaltres beneïm, ¿no és, potser, comunió amb la sang de Crist? El pa que nosaltres partim, ¿no és, potser, comunió amb el cos de Crist? El pa és un de sol. Per això tots nosaltres, ni que siguem molts, formem un sol cos, ja que tots participem del mateix pa.

"LA MEVA CARN ÉS UN VERITABLE MENJAR, I LA MEVA SANG ÉS UNA VERITABLE BEGUDA"

Convindria rellegir l'evangeli de la passada solemnitat de la Santíssima Trinitat per situar millor aquestes paraules de Jesús. En elles es fa ben palès el procés de comunicació del Pare als homes: del si del Pare al món per salvar-lo = donar-li vida, i actualització perenne d'aquesta donació en el pa que Jesús dona: la seva carn perquè doni vida al món.

Lectura de l'evangeli segons sant Joan (6:51-58)

En aquell temps Jesús digué als jueus: "Jo sóc el pa viu, baixat del cel. Qui menja aquest pa, viurà per sempre. Més encara: El pa que jo donaré és la meva carn: perquè doni vida al món". Els jueus es posaren a discutir. Deien: "¿Com s'ho pot fer aquest, per donar-nos la seva carn per menjar?" Jesús els respongué: "Us ho dic amb tota veritat: Si no mengeu la carn del Fill de l'home i no beveu la seva sang, no podeu tenir vida en vosaltres. Qui menja la meva carn i beu la meva sang té vida eterna, i jo el ressuscitaré el darrer dia. Ben cert: la meva carn és un veritable menjar, i la meva sang és una veritable beguda. Qui menja la meva carn i beu la meva sang està en mi i jo en ell. A mi m'ha enviat el Pare que viu, i jo visc gràcies al Pare; igualment, els qui em mengen a mi viuran gràcies a mi. Aquest és el pa baixat del cel. No és com el que van menjar els vostres pares. Ells van morir, però els qui mengen aquest pa, viuran per sempre".

"Jo sóc el pa viu"

En la solemnitat del Cos i la Sang de Crist, llegim, en aquest cicle A, la darrera part del sermó del pa de vida que sant Joan situa en la sinagoga de Cafarnaüm (v. 59). Si en la primera part del sermó (vv. 35-50), tot i que no hi manquen al·lusions de caire eucarístic, el que domina és el tema de la revelació de Déu que ens arriba en Jesús i per ell, en aquesta darrera part (vv. 51-58) es parla sols de l'eucaristia. A l'afirmació de Jesús al v. 35, **Jo sóc el pa de vida** —pa que és do del Pare (v. 32)—, correspon per a la segona part del sermó el **Jo sóc el pa viu, baixat del cel**, que no és donat pel Pare, sinó lliurat pel mateix Jesús (v. 51). Vet aquí una primera ressonància de la institució de l'eucaristia, que els sinòptics posen en el marc de la Cena i que el quart evangeli silencia (Cf. Mt 26:26ss. i paral·lels). En tota aquesta part Jesús deixa ben clar que el pa que dóna la vida al món no és únicament la seva paraula, sinó ell mateix tot enter. Per això parlarà de la seva carn i de la seva sang, que en la mentalitat hebrea significava la totalitat de l'home viu, com si diguéssim, en el nostre context cultural, cos i ànima. Jesús ens dóna tota la seva vida en aliment. És la vida del Jesús concret, el Jesús de Natzaret, el Fill de Déu encarnat —**baixat del cel** (v. 51)— i lliurat a la mort per a la vida del món: **El pa que jo donaré és la meva carn, perquè doni vida al món** (v. 51c). No es tracta solament del **pa de vida** —el nutriment de la vida— la revelació de la presència de Déu enmig del món en la persona, la paraula i les obres de Jesús de Natzaret. Aquest era el tema dominant de la primera part del sermó. Aquesta revelació cal acollir-la per la fe (Cf. vv. 29, 35s, 40, 47-50), i mena a la vida. En el v. 51 Jesús no parla d'acollir-lo per la fe, sinó que diu clarament que cal menjar el pa bai-

El sermó del pa de vida

(Jo 6:51-58)

xat del cel, i que és un pa viu. Després de mostrar-nos el camí que porta a la vida, camí que cal fer per ell i amb ell —**Jo sóc el camí**—, ara ens ofereix el viàtic que, no sols ens alimentarà i restaurarà les nostres forces en aquest camí, sinó que introdueix la seva vida en la nostra existència, perquè "la vida" és ell. Per això ara parla del pa viu: **Jo sóc el pa viu, baixat del cel** (v. 51a). Així queda complert el tríptic revelador de Jesús: **Jo sóc el camí, la veritat i la vida** (Jo 14:6). Perquè **els qui em mengen a mi viuran gràcies a mi** (v. 57b). Del pa nutriment-sosteniment hem passat al pa-transfigurador. El Verb de Déu s'ha fet carn, i la carn s'ha fet pa d'eucaristia. Amb sant Pau, doncs, podem proclamar: **La vida que ara visc ja no és la meva; és Crist que viu en mi** (Ga 2:20).

"Com s'ho pot fer...?"

El quart evangeli, fidel al gènere literari de les controvèrsies i dels diàlegs i a l'anomenat recurs del "malentès", ens formula ara una pregunta: **¿Com s'ho pot fer aquest, per donar-nos la seva carn per menjar?** (v. 52). L'evangelista ens ha dit que la discussió s'originà en el grup dels jueus. Per una part és la constatació que havien entès l'abast de les paraules de Jesús. No es tractava de cap metàfora, ni de cap interpretació espiritualista, sinó de la manifestació contundent de menjar la carn de Jesús (v.51). Per altra part, però, els fallava la fe en Jesús i barraven així el pas cap a la descoberta de la vida sacramental. ¿Foren únicament "els jueus" els qui es trobaren atrapats per aquest malen-

tès? Al final d'aquest capítol, l'evangelista ens diu, que **després d'haver sentit Jesús, molts dels seus seguidors digueren: És difícil aquest llenguatge! Qui és capaç d'entendre'l?** (v. 60). I constata que ara, la murmuració s'alça en el mateix grup dels deixebles (v. 61), fins al punt que "molts" es feren enrere i ja no el seguïen (v. 66). Per això demana als dotze que es pronunciïn clarament, donant pas a la magnífica confessió de Pere: **Senyor, ¿a qui aniríem? Només vós teniu paraules de vida eterna, i nosaltres hem cregut i sabem que sou el Sant de Déu** (vv. 67s.). La discussió, doncs, no era exclusiva dels jueus, també va agafar els deixebles. Els deixebles del temps pre-pasqual i els deixebles de l'Església apostòlica, als quals l'escrit de sant Joan es dirigeix i els interpel·la. Com, ens interpel·la també a nosaltres: **¿Com s'ho pot fer aquest per donar-nos la seva carn per menjar?** ¿Quin és el grau de coneixement del sagrament de l'eucaristia que hi ha entre els catòlics d'ara i d'ací? ¿Quin és el nostre interès real i la nostra estima per aquest sagrament, font i cimall de tota la vida cristiana? Si no ens mantenim fermes en la fe de Pere i en comunió amb Jesús i amb els germans podem semblar tan catòlics com vulguem, però serà pura carcassa: Sense el Pa-viu no hi ha vida, sense eucaristia no hi ha Església.

"...està en mi i jo en ell"

L'eucaristia és el sagrat banquet que el Pare ofereix als homes redimits per Jesucrist. "Oh sagrat convit" —canta l'antífona

del Magníficat del dia de Corpus—: "hi mengem el Crist, hi recordem la seva passió, ens hi omplim de la seva gràcia, i se'ns hi dóna la penyora de la glòria que esperem". Vet aquí una meravellosa síntesi del misteri eucarístic. Crist se'ns dóna sota els signes del pa i del vi. Els signes sacramentals fan real l'afirmació de Jesús que escandalitzava a molts: **Ben cert: la meva carn és un veritable menjar, i la meva sang és una veritable beguda** (v. 55). És el pa viu baixat del cel. El pa que ens dóna la vida del Fill, tot transformant-nos en fills de Déu que han estat engendrats per a la vida per sempre. **Qui menja la meva carn i beu la meva sang té vida eterna, i jo el ressucitaré el darrer dia** (v. 54). Sense l'eucaristia —sense la recepció de l'eucaristia— la vida cristiana s'esllangueix i es torna impossible. **Us ho dic amb tota veritat: si no mengeu la carn del Fill de l'home i no beveu la seva sang, no podeu tenir vida en vosaltres** (v. 53). I sense vida no hi ha salvació possible, ni possibilitat d'arribar al Pare. Car l'únic que ha vingut del Pare i, prenent-nos a nosaltres, hi ha tornat és Jesús. Per això la salvació cristiana és comunió i el signe sensible i eficaç d'aquesta comunió és el sagrament de l'eucaristia. **A mi m'ha enviat el Pare que viu, i jo visc gràcies al Pare; igualment, els qui em mengen a mi viuran gràcies a mi** (v. 57). Ara potser entendrem que la missa dominical no té sols el caràcter legal d'un manament que s'ha de complir, sinó que és una necessitat vital per a tot aquell que vulgui ser i viure com un cristià de debò. És en la celebració de la missa que es viu i es manifesta la comunió amb Jesucrist i, amb ell, amb Déu i que ens porta la urgència de fer comunió amb tots els germans. **Qui menja la meva carn i beu la meva sang està en mi i jo en ell** (v. 56). Comunió configuradora i sustentadora de l'Església.

CULTURA CIENTIFICA

Ciències físiques i filosofia de la naturalesa

28. L'estudi de l'acústica també progressa

Allò que Déu té d'invisible, com el seu poder etern i la seva divinitat, des de la creació del món es fa visible a la intel·ligència humana a través de les seves obres.
Rom 1,20

Les parts en què es divideix tradicionalment la física "clàssica" són les següents: mecànica (cinemàtica i dinàmica), acústica, termologia, òptica i electromagnetisme. Abans de la troballa d'Oersted en lloc de l'última hi havia dues parts ben separades: electricitat i magnetisme; i avui dia s'hi ha d'afegir la física nuclear i la física quàntica. Ara bé l'acústica física (deixant l'acústica musical) no és més que un capítol de la dinàmica dels cossos elàstics, ja que estudia la producció, propagació i recepció de les ones elàstiques, que es fan a l'aire principalment però no únicament, perquè el so es propaga també en medis líquids i sòlids —essent com és un moviment ondulatori d'ones longitudinals, o sigui de compressió i dilatació en la direcció del moviment, es propaga en qualsevol medi que posseeixi un mínim d'elasticitat. S'hauria, doncs, d'incloure dins de la mecànica. Però hom en fa un estudi particular perquè els experiments d'acústica es fan mitjançant un sentit especial: l'oïda. Cal dir que és el sentit més "sensible" que tenim, o sigui el que percep la sensació causada per la més petita quantitat d'energia; n'hi ha prou amb una diferència de pressió a l'oïda humana d'unes centmil·lèsimes de la pressió atmosfèrica, és a dir d'unes centèsimes de gram per cm² —que equival a una oscil·lació en el timpà de poques dècimes de micró (1 micró = una mil·lèsima de

mil·límetre). d'amplitud— perquè el so ja sigui percebut. La investigació de la causa del so fou fàcil. Ja vam explicar com Pitàgores realitzà experiències amb cordes de distinta longitud; és que segurament s'havia adonat que el so és produït per vibracions i transmès per l'aire. I Sèneca ja diu clarament que és l'elasticitat de l'aire la que permet la transmissió del so. Galileu també s'ocupà d'acústica i fins a cert punt podem dir que n'establí les bases mecàniques. El francès Pierre Gassendi (1592-1655), més filòsof que físic, ja mesurà amb força precisió la velocitat del so en l'aire. També hi hagué matemàtics com Daniel Bernoulli i Leonhard Euler, que feren l'estudi teòric de les cordes vibrants. Però el qui per molts és considerat el pare de l'acústica va se un alemany:

Ernst Florens Friedrich Chladni (1756-1827)

Per obeir el seu pare estudià la carrera de dret. N'obtingué la llicenciatura el 1782. Però a la mort del seu progenitor es dedicà a l'estudi de les ones sonores, deixant el de les cordes vibrants que ja estava fet. Va ser el primer a cercar les relacions quantitatives que regeixen la transmissió del so. Feia vibrar uns platets coberts de sorra fina i la sorra s'anava col·locant en aquelles parts que no es movien durant la vi-

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

bració, o sigui en les línies nodals. Una experiència d'aquest tipus deixà fascinats els físics de París que assistiren a una seva conferència i el mateix Napoleó se n'assabentà i volgué veure personalment la cosa.

També calculà la velocitat del so en distints gasos d'una manera molt original: omplí els tubs d'un orgue amb gasos diferents i per la intensitat del so que emetien, gràcies a una fórmula matemàtica senzilla, podia deduir-ne la velocitat. I fins i tot inventà dos instruments musicals amb tubs de vidre i barres d'acer que es tocaven amb el dit humit: l'"eufoni" i el "clavicilindre". També explicà el fenomen de la ressonància en els diapasons.

Christian Johann Doppler (1803-1853)

Aquest austríac va explicar correctament perquè el moviment d'aproximació del productor del so n'augmenta l'agudesa i l'allunyament el fa més greu. Aquest fenomen es produeix, per exemple, quan un tren directe passa rebent per l'estació: en acostar-se el xiulet se sent més agut que en anar-se'n. Això passa perquè les ones sonores par-

ticipen del moviment del seu causant i arriben a intervals més curts quan s'atansa i més llargs quan s'aparta. Doppler en donà la fórmula matemàtica. El 1844 féu un experiment ben curiós: durant dos dies una màquina de tren arrossegà endavant i endarrera un cotxe obert amb trompetes que tocaven diverses notes musicals. A terra un equip de músics, molt experts a apreciar el to, registraven la nota quan el tren s'acostava i quan marxava. Així es va confirmar l'equació de Doppler.

Va predir que un efecte similar es produiria amb la llum, essent com era un fenomen ondulatori (ja som al s. XIX i és així com ara tothom ho creu), però no fou ell qui ho pogué comprovar sinó Armand H.L. Fizeau (1819-96), el 1848. Per això s'ha donat el nom de "principi de Doppler-Fizeau" a aquesta llei física.

Hermann L.F. von Helmholtz (1821-1894)

Era un metge alemany que practicà de cirurgia en l'exèrcit prussià. El 1849 fou nomenat professor de fisiologia de Königsberg, i més tard ensenyà a Heidelberg i a Berlín. Va estudiar l'oïda humana i va demostrar que la captació del so és deguda a una sèrie de ressonadors que hi ha en el cargol interior de

l'orella: el to que es percep respon al ressonador apropiat.

Senyalà que la qualitat del so depèn de la naturalesa, nombre i intensitat del "to major", que és el que resulta de vibracions més ràpides que les bàsiques del focus del so. I el to bàsic unit al major fa reaccionar els ressonadors d'una manera específica, per això distingim quan una mateixa nota és emesa per un piano o per un violí.

Però Helmholtz no tan sols té el mèrit d'haver estat el primer a analitzar el mecanisme de la percepció del so, sinó que també va fer valuoses contribucions en altres camps de la ciència. Concretament s'interessà per l'obra de Maxwell i va ser ell qui va plantejar a Hertz el problema de captar radiacions electromagnètiques, fora de les que capten els nostres ulls que són les de l'espectre visible. Aquest plantejament venia de l'analogia amb l'acústica: la gamma de ressonadors que tenim a l'interior de l'orella és certament extensa (capten des de 16 fins a 20.000 vibracions per segon) però limitada; hi ha sons (o sorolls) de menys de 16 (infrasons) i de més de 20.000 vibr./seg. (ultrasons), que no tenen ressonador per a l'oïda humana i no podem sentir. Una cosa semblant ha de passar amb les ones electromagnètiques; el que cal és trobar l'aparell adequat...

Paray le Monial, un lloc de conversió

Paray le Monial és el lloc on Jesús escollí per parlar cara a cara amb santa Margarida M. Alacoque... Jesús mostrà el seu cor traspassat: "Heus aquí el cor de Jesús que tant ha estimat als homes i que ha rebut a canvi tantes ingrituds."

En el cor de França, entre París i Lyon hi ha el nostre lloc de referència, Paray le Monial. Una parada obligada en el camí de la fe.

Cada estiu, més de 25.000 persones d'arreu del món es reuneixen per saciar la seva set de Déu. Es comparteix l'adoració, l'oració, el testimoniatge de vida, la reconciliació, l'alegria... en definitiva: allí hi trobem el bon perfum de la presència viva de Jesús.

Més de 100.000 persones han participat des de 1975 en una de les Sessions Internacionals de Paray le Monial, que organitza cada any la Comunitat Emmanuel. A la ciutat del Cor de Jesús convergeixen cada estiu moltes famílies, milers de joves reunits de tots els continents. Tots fan una experiència d'Església viva i alegre, descobreixen la Misericòrdia de Déu.

Paray le Monial és un lloc i un temps de testimoniats vius de l'Amor de Déu. Cada nit, després de sopar i en una gran carpa, que acull més de 5.000 persones, entre cançons i oracions, persones de diferents països proclamen com Déu ha transformat les seves vides, com Ell actua en cada un d'ells en particular.

Paray le Monial, un lloc d'Adoració continua. Durant els quatre dies, en la Visitació —Capella de les Aparicions—, joves i més grans s'agenollaven davant Jesús en nits senceres d'Adoració, i és en aquesta experiència personal de Jesús on canvia el cor de l'home.

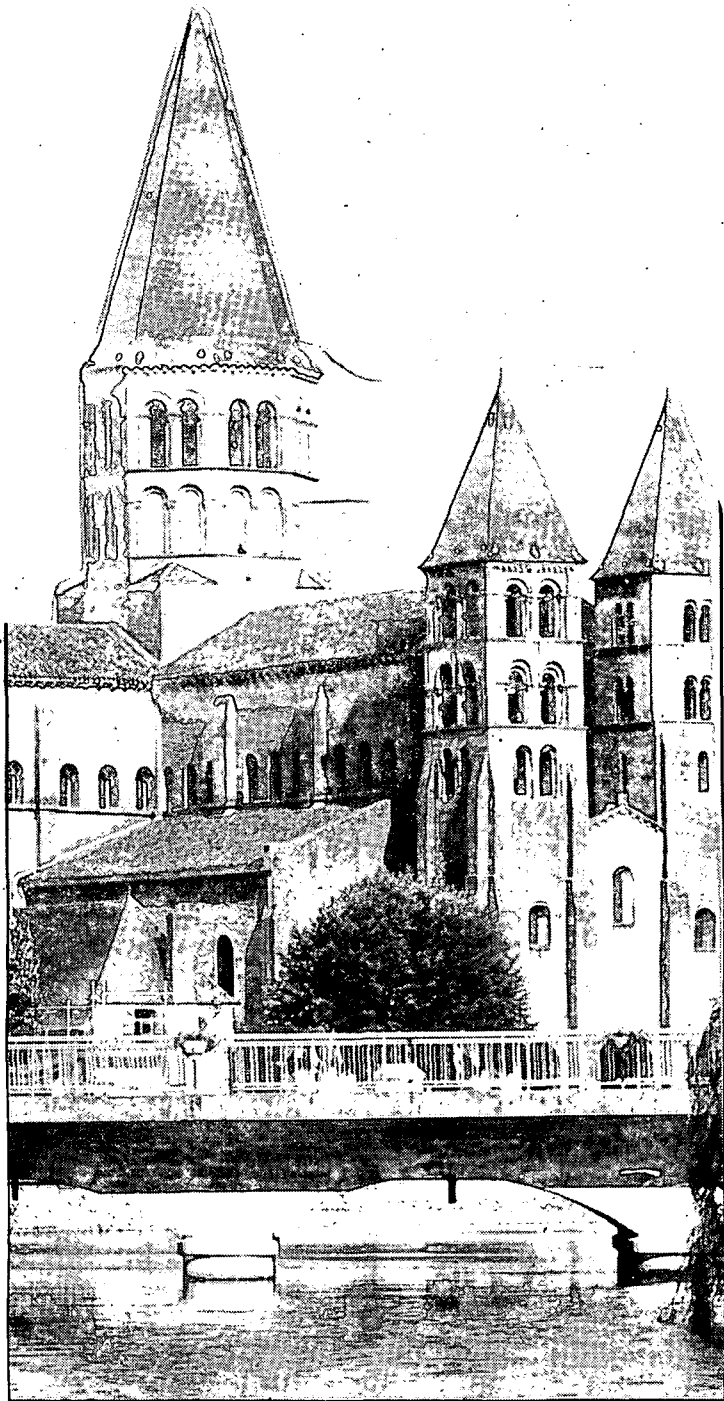
Paray le Monial, un lloc de conversió. Un sacerdot francès explica: "Confessó més en 4 dies a Paray le Monial, que en tot l'any en la meua Parròquia".

Paray le Monial, un temps per compartir. Ens explica un jove: "Una de les coses que més m'impresionà fou veure joves de tantes nacionalitats lloar Déu junts, amb cançons plenes de força, i com s'unien per testimoniar en les seves escoles, treballs, Facultats... l'Amor de Déu.

Cada una de les activitats realitzades durant els dies d'una Sessió (Ensenyaments, grups de compartir, testimonis, vetlles d'oració, Litúrgia...) són traduïts simultàniament en totes les llengües.

Jesús invita a tot el seu poble a anar a Paray le Monial. "I jo et dic que si tu creus veuràs el poder del meu Cor".

Per a més informació truqueu a: Comunitat Emmanuel: Tel. (93) 339 41 74 i (93) 668 64 76.

Més de 100.000 persones han participat des del 1975 en una de les sessions internacionals de Paray de Monial.

La viduitat consagrada: un camí de Fe

La "Fraternitat de Santa Maria de la Resurrecció" va néixer a França, fruit d'una experiència i d'unes circumstàncies concretes. Després de la Segona Guerra Mundial moltes dones es van trobar vídues i eren encara joves. Van demanar a mossèn Caffarel que les ajudés a assumir en la comprensió i des d'una perspectiva de fe el seu nou estat de vida. Elles no volien restar en la nostàlgia, sinó viure en plenitud l'aquí i l'ara sense els seus esposos. El 1964 el cardenal Feltin erigí la fraternitat en "Pia Unió". Entre el 1965 i el 1970 amb la col·laboració del benedictí Dom Philippe Roullard, trobaren un ritu pel qual expressaven la seva donació a Déu. Actualment la Fraternitat té membres a França, Bèlgica, Suïssa, Portugal, Índia, Àfrica i Catalunya.

La certesa que els marits són vius i continuen estimant-les amb un amor transfigurat va il·luminar el seu dolor i en féu sorgir des d'una perspectiva de fe, una espiritualitat de la viduitat. La Fraternitat és oberta a les dones cridades per Déu a viure la viduitat en consagració al món, sabent que porten la creu i l'espòs ha resuscitat en el Crist. Ell prega per elles i amb elles, i en particular pels fills.

L'Església per la consagració els confia una missió: testimoniar la fe en la vida eterna, esdevenir signes de resurrecció en la vida quotidiana i intercedir pel món, especialment pels matrimonis i les seves llars.

Aquesta consagració segueix la Regla de vida i les orientacions de la Fraternitat: Vocació a la pregària, una pregària immersida en el món i en els seus problemes i les seves alegries, en el món hi ha la seva missió al servei de tothom, cada germana de la Fraternitat, segons el seu carisma i possibilitats, ha de realitzar una tasca.

Fan el vot de castedat, la pobresa es viu sense fer-ne vot, considerant que la viduitat ja és en si una pobresa, i tendint cada cop més a la simplicitat evangèlica, i per ajudar a obeir la voluntat de Déu, es fa una revisió anual, s'examina en equip sobre la fidelitat en el compliment del que s'ha acceptat lliurement.

La Fraternitat està sota el guiatge de Maria, persona que també va conèixer el viduitat i la seva vida va ser sempre un sí a Déu. Per aquest motiu la Fraternitat ha triat el seu nom que inspira el model de vida a què els seus membres tendeixen.

NOP

El cant coral

Els mestres Colomer i Coll, homenatjats

L'Orfeó Laudate i l'Orquestra Joventut Percussionista de Catalunya van homenatjar, en el marc incomparable del Palau de la Música, el seu fundador i director, Àngel Colomer i del Romero. Aquest músic prestigiós va néixer a Barcelona l'any 1915; ultra la seva dedicació com a director, destaca la seva important tasca pedagògica i les nombroses i acurades harmonitzacions per a cor de les quals és autor. El mestre Colomer, que és també l'artífex del Festival Internacional de Música Coral de Cantonigròs, ha rebut al llarg de la seva dilatada carrera diversos guardons i reconeixements, entre els quals destaca la Creu de Sant Jordi que li va ser concedida per la Generalitat de Catalunya l'any 1985. En finalitzar el concert, en el qual es van interpretar obres de Mozart, Bartók, Liadov, Ireneu Segarra i Giörgi, Àngel Colomer va ser obsequiat amb un faristol adornat amb una placa commemorativa.

Així mateix, el proper dia 15 de juny tindrà lloc un acte d'homenatge al mestre Antoni Coll i Cruells, organitzat per una comissió d'ex-cantaires de l'Escolania-Coral de l'Escola Pia Balmaes, que l'homenatja va dirigir al llarg de quarantatre anys. Antoni Coll (Centelles, 1929) ha estat

també director de l'Orfeó Enric Morera, de Sant Just Desvern i de l'Orfeó Vigatà. Des de l'any 1961 porta la batuta de l'Orfeó Atlàntida, a més d'una activitat intensa en el camp de la pedagogia musical. Així, l'any 1978 va fundar l'Estudi Musical que porta el seu nom i que no ha deixat de veure incrementar el nombre d'alumnes. En l'acte del dia 15, que se celebrarà a l'auditori de l'Institut Francès, de Barcelona, el pianista Jordi Vilaprinyó, exdeixeble del mestre Coll, com tants altres brillants músics joves, oferirà un concert.

Si l'aparició de cors nous, portats per directors joves i nodrits per cantaires igualment joves és motiu d'optimisme i satisfacció, no podem deixar de lloar l'encert de retre un just tribut d'afecte i de reconeixement a les persones que durant molts anys han portat les regnes de la música coral al nostre país i han fet possible, en molts casos, aquesta renovació gràcies als nombrosos i preparats deixebles que han format. L'enhorabona, doncs, als mestres Àngel Colomer i Antoni Coll i que per molts anys puguin continuar impartint el seu profitós mestratge.

MIQUEL·LLUÍS MUNTANÉ

Vols donar sentit a la teva vida?

T'ajudarà la trobada personal amb Déu

EXERCICIS ESPIRITUALS

DIRIGITS PER UN SACERDOT DE LA UNIÓ SACERDOTAL LUMEN DEI

INSPIRATS EN S. IGNASI EN RÈGIM D'INTERNAT I SILENCI

DATES: 30 - 1 juliol

LLOC: (Seu d'Urgell)

S'entra el dia anterior a la tarda

INFORMACIÓ: TEL. 301 31 94

BARCELONA

MODA

Festival Más Molas

Els teixits i els colors són, cada temporada, la base de l'èxit de moltes col·leccions. Així, la firma Más Molas, fabricants de teixits amb forta representació cada any en les principals fires internacionals de Moda In/Milán i Première Vision/París, ens presenta alguns dels seus èxits pensats exclusivament per al vestir infantil/juvenil, que aporta un joc d'ambients d'on s'extreuen quatre temes fonamentals per a la forma del vestir més avantgardista que és, en realitat, la que més agrada a la joventut.

Es tracta d'una col·lecció molt centrada i completament ajustada a les exigències que es plantejen aquesta temporada de primavera-estiu'90, i que responen a quatre apartats desglossats en quatre temes molt característics i que responen a: "Evocació Festiva", "Estiu Sportiu", "Esperit

Tema "Rústec Personalitzat".

Tema "Estiu Sportiu".

Tema "Evocació Festiva".

Mariner" i "Rústec Personalitzat".

"Evocació Festiva"

D'inspiració romàntica, aquest apartat presenta tècniques i acabats molt especials per a teixits, també molt especials. Cotons llisos, barreges, ratllats, brodats i efectes setinats.

Explosió floral que harmonitza amb quadres, ratlles i altres dissenys, amb una particular reparació dels quadres "B.B." per a

mena. Colors més seriosos per als nens, sobre cotons o gavardines, que busquen el joc de l'equilibri entre les peces.

"Estiu Sportiu"

Una moda esportiva però plena de fantasia, que es divideix entre nen i nena. Colors clars i frescos, amb presència del piqué, la gavardina i fins populins a quadrets, per al capítol dedicat a la

camiseria.

"Esperit Mariner"

Noves variants sobre els temes "mariners" que coordinen els tons bàsics amb altres molt variades gammes de color. Gran èxit de l'unisex i forta presència del cotó com a tema ecològic, juntament als piqués i popelines que es presenten entre llisos, ratllat, quadrets estampats sobre fons blanc o d'intens color.

"Rústec Personalitzat"

Un rústec refinat que alterna tots els ambients, juntament amb noves versions del texà que amplia el seu protagonisme en presentar-se acompanyat de camisa, jaqueta o caçadora. Com a conseqüència, el blau anyil és el color de moda; al costat dels llins, les viscoses i els raions, que aporten fantasies teyides i efectes jacquard.

MARIA JOSÉ EJARQUE

LLIBRES

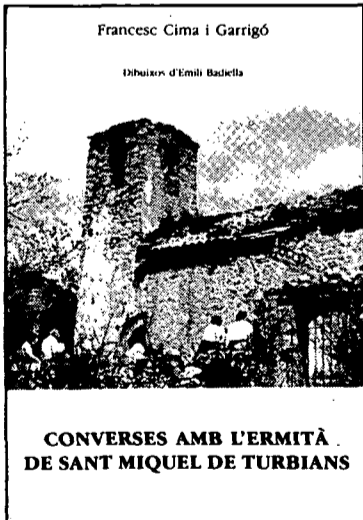
El plaer de la conversa (1)

"Un vas d'aigua fresca a l'estiu tot gaudint d'aquell plaer que Homer reserva als déus: la conversa amb un amic", així qualifica la lectura del llibre **Converses amb l'ermità de Sant Miquel de Turbians** de Mn. Francesc Cima i Garrigó, l'autor del pròleg monsenyor Joan E. Jarque, el director de CATALUNYA CRISTIANA. Com que ve l'estiu, i tots cercarem en contacte amb la naturalesa i a l'ombra d'un arbre, un xic de respir, jo, que estic plenament d'acord amb el prologuista, no sé fer altra cosa que recomanar als lectors d'aquesta recensió d'emportar-se el llibre esmentat a la motxilla perquè, tot gaudint de l'aire fresc, omplin la seva ànima de la saviesa que els diàlegs d'aquest llibre transpiren.

A la collada de Turbians, a l'alt Bergadà, sobre Bagà, hi ha hagut ja al segle IX una església dedicada a sant Miquel, que fou traslladada anys després al seu emplaçament actual: al cim d'un turó de roques, dins la demarcació parroquial de Gisclareny. D'aquella església se n'ha "fet" ermità un sacerdot de Terrassa i allí acull el jove Jaume, el narrador d'aquestes converses durant tres setmanes. Al llarg d'elles hi surt el seny humà i cristià que un sacerdot culte —director d'ànimes, bon escriptor, amant de la joventut— ha anat atresorant durant la seva vida. Aquestes converses són com uns exercicis espirituals de la millor classe, que tracten tots els temes eterns i moderns que hom pugui imaginar. I es tracten tots d'una manera tan positiva i optimista! Fan venir ganes d'estimar tothom, o millor dit, d'estimar Jesús

en tothom, i, com qui no diu res, es resolen fins i tot, per elevació, els temes més delicats i àdhuc polèmics del nostre catolicisme post-conciliar.

És un llibre que ajuda a fer realitat la crida universal a la santedat —el gran missatge de l'últim Concili Ecumènic—, que fa plaent la contemplació mística a tot cris-

CONVERSES AMB L'ERMITÀ DE SANT MIQUEL DE TURBIANS

tià que es pren seriosament la seva fe. És un llibre de contingut atractiu però també exigent, com exigent és l'amor. El recomano de valent a tothom.

IGNASI SEGARRA, *pure*.

(1) Francesc Cima i Garrigó, *Converses amb l'ermità de Sant Miquel de Turbians*, dibuixos d'Emili Badiella, Distr. Llibreria Costa, cl. Font Vella 44, 08221 Terrassa.

L'eucaliptus i la masovera

Una de les sorpreses de la primavera literària d'enguany, ha estat l'arribada tardana d'un novel·lista. Dic tardana perquè es tracta d'un home de cinquanta-set anys, actiu, feinejador, però no dedicat a la literatura, almenys públicament. Parlo de Jaume Roigé prou conegut en el món mercantil. Professió que, per cert, va associar-lo a través de l'administració, a un gran diari avui desaparegut, com ara el lliga a la gerència d'un altre mitjà d'expressió: CATALUNYA CRISTIANA. És a dir, en certa manera la literatura i el ram editorial l'envoltava i segurament el seduïa més que qualsevol forma de comptabilitat.

El llibre en qüestió es titula "Embats de mestrall" i seguint velles classificacions podríem enmarcar-lo com un drama rural. Així, la força, l'egoisme i un cúmul de passions d'un personatge de pagès que tot i només aparèixer fugaçment al començament de la narració, es fa present a tot instant simbolitzat per un eucaliptus, arbre nefast, eix de l'inquietant aventura que el llibre planteja.

L'altra figura important és la d'una dona que per circumstàncies que no seria lícit desvetllar als possibles lectors, es fa masovera de la finca on domina i predomina l'eucaliptus. És la dona forta de l'Evangeli. Roigé dedica el llibre a la seva esposa i fills i costaria molt de creure que la Marta fictícia i la Teresa real, no tenen en comú moltes concomitàncies.

Sense pretendre restar mèrits a l'obra, m'atreveixo a opinar so-

bre l'ús de certs vocables, per part d'algun personatge. Cert que són presents, dissortadament, en la llengua del nostre poble, però hi ha prou eufemismes per no caure en la temptació de seguir el corrent posat de moda per la televisió i algun escriptor d'ofici. Això sí, per contrast resta enaltit l'estil acurat en la descripció tant dels paisatges externs, com dels interns de l'obra i dels seus personatges.

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

"Embats de mestrall". Jaume Roigé. "La llar del Llibre S.A.". Barcelona, 1990.

CUINA

Amanida suïssa

250 gr. arròs 2 pastanagues
100 gr. pèsols 2 remolatxes cuites
1 tomàquet fort 100 gr. pernil dolç
150 gr. formatge manxego blat de moro
2 ous durs Pot Salad-Cream

Poseu l'arròs bullit, rentat i ben escorregut, barrejat amb els pèsols bullits i el tomàquet tallat a quadrets, en una pila en el centre d'una plata rodona bastant gran. Al voltant poseu piletetes de pastanaga ratllada i remolatxa cuites ben ratllades, els ous durs i el pernil trinxat, el blat de moro de pot, el formatge ratllat, tot en piles separades.

Cal amanir-ho amb la salsa Sald-Cream. També pot posar-se api blanc tallat a trossets petits.

MARIA GLÒRIA MUNTAÑOLA

COSTUMS I TRADICIONS

Capvuitada de records del Corpus

ESTEVÈ BUSQUETS i MOLAS

Encara som dins la capvuitada del Corpus i per aquesta raó el tema de records avials de la festa, ronda pel magí d'aquest comentarista.

Deixàvem la darrera xerrada acomiadant un personatge singular, dit "capellà maçoter" i el seu nom o apel·latiu ens va pensar i ens obliga a presentar-lo, amb el "capellà de les roques", valencià. Sortia la vigília de la festa al capdavant d'una passada que es feia anunciant el Corpus i anava a cavall d'un endiu menjat equí. El personatge vestia roba talar.

Cal dir que el nom de roques, en vell català equivalia als entremesos muntats en carros, el sòl dels quals semblava de pedra o roques. Així, per automàsia, els entremesos eren roques i la casa on es guardaven la de les Roques. L'administrador o curador d'ella era, doncs, "el capellà de les Roques".

A Barcelona, la casa o magatzem de mals endreços de la ciutat, aplegava els entremesos propietat del comú que organitzava les processons amb la participació de l'Església. D'ací que se'n digués la casa dels Gegants que, finalment donà nom al carrer que havia començat dient-se dels Entremesos.

I ja que hem fet sortir els Gegants, m'agradaria saber si encara estan prohibits. Almenys, no he trobat enlloc que fos derogada la cèdula reial datada el 1778 i feta efectiva dos anys després, segons la qual el rei Carles III prohibia els gegants per les "notables irreverències". Textualment, la cèdula enviada al bisbe de Barcelona, Don Pedro Escolano de Arrieta diu:

"Ilmo. Sr. De acuerdo del Consejo remito a V.I. el ejemplar adjunto de la Cèlula de S.M. por la cual manda que en ninguna Iglesia de estos Reinos, sea Catedral, Parroquia o Regular, haya en adelante Danzas, ni Gigantes, ni Gitanillos, sinó que cese del todo esta práctica en las Procesiones y demás funciones eclesiásticas, como poco conveniente a la gravedad y decoro que en ellos se requiere, a fin V.I. se halle enterado de su contenido para su cumplimiento en la parte que le toca y del recibo que dará aviso para ponerlo en la superior noticia del Consejo. Dios guarde, etc." (Arxiu Bisbat. T.III pàg. 323. Any 1778-1781).

Així, doncs fa dos segles que es vulnera una prohibició reial i els gegants continuen ballant.

Per acabar permeteu-me recordar la tradició de la cadira o tron del Rei Martí com a sitial del Santíssim en la processó de Barcelona. Segons la veu popular, quan Martí l'Humà agonitzava, els consellers i nobles li pregaven que designés successor. A tot això s'oí la campaneta del combregar que acudia al Palau a administrar el Sagrament a l'agonitzant. Aquest digué clarament que instituïa per hereu en el tron, aquell que deixava oír la seva veu.

Passà el temps i les discussions en pro i en contra fins que els consellers cediren el tron a la Seu perquè s'hi assegués el Santíssim, segons volia el Rei.

LA SARDANA I LA DANSA

Homenatge als músics de Cassà

El divendres, dia 8 de juny, a la plaça de la Coma, se celebrà la quinzena edició de la "Nit d'homenatge dels músics cassanencs a la seva Vila i de Cassà als seus músics". La idea va ser, i així es compleix, de reunir en un moment tots els instrumentistes que fossin fills de Cassà o que haguessin tingut un contacte sardanista molt directe amb la vila. Els resultats han estat reunions de més de setanta músics (aquesta vegada n'hi havia 86) vinculats amb Cassà de la Selva. És evident que la idea, molt encertada, només és vàlida per localitats que tinguin una forta èmpenta i historial dintre la sardana, i, evidentment, això és el que volen demostrar els cassanencs. Els músics, entre intèrprets i compositors, que la localitat ha prodigat per la dansa catalana, són molts i de talla considerable, alguns ja absents definitivament, però molts d'altres, com els que es reuniren el dia 8, encara actius.

La festa consistí en una audició de sardanes, la ballada 400, interpretada per la monumental cobla. La ballada acabà amb la sardana "El sereno", de Josep Coll, una peça que per moltes vinculacions que té amb Cassà de la Selva, se l'escolta i considera com un himne cassanenc.

PRIMERA COPA "POBLE ESPANYOL".- Els resultats obtinguts en les diferents categories que han concursat, són: Colles veteranes, "Arrahona" i "Arrels de Dintre el Bosc". Colles grans, "Violetes del Bosc" i "Xaloc". Colles juvenils, "Oreig naixent" i "Brots de Roure". Colles infantils, "Petita Blanca Espurna" i "Petits Brots Eulaliencs".

ÒBIT.- El dia 13 de maig va morir a Barcelona el compositor Tomàs Sagué i Camó, a l'edat de 83 anys. Una bona part de la seva vida i de la seva activitat es va desenvolupar al barri de Sarrià, on residia des de 1936; aquesta vinculació ha quedat palesa en una bona part de la seva producció musical. La seva darrera obra en favor de la sardana fou l'edició d'un àlbum discogràfic, enregistrat l'any 1988 per la cobla La Principal de la Bisbal.

JOSEP VENTURA

EDUQUEM JUNTS - 37

la família, l'escola, els mitjans de comunicació

ELENA ELIZALDE i AUBERT
Doctora en Pedagogia

TERESA SANMARTÍ i GARCIA
Maestra Especialista en Preescolar

Convidem a tots aquells que estan en contacte amb nens a treballar junts per tal d'ajudar-los a créixer amb alegria. Cada setmana proposem dos objectius educatius, centrats en l'edat de 5 anys, (dins de les àrees de socialització, llenguatge, adquisició d'hàbits o desenvolupament intel·lectual i motriu), i suggerim uns exercicis divertits i fàcils de fer.

Tant de bo que, treballant plegats, recuperem el civisme que trobem a faltar a la nostra societat. Endavant, els nostres nens s'ho valen. El nostre país, també.

Desenvolupament intel·lectual

Objectiu: Ser capaç de llegir 10 paraules com a mínim.

Exercicis:

—És interessant que els pares col·laborin amb l'escola en l'aprenentatge de la lectura. Existeixen moltes maneres bones d'ensenyar a llegir. És bo tenir una conversa sobre aquest tema amb el mestre del nen, per tal de conèixer el seu sistema i poder col·laborar sense crear interferències perjudicials per a l'infant.

—Juguem amb el nen a posar rètols a cadascun dels objectes del seu dormitori: llit, armari, catifa, interruptor, pilota, nina, etc. Els deixem uns quants dies i de tant en tant els llegim amb ell.

—Un dia retirem els rètols i demanem al nen que els torni a col·locar. A mesura que el nen sigui capaç de resoldre aquest exercici, el repetim al menjador, a la cuina, al bany, etc.

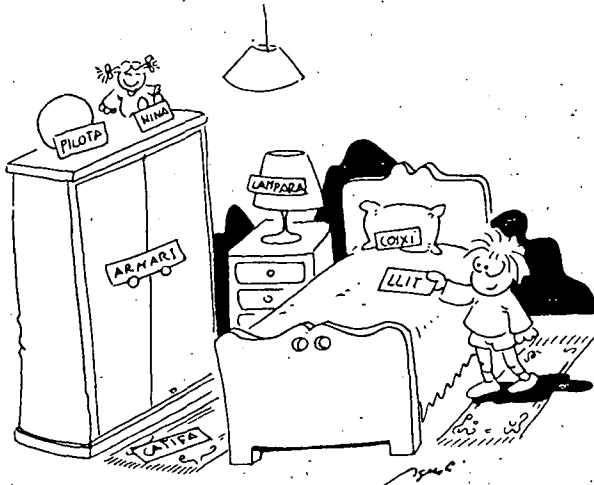
—Sempre és bo jugar amb el nen a associar imatge-nom. Podem fer servir algun dels jocs que existeixen al

mercat, tot i que és més educatiu i divertit fabricar nosaltres mateixos aquest material amb el nen.

—Recollim catàlegs comercials on el nen pugui triar i retallar objectes del seu interès. En unes cartolines escrivim amb lletra clara el nom de cadascun dels objectes.

—Juguem amb el nen a dir el nom de l'objecte i buscar la cartolina del nom que li correspon.

—Més endavant el nen, mirant la cartolina, haurà de ser capaç de trobar el dibuix que li correspon.

Desenvolupament motriu

Objectiu: Saber caminar sobre un tauló, no molt alt, mantenint l'equilibri cap endavant, cap en darrera, de costat.

Exercicis:

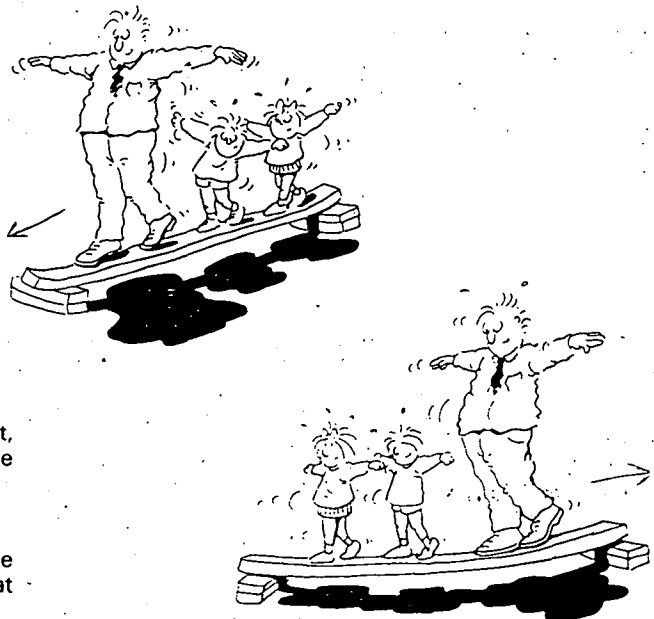
—És important que el nen desenvolupi l'habilitat de caminar sobre un tauló d'uns 15 cms. d'amplada enlairat uns 15 cms. del terra.

—Aquest material pot ser substituït per quelcom similar que podem trobar al jardí públic: p.e. la tanca que envolta el sorral o una petita tanca d'obra.

—Ens enfilem damunt el tauló i mostrem al nen com caminem sobre d'ell, amb els braços estesos per guardar l'equilibri.

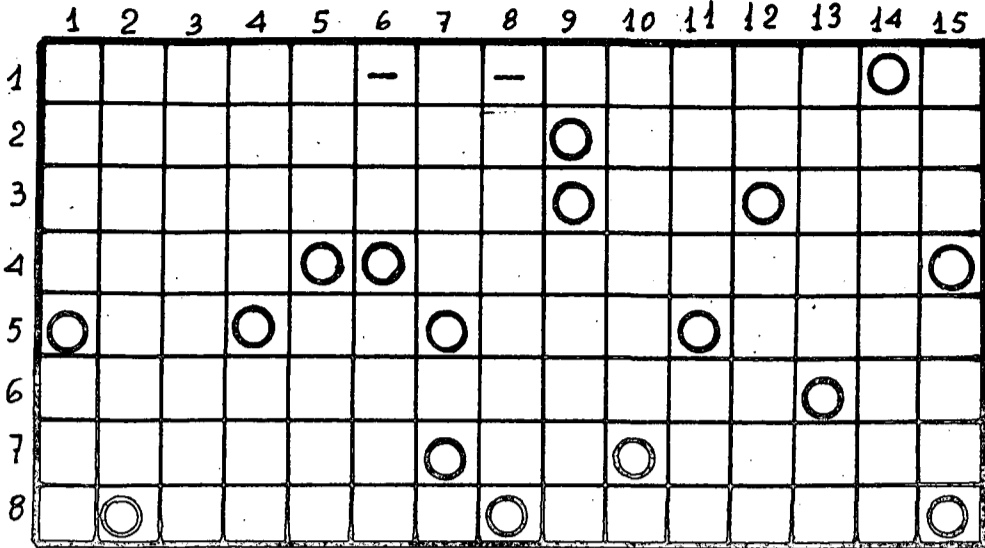
—Animem el nen que faci el mateix. Les primeres vegades li oferim la nostra mà perquè s'hi recolzi. L'animem que arribi fins al final del tauló.

—Progressivament augmentarem la dificultat, demanant al nen que camini cap enrera, que canviï de sentit i que es desplaci de costat cap a la dreta i cap a l'esquerra.

ENCREUATS

per ROSA COLLELL

HORITZONALS:

- 1- Prohom que fundà els cors que porten el seu nom.-
- 2- Que es desvia del tipus ordinari. Acció d'evadir.-
- 3- Deu vegades deu. Afirmació. Soroll que se gueix al llamp.-
- 4- Membres de les aus. Fer-ne porcions.-
- 5- Noranta-nou. Vocal repetida. Sense coure. Municipi d'Osona.-
- 6- Alteració de la reflexió de l'ull. (A l'inr., i anglès, article).-
- 7- Culpen. Vocals. Dit quan hom no sap com continuar.-
- 8- Preposició. Donaria. Fer memòria.-

VERTICALS:

- 1- Ciutat d'Osca. Vocal triplicada.-
- 2- Monument religiós i reial de base quadrangular acabat en punta.-

- 3- Vellesa.-
- 4- Drets, rígids. Aire popular canari.-
- 5- Prefix que significa prioritat en el temps. Municipi de la Noguera.-
- 6- (A l'inr., símbol químic del sodi). Membrana fina que constitueix la capa interna del sac embrionari.-
- 7- Dirigir-se a un indret. Preposició. La primera vocal.-
- 8- Contracte o conveni debatut entre dues o més persones.-
- 9- Cent. Fer cria.-
- 10- Que poden causar lesió. Última vocal.-
- 11- Aparell de transport aeri. Representació teatral en què l'actor imita homes, animals, amb gestos i moviments.-
- 12- Fatu. Sogra de Rut.-
- 13- Ser. Aliment, el més comú.-
- 14- Incitar en l'ànim d'algú un viu sentiment d'indignació.-
- 15- Vocal triplicada. Número.-

SOLUCIÓ

HORITZONALS: 1- Josep A. Clavé, O. 2- Aberrant. Evasió. 3- Centenar. St. Tro. 4- Ales. Racionar. 5- IC. AA. Cru. Oris. 6- Astigmatisme. Il. 7- Àcusen. EA. Impas. 8- A. Daria. Rumbiar. **VERTICALS:** 1- Jaca. AAA. 2- Obelisc. 3- Senectut. 4- Ertis. Isa. 5- Pre. Ager. 6- an. Amn. 7- Anar. A. 8- T. 8- Tracte. 9- C. Criar. 10- Le. sisus. U. 11- Avió. Mim. 12- Va. Noemí. 13- Estar. Pa. 14- Iritar. 15- 000. Sis.

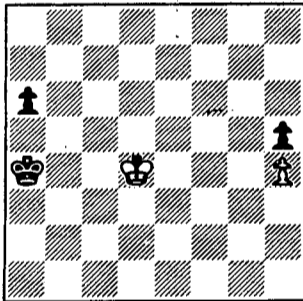
ESCACCS

per JAUME MORA

DIAGRAMA 329

Blanques juguen i fan taules

Apa! Això sí que és una bona enredada. Però serviu-vos comprovar abans, que Re5 no és la línia correcta.

Solució al diagrama 328

1...Axc2, 2 Dxc2 Dxh4 0-1.

FILATELIA

per ENRIC GRAUPERA

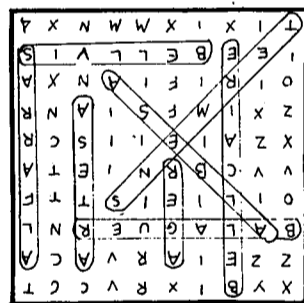
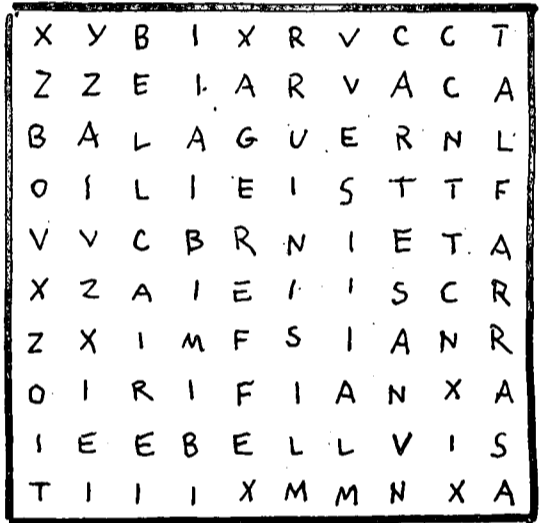
FRA LUIS DE GRANADA

Espanya recordà filatèlicament Fra Luis de Granada en el IV Centenari de la seva mort. Nasqué a Granada el 1504 i morí a Lisboa el 1588. Estudià literatura i teologia mística. Es dedicà també a la predicació. La seva paraula i la seva ploma el convertiren en un clàssic de la llengua espanyola, i en un gran autor de la mística cristiana.

SOPA DE LLETRES

per SNOB

CERCAR 8 LOCALITATS DE "LA NOGUERA"

HORIZ: Balaguer, Bellvis.
VERT: Bellcaire, Ager, Artesa, Alfarràs.
DIAC: Termens, Albesa.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Quan hom és lluny de «casa nostra» totes les notícies que rebem per CATALUNYA CRISTIANA són un saber que no estem sols ni oblidats."
M. Dolors Roca. ANGOLA

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

JOAN RECOLONS CASILLA 19 SANTA CRUZ DE LA SIERRA BOLIVIA	10.650.- Ptes
JOAN ESCOLA EGLISE DE LA SAINTE FAMILLE 22, RUE AHMED ONSI HELOUAN EGIPTO	11.400.- Ptes
M. CINTA CERVERA (CASA ASIST.) ALCALA, S/N BARRIO S. RAFAEL CAIXARA DE ORINOCO E. BOLIVAR (VENEZUELA)	10.650.- Ptes
BUYANGO CATHOLIC MISSIONS P.O. BOX 753 MARAGOLI KENIA (EAST AFRICA)	11.400.- Ptes

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms
Direcció Tel.
Població D.P. Província
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
 taló que adjunto gir postal
 domiciliació segons l'adjunta autorització:

Domiciliació: Banc/Caixa
Sucursal n.º
N.º compte corrent
Població Província

Prego al Banc Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població Data

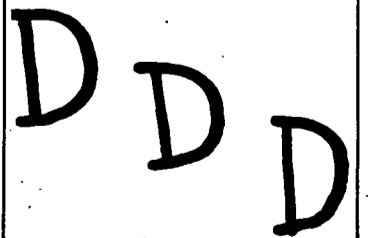
Signatura:

"CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

JEROGLÍFIC

per SNOB

DESPRÉS DEL COMBAT, LES TROPES...

Solució al 559
KANSAS
(K) ANS (I) AS

NOIS, S'ACOSTA L'HORA DE LA MANDUCA. A LA CUINA FALTA GENT!

JO FARE DE CUINER, QUE HO FAIG MOLT BÉ.

FARE UN ARRÓS I UNS BISTECS.

I UNES AMANIDES QUE US LLEPAREU ELS DITS.

MOLT BÉ, KUNG-FU, ET DEIXEM AMB LES CASSOCES I ELS FOGONS. I ARA, QUI PARARÀ TAULA?

HA, HA, HA! CÒS MOLT LLESTA JO...

JO PARARÉ LA TAULA EN UN MOMENT

UI...! ARA QUINA UNA EN FARE...!

QUÈ PASSA PERQUÈ EM MIREU AIXÍ?

EP, NOIA! ARA QUE HI PENSEM...

I TU QUÈ ÉS EL QUE FARÀS?

DONCS JO SÓC QUI COORDINA ELS TREBALLS,

EL CERVELL DEL GRUP, EL DIRECTOR.

L'EXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

N.º 515

Històries d'Eixerits

El foc de Sant Joan

Al nostre barri ja hem començat a recollir trastos vells, cadires espallofades, fustots, caixes de cartró i tota mena d'andròmines per a preparar el foc de Sant Joan a la Plaça del Violet.

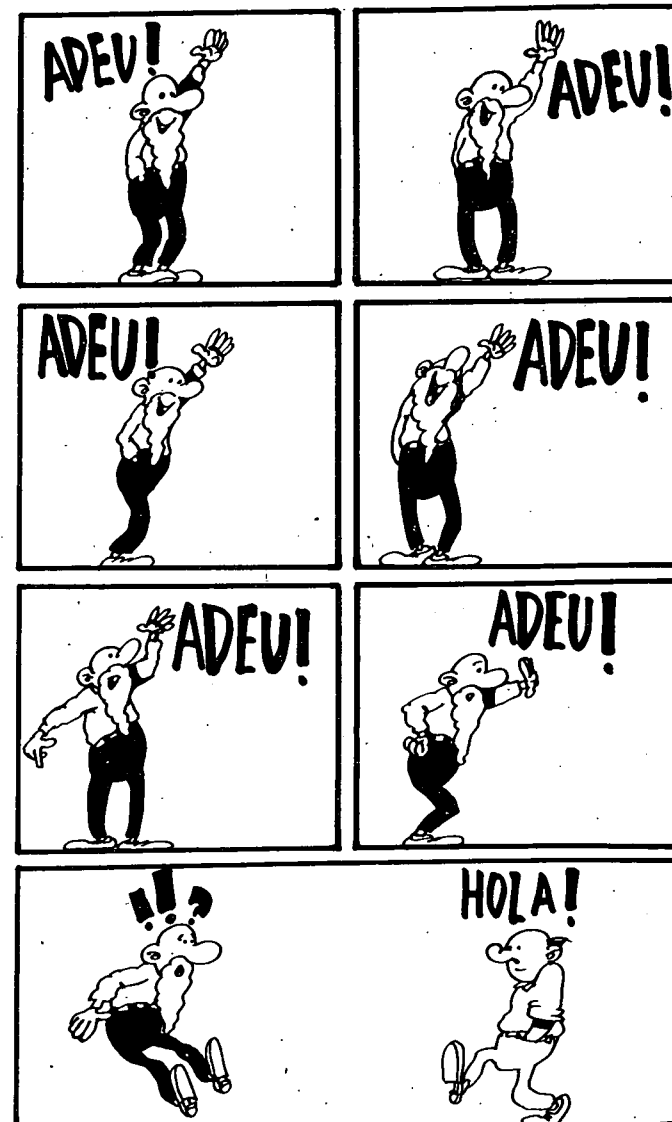
Un any, la vetlla de Sant Joan, m'agradaria pujar a una muntanya ben alta, per veure els focs que s'encenen arreu per viles, pobles i llogarets. Deu fer bonic, oi?

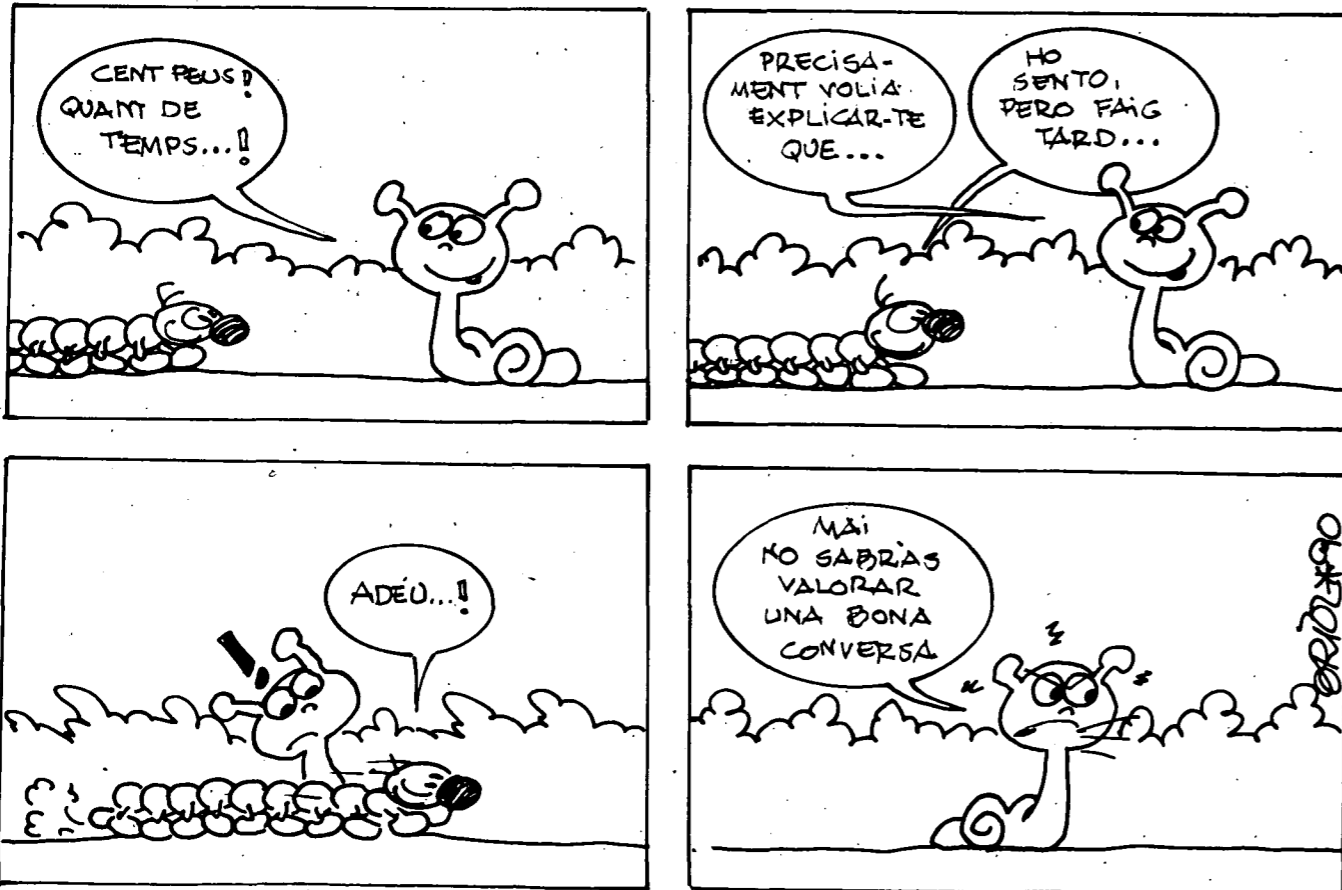
No sé pas de què deu venir aquest costum tan estès a la nostra terra, d'encendre focs, organitzar revetlles i fer esclatar coets, petards, trons i piules. Potser és perquè arriba l'estiu i el bon temps sempre agrada. Fóra interessant saber si els altres països també ho fan, o si només és el nostre que li agrada la gatzara i l'aldarull.

Al nostre barri sempre fem una foguera molt grossa, i tirem molts coets i petards. Després mengem coca i vi bo i la gent balla. En aquestes coses és bonic veure que tothom està content, riu i es diverteix. A més, hi ha moltes persones que es diuen Joan; i aquella nit tots els Joans del barri reparteixen caramels a tothom.

No sé què hi té a veure Sant Joan amb tot això. Un dia diré a mossèn Josep que m'ho expliqui. Però com que els sants, tots són bona gent, segur que Sant Joan està content que tothom estigui content el dia de la seva festa. Felicitats a tots els Joans i Joanes!

L'Eixerit

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Joan, capítol 6, versets del 51 al 58 (Jo 6:51-58).

Reflexionem: 1. Avui és la "Solemnitat del Cos i de la Sang de Crist". També es coneix aquesta diada amb el nom de "Corpus", paraula llatina que vol dir "Cos". Abans se celebrava el dijous, i es feien processons molt boniques arreu del país. És un dia en què totes les comunitats cristianes del món agraeixen a Nostre Senyor el do, tan extraordinari, de l'Eucaristia.

2. El fragment evangèlic és una catequesi sobre l'Eucaristia. Jesús, per donar a entendre que està realment present en l'Eucaristia, parla de menjar la seva carn i beure la seva sang. La gent ho entenia materialment. Jesús parlava de rebre'l realment, però d'una manera sacramental.

3. Jesús diu: "Qui menja aquest pa, viurà per sempre". Quan combreguem, rebem el cos eucarístic de Jesús Ressuscitat, i en íntima comunió amb Ell, ens fa partícips de la seva VIDA. Per això, aquells que procurin viure, ja ara, en comunió amb Crist Ressuscitat, VIURAN PER SEMPRE.

El mossèn

EN MITJÓ I LES NOUS

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un bosc llunyà, qui sap on para, vivia un petit esquirol que es deia Mitjó. Potser ja us n'he parlat algun cop. En Mitjó era un esquirol molt llaminer que es passava totes les hores del dia endrapant nous.

—Les nous són molt sanes i riques en vitamines —solia dir-li la mare— però si en menges tantes acabaran per fer-te mal.

—Però com em poden fer mal una cosa tan bona? —pensava el petit esquirol.

—Si menges tantes nous i no fas gens d'exercici, t'engreixaràs tant que no podràs saltar pels arbres —li havia dit moltes vegades son pare.

Però en Mitjó no feia cas de les advertències de ningú. Malgrat tot el que li havien dit, ell continuava menjant una nou rera l'altra. I anava engreixant a poc a poc. Heus aquí que un dia, després de llevar-se i un cop va menjar la seva nou de l'esmorzar, va agafar la cartera i va obrir la porta de casa amb intenció d'anar a escola, però...

—Què passa? què passa? No puc sortir! I tampoc no puc tornar a entrar! Mamà, mamà, ajuda'm! M'he quedat travat a la porta!! —xisclava el petit esquirol molt espantat.

—Mare meva! T'has engreixat tant que ja no passes per la porta —començà a dir la mare—. Ja t'ho deia jo que no et podia ser bo atipar-te tant de nous.

Tots els amics del bosc van acostar-se a casa dels senyors Esquirols per intentar ajudar el pobre Mitjó. Uns empenyien des de fora i altres tiraven des de dins. Però no hi havia res a fer, en Mitjó plorava desconsolat, ja veia que mai més no podria sortir d'allí.

—L'única solució és que faci règim —va dir el senyor Mussol, el doctor del bosc—. A partir d'avui, només podrà menjar verdura i, així, d'aquí a uns dies, s'haurà aprimat i podrà sortir-ne.

I així ho van fer. I malgrat els plors de l'esquirollet, la mare només va donar-li verdures per menjar, durant tota una setmana. I a poc a poc, en Mitjó va anar-se aprimant fins que va poder desensaixar-se.

—Teníeu tota la raó. He estat un golafre i no us he volgut fer cas. A partir d'ara, aniré molt més amb compte i vigilaré les lllaminadures que prenc.

ANNA

DIUMENGE - 17

- 09.30 Sardanes.
09.45 Dibuixos animats.
10.15 SIGNES DEL TEMPS.
11.00 Cadència.
12.30 Gol a gol.
14.30 Telenotícies.
14.55 El temps.
15.00 Dibuixos animats.
15.30 Jim West.
16.20 Pel·lícula diumenge tarda: "a boca de canó".
18.00 Gol a gol.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.05 30 minuts.
21.40 Dallas (D).
22.45 Gol a Gol.

ESPAIS FIXOS: DE DILLUNS A DIVENDRES
09.00 "Graduats, ara por".
10.45 Universitat oberta.
13.30 T.N. Comarques.
14.30 Telenotícies. / El temps.
15.05 Bona cuina.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Bona cuina.

DILLUNS - 18

- 11.15 Tres, catorze, setze.
12.20 Gol a gol.
13.00 30 minuts.
13.55 La fira de les vanitats.
15.15 Veïns.
15.45 Com a casa.
16.30 Gent del barri.
17.30 Dibuixos animats.
18.00 Matraca, no!
18.45 Mikimoto club.
19.30 Filiprim.
21.20 Roseanne.
21.50 Pantalla: "Horror a Amityville".
00.05 Telenotícies.

DIMARTS - 19

- 11.15 Thalassa.
11.55 La caixa sàvia.
13.55 La fira de les vanitats.
15.15 Veïns.
15.45 Com a casa.
16.30 Gent del barri.
17.30 Dibuixos animats.
18.00 Matraca, no!
18.45 Mikimoto club.
19.40 Filiprim.
21.20 La parada.
23.05 L'hora d'Alfred Hitchcock (D).
24.05 Telenotícies.

DIMECRES - 20

- 11.15 Basquetmania.
12.10 A debat.
13.55 La fira de les vanitats.
15.15 Veïns.
15.45 Com a casa.
16.30 Gent del barri.
17.30 Dibuixos animats.
18.00 Matraca, no!
18.45 Mikimoto club.
19.40 Filiprim.
21.05 Sorteig Loto 6/49.
21.20 Informatiu cinema.
21.55 Cinema 3: "Impacte".
00.10 Telenotícies.
00.30 Motor a fons.

DIJOUS - 21

- 11.15 Informatiu cinema.
11.45 La parada.
12.40 60 minuts.
13.55 La fira de les vanitats.
15.15 Veïns.
15.45 Com a casa.
16.30 Gent del barri.
17.30 Dibuixos animats.
18.00 Matraca, no!
18.45 Mikimoto Club.
19.40 Filiprim.
21.20 Tres pics i repicó.
23.20 Esports flash.
00.05 Telenotícies.

DIVENDRES - 22

- 11.15 Esports flash.
11.55 Senyals.
12.40 Actual.
13.55 La fira de les vanitats.
15.15 Veïns (D).
15.45 Com a casa.
16.30 Gent del barri.
17.30 Dibuixos animats.
18.00 Matraca, no!
18.45 Mikimoto club.
19.40 Filiprim.
21.20 La vida en un xip.
23.45 Telenotícies.
00.05 Cinema de mitjanit: "Qui l'estima, Babel?".

DISSABTE - 23

- 09.30 Sardanes.
10.15 Resum setmanal.
11.50 Photomaton. 2V.
12.40 Resum setmanal.
14.30 Telenotícies.
14.55 El temps.
15.00 Bona cuina.
15.05 Festival Tex Avery.
15.35 Tarda de Terror: "La mansió de ls ombres allargades".
17.30 Robid Hood.
18.25 Èxit.
19.10 Cagney i Lacey.
19.55 Guaita què fan ara.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.05 Loto 6/49.
21.15 Bona cuina.
21.20 Pel·lícula: "La història de Tony Cimo".
23.00 Azizah, la noia del riu.

CANAL - 33

DIUMENGE - 17

- 16.00 Horitzons.
17.00 Senyals.
17.45 El món del cinema.
18.15 Filà 33: "El dia dels sobirans".
20.00 Curt-metratge.
20.20 Thalassa.
21.00 Telenotícies.
21.25 El temps.
21.30 Versió original: "Històries reals"

ESPAIS FIXOS: DE DILLUNS A DIVENDRES
17.00 Graduats, ara pot.
19.10 Universitat oberta.
19.40 Victor.
19.55 Videoclips.
21.00 Telenotícies. / El temps.
21.35 Tot l'esport.

DILLUNS - 18

- 20.00 Basquetmania.
22.00 Dimensió desconeguda.
22.25 A debat.
24.00 Fi d'emissió.

DIMARTS - 19

- 20.00 Star Trek.
22.00 Teatre: "El Mikado".
00.15 Fi d'emissió.

DIMECRES - 20

- 20.00 Cosmos.
22.00 Allo, allo.
22.30 60 minuts.
23.45 Fi d'emissió.

DIJOUS - 21

- 20.00 Sputnik.
22.00 Actual.
23.00 Canal 33 presenta.
24.00 Fi d'emissió.

DIVENDRES - 22

- 20.00 Futbol 90.
22.00 La bella i la bèstia.
23.00 Tres, catorze, setze.
24.00 Fi d'emissió.

DISSABTE - 23

- 16.00 Esports show.
20.00 Vibria.
20.10 Photomaton.
21.00 Telenotícies.
21.25 El temps.
21.30 La caixa sàvia.
23.00 Cadència.
00.30 Fi d'emissió.

DIUMENGE - 17

- 02.05 Música N.A.
02.45 Però... això què és?.
03.55 El dimarts que ve.
05.05 Parlem de sexe.
05.50 Jazz entre amics.
06.50 El marc de la fama.
07.40 Rockopop.
09.05 Els mapaches.
09.30 Companys.
10.30 EL DIA DEL SENYOR SANTA MISSA
11.05 Concert.
12.00 Especial Anthoni Davis.
12.30 Panorama.
13.00 El saler.
14.00 La nostra Europa.
14.30 L'Informatiu cap de setmana.
15.00 Telediari cap de setmana.
15.30 El temps.
15.35 Calimero.
16.05 La Comèdia: "Amor bajo cero".

- 17.45 Dues cadenes per a tu.
18.20 Joc de nens.
18.50 Alf.
19.00 Waku-Waku.
19.30 Dotze del patíbul.
20.30 Telediari cap de setmana.
21.05 A portada.
21.55 Diumenge cinema: "Pat Garrett y Billy the Kid".
23.40 Avanç Telediari.
23.45 Catalunya misteriosa.
00.15 Plast-X.
00.45 Un dia es un dia.
02.45 Òpera.

ESPAIS FIXOS: DE DILLUNS A DIVENDRES
08.00 Bon dia.
10.00 A bona hora.
11.00 Avanç Telediari.
12.25 Avanç Telediari.
14.00 Teledues/Informatiu Migdia
15.00 Telediari-1 El temps.
15.33 A la meua manera: Cristal.
17.50 Avanç Telediari.
20.15 L'Informatiu vespre.
20.30 Telediari 2. El temps.

DILLUNS - 18

- Webster.
Santa Barbara.
Dibuixos animats.
14.00 Dones als 40
17.55 Els mons de Yupi.
18.25 Calaix desastre.
19.20 3 x 4.
21.10 Però... això què és?.
22.35 Parlem de sexe.
23.25 Documents TV.
00.25 Diari nit.
01.00 Cine-club de matinada: "Crònica de un niño solo".

DIMARTS - 19

- Webster.
Santa Barbara.
Dibuixos animats.
14.00 Un món diferent.
17.55 Els mons de Yupi.
18.25 Calaix desastre.
19.20 3 x 4.
21.10 El dimarts que ve.
22.30 Sessió de nit: "Los verdugos también mueren"
00.55 Diari nit.
01.30 TESTIMONI.
01.35 Filmoteca del dimarts: "La mujer en la luna"

DIMECRES - 20

- Webster.
Santa Barbara.
Dibuixos animats.
14.00 Kate i Allie.
17.55 Els mons de Yupi.
18.25 Calaix desastre.
19.20 3 x 4.
21.15 El temps es oro.
22.15 Detectiu privat.
23.55 El marc de la fama.
00.15 Diari nit.
00.50 Última sessió: "Charlie Chan en los Juegos Olimpicos"

DIJOUS - 21

- Webster.
Santa Barbara.
Dibuixos animats.
14.00 Valerie.
17.55 Els mons de Yupi.
18.20 Calaix desastre.
19.20 3 x 4.
21.10 Trenta i tants.
22.10 Punt i apart.
23.40 Enredo.
00.05 Diari nit.
00.40 Producció espanyola: "El Cid Cabreador".

DIVENDRES - 22

- Webster.
Santa Barbara.
Dibuixos animats.
14.00 Una forma de viure.
17.55 Les aventures de Peter.
18.20 Plàstic.
19.20 Una estona d'anglès.
19.50 Amb les mans a la massa.
21.10 Platja de Xina.
22.15 Visca l'espectacle!
23.50 L'autoestopista.
00.15 Diari nit.

DISSABTE - 23

- 00.50 Clàssics en B/N: "Vivamos de nuevo".
02.10 Jazz entre amics.
03.10 El preu just.
04.40 Documents TV.
05.40 El temps és or.
06.40 El marc de la fama.
07.40 De pel·lícula.
08.40 Visca l'espectacle!
10.00 Els contanimalos.
10.30 Sopa de gansos.
11.00 No t'ho perdís.
13.00 Visca la ciència.
13.30 Parlament.
14.30 L'Informatiu cap de setmana.
15.00 Telediari cap de setmana.
15.30 El temps.
15.35 La boja acadèmia de policia.
16.05 Primera Sessió: "Simbad y la Princesa".
18.00 Rockopop.
19.35 Salvant obstacles.
20.30 Telediari cap de setmana.
21.05 Informe setmanal.
22.15 Dissabte cinema: "Sé infiel y no mires con quien" "La piel".

DIUMENGE - 17

- 07.30 Via olímpica.
9.00 SANTA MISSA.
09.45 Dibuixos Los picapiedras.
10.30 Cine para todos: "Toto y Pablito"
12.00 Italia-90.
19.00 El precio justo.
20.30 Italia-90.
01.30 Andalucía.
01.45 Golf Open USA.
02.45 ÚLTIMAS PREGUNTAS.
03.15 TIEMPO DE CREER.

ESPAIS FIXOS: DE DILLUNS A DIVENDRES
10.00 Hoy a las 10.
13.45 Video-Mix.
14.00 Avanç de l'Informatiu.
15.00 L'apuntador.
15.25 Un punt de solfa.
19.15 L'Informatiu Vespre.
23.00 Noticias-2.

DILLUNS - 18

- 07.45 Con tu cuerpo.
08.00 Chopi i la princesa.
08.30 Euskera.
09.00 Plàstic.
11.00 Huida al amanecer.
12.00 Las doce en punta.
13.00 Casarse con una familia.
14.05 La palmera.
15.05 Cerca de las estrellas.
16.30 Sesió de tarde: "El gran Flamarion"
18.00 Toros.
20.15 Documental.
20.45 Italia-90.
23.30 Especial Italia-90.
00.30 Va de cine.

DIMARTS - 19

- 07.45 Con tu cuerpo.
08.00 Planeta imaginari.
08.30 Inglès.
09.00 El salero.
11.00 Situación limite.
12.00 Las doce en punta.
13.00 Casarse con una familia.
14.00 La Palmera.
15.05 Bellesa i poder.
15.30 Va de cine.
16.00 Italia-90.
23.30 Especial Italia-90.
00.30 Debat-2.
01.30 Glasnost.
02.00 Comiat.
03.00 Cerca de las estrellas.

DIMECRES - 20

- 07.45 Con tu cuerpo.
08.00 Archie i Sabrina.
08.30 Català/Galego.
09.00 Música N.A.
09.45 Documental.
11.00 El seductor.
12.00 Las doce en punta.
13.00 Casarse con una familia.
14.05 La palmera.
15.05 Bellesa i poder.
15.30 Panorama.
16.00 Cerca de las estrellas.
18.00 Les altres condemnes.
19.00 Sesió de tarde: "Pueblerina".
20.45 Italia-90.
00.30 Especial Italia-90.
00.30 Secuencias.

DIJOUS - 21

- 07.45 Con tu cuerpo.
08.00 Puçastoc.
08.30 Portugués.
09.00 Ofícios para el recuerdo.
09.30 Nuestra Europa.
11.00 La locura cotidiana.
12.00 Las doce en punta.
13.00 Casarse con una familia.
14.05 La palmera.
15.05 Bellesa i poder.
15.30 Catalunya misteriosa.
16.00 Italia-90.
23.00 El primi-juego.
23.45 Especial Italia-90.
00.45 Plast-X.

DIVENDRES - 22

- 07.45 Con tu cuerpo.
08.00 No es pot fer això per TV.
08.30 Alemán.
09.00 Campo y mar.
09.30 El mundo del caballo.
11.00 Lorca, muerte de un poeta.
12.00 Las doce en punta.
13.00 Casarse con una familia.
14.05 La palmera.
15.05 Bellesa i poder.
15.30 Arssssaaaaah!
16.00 Martí, pare i fil.
16.45 Sesió de tarde: "5 almohadas para una noche"
18.30 Toros.
20.45 Italia-90.
23.30 Especial Italia-90.
00.30 De pel·lícula.

DISSABTE - 23

- 07.45 Con tu cuerpo.
08.00 El mundo del caballo.
08.30 Stop, seguridad en marcha.
09.00 Hablando claro.
09.30 Con las manos en la masa.
10.00 Teñido cero.
10.55 Glasnost.
11.30 Aquí Sant Cugat.
11.45 Andalucía.
12.00 135 éscos.
12.30 Concierto.
14.30 Plàstic.
15.00 Italia-90.
23.00 El primijuego.
23.30 Fuera de serie.
00.30 Video-Mix.

COMENTARIS TV

SE M'HA ESPATLLAT LA TELE

De debò, tinc la tele malmesa, feta malbé. Va ser el xafec amb llamps i trons de la setmana passada. Quina contrarietat!, vaig pensar. A mesura que han anat passant els dies només he vist avantatges. D'antuvi haig de dir que jo veia la televisió un hora cada dia i molt per obligació. Això era el que jo creia. Inicialment em trobava una mica perdut, però, després vaig comprovar com realment estava en disposició de fer servir més temps per altres coses molt positives. Dedicar més temps a les persones, amics i familiars, xerrar més, llegir el diari, endreçar les coses que tenia una mica escampades o mig perdudes i també, i molt important, fer una mica més d'oració. Aquest és, i perdoneu tanta sinceritat, el meu cas. Però cada cas és diferent. Del que si esteu segur és que encara que les reaccions davant una tele espatllada siguin totes diferents, hi haurà un denominador comú: es guanyarà temps. Ara se m'acut un experiment, i perdoneu, un altre cop, que sigui tan agosarat: espatlleu o imagineu-vos que se us ha espatllat la televisió. Feu la prova un parell de setmanes. Apunteu, amb detall, a què dediqueu el temps. Si teniu família molt jove potser serà més difícil, però si us plau, no digueu cap mentida: el joc consisteix en això: que tots siguin conscients que la "tele" funciona però s'ha elegit, tots plegats, no veure-la. Pel que fa a un servidor, que no va poder elegir, us diré que ara, que ja la tinc arreglada, no la veig cada dia. Només el dia del programa concret que m'han dit que cal veure. Esperem que duri!

T.A.C. (Telespectadors Associats de Catalunya) tel. 200 13 39 IGNASI BOFARULL

GENERALITAT DE CATALUNYA

LA XARXA DE LA GENERALITAT APLEGA 169 BIBLIOTEQUES, 35 ARXIUS I 28 MUSEUS COMARCALS

En 10 anys:

La xarxa de biblioteques de la Generalitat ha passat de 109 l'any 1982 a 169 actualment.

En el mateix període, el nombre d'arxius ha passat de 10 a 35. També s'ha creat l'Arxiu Nacional i la xarxa d'arxius històrics.

La xarxa de museus ha augmentat, d'11 l'any 1982 a 28 actualment.

S'han creat noves institucions culturals, com ara la Filmoteca Nacional de Catalunya, el Consorci del Gran Teatre del Liceu, el Consorci del Palau de la Música Catalana i el Consorci de la Biblioteca de Catalunya.

La recuperació del patrimoni arquitectònic s'ha centrat en la remodelació i la restauració del Palau de la Música, dels teatres Poliorama de Barcelona i Fortuny de Reus i les restauracions de Santa Maria de Ripoll, Sant Pere de Rodés, Poblet, Santes Creus, Vallbona de les Monges i Santa Maria del Mar.

S'ha inaugurat el Centre d'Art de Santa Mònica, promotor i difusor de les noves tendències i valors de la creació plàstica.

I moltes coses més.

Però per construir el futur de la Catalunya cultural estem fent encara més:

Creació i posada al dia d'espais teatrals a més de 60 ciutats i viles de Catalunya, dins el pla de teatres de Catalunya, dotats d'una infraestructura tècnica moderna i completa.

Construcció del Teatre Nacional, amb dos edificis separats, l'un destinat a teatre de repertori clàssic, i l'altre a altres obres, incloses les d'avantguarda.

Participació en la construcció de l'Auditori de Música de Barcelona, amb unes dimensions aptes per acollir concerts d'orquestra simfònica amb cors.

Construcció de noves instal·lacions de l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Ampliació del Museu de la Ciència i la Tècnica.

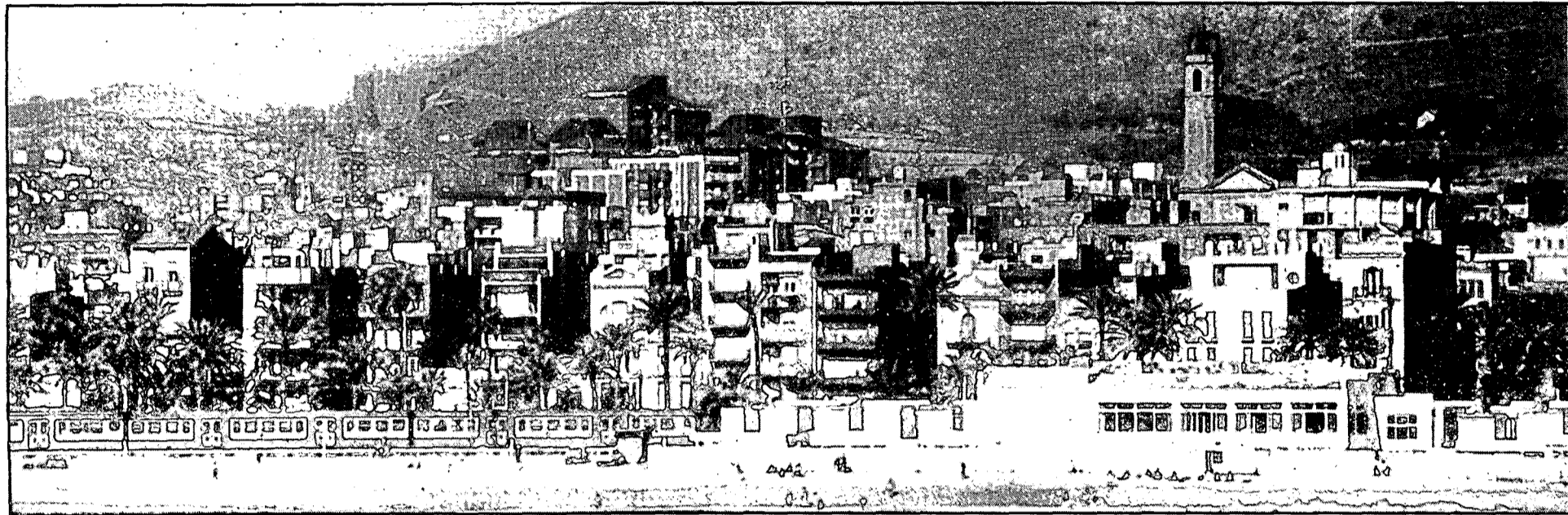
Construcció del Museu d'Art Contemporani, dins el Centre de Cultura contemporània de la Casa de la Caritat.

Per a Catalunya és molt important millorar i completar les nostres xarxes i institucions culturals. Som un país amb una cultura pròpia i específica. Per això hem de defensar-la i tirar-la endavant.

80

DEU ANYS DE FETS
SÓN LA MILLOR
GARANTIA DE FUTUR

90

Entrevista amb mossèn Joaquim Brustenga, vicari episcopal

Mossèn Joaquim Brustenga i Miquel és el rector de la parròquia de la Mare de Déu de la Salut, de Badalona des de l'any 1980. Ha estat arxiprest de Badalona-Centre. El gener de 1986 va ser nomenat vicari episcopal de la nostra zona.

—Quants habitants té la nostra zona pastoral i d'aquests quin percentatge aproximat hi ha de practicants?

—La zona pastoral sisena comprèn els municipis de Badalona, Sta. Coloma de Gramenet, St. Adrià de Besòs, Montgat i Tiana. Coincideix, doncs, amb l'anomenat Barcelonès-Nord. Té uns 425.000 habitants. Excloent els pobles de Tiana i Montgat, forma un conglomerat urbà densament poblat, urbanísticament desastrós, amb grans déficits d'equipaments, amb un creixement demogràfic molt fort durant els anys 60-70, a causa de la immigració. Ara el creixement està aturat.

La majoria, sobretot en els ambients populars, segueixen sacralitzant els grans moments de la vida. Els cristians practicants, però, són molt pocs: des d'un 1%-3% en els barris més populars fins a uns percentatges del 15-20% en les parròquies del centre-ciutat.

—En una zona pastoral tan poblada i amb sectors suburbials no deuen mancar els problemes de tot tipus. Quins són en aquest moment els que més us preocupen?

—Em preocupen moltes coses. Les àmplies bosses de marginació social: joves drogaaddictes, alcohòlics, ancians abandonats. Les inestabilitats familiars: separacions, traumes dels infants. Els preus dels habitatges que s'han disparat darrerament. Els baixos nivells culturals. Les grans necessitats d'evangelització i la pobresa del nostre testimoni. Les ambigüitats en la recepció dels sagraments...

—Des de la vostra llarga experiència pastoral creieu que es

pot parlar d'integració a l'hora de referir-se a la problemàtica dels immigrants?

—Si es tracta de la integració humana i cultural al país, penso que molt lentament, però anem avançant (estudi de la llengua, TV i retolació en català...). Quan a la integració dels immigrants a l'Església diocesana voldria remarcar la presència activa i positiva de l'Església en el naixement i creixement dels nous barris suburbials amb la creació de noves parròquies i el paper dels preveres i de les comunitats eclesials que es formen al seu entorn, sovint molt integrades i compromeses en la vida i problemàtica dels nousvinguts.

—Creieu que els moviments especialitzats travessen un bon moment? Hi ha presència dels "nous moviments" en la vostra zona?

—Hi ha una realitat petita, però en creixement, el MJAC infantil, de la JOC-JOBAC, d'Hora-3, de GOAC-ACO. El "bon moment" d'aquests moviments depèn de l'opció pastoral que les comunitats cristianes facin referent a la prioritat pastoral en la formació de militants. Penso que ens manquen militants cristians enmig dels ambients humans. Tenim encara molt camí per fer.

Els anomenats "nous moviments" de signe restaurador no tenen pes i influència en la nostra zona.

—La unitat pastoral "arxiprestat", quin grau d'acceptació té?

—Penso que allò que l'arxiprestat és la unitat bàsica de l'acció pastoral conjunta és una gran veritat i una gran necessitat. S'ha dit que la parròquia és insubstituïble, però insuficient. Diria: a tot arreu, però més encara en els ambients urbans. Cal reconèixer, amb tot, que a cada arxiprestat hi ha alguna parròquia i algun rector

que va "per lliure", que resten encara laics i capellans que s'han de convertir a la corresponsabilitat eclesial. Encara hi ha massa individualisme i "parroquialisme".

—Com veieu el tema de la religiositat popular? Quins esforços es fan per acollir-la i educar-la?

—Vaig escriure que davant les expressions de religiositat popular cal tres actituds: acollir-les, purificar-les i integrar-les. Visc en un barri molt popular—el de la Salut, de Badalona— on aquestes expressions religioses són—i continuen essent— molt fortes. No és pas un tema fàcil d'afrontar. He acollit a la parròquia una "Hermandad del Rocío" i penso que ha estat positiu el resultat. També considero ben positiva la restauració de la processó "del Silenci" del dijous sant a la parròquia de Santa Maria.

—Des que el cardenal Jubany us va confiar aquest càrrec fins a l'actualitat, quina evolució heu viscut en la manera d'exercir el vostre ministeri?

—Fa quatre anys i mig que l'arquebisbe Narcís Jubany em va nomenar vicari episcopal d'aquesta zona. He de dir que sóc ben conscient que no arribo a on hauria d'arribar ni faig tot el que hauria de fer. La responsabilitat pastoral de la macro-parròquia de la Mare de Déu de la Salut (45.000 habitants) que el bisbe també em té encomanada m'exigeix molt temps i molta dedicació. Cosa que fa que l'atenció als molts i variats problemes que planteja la vicaria episcopal quedi sempre molt minvada.

Penso, però, que entre tots—arxiprestos, preveres, laics dels consells pastorals— hem aconseguit avançar en la coordinació i

potenciació dels diversos camps de la pastoral: l'acció caritativa i social (Caritas-Voluntariat), la formació dels catequistes, la pastoral juvenil, els moviments apostòlics, l'atenció als avis i malalts, la pastoral prematrimonial. També crec que ha estat positiu per les comunitats i parròquies centrar cada any l'atenció en uns objectius prioritaris: els reptes que planteja l'evangelització en la zona, la presència activa en els camps de la marginació social, la construcció de la comunitat cristiana, etc.

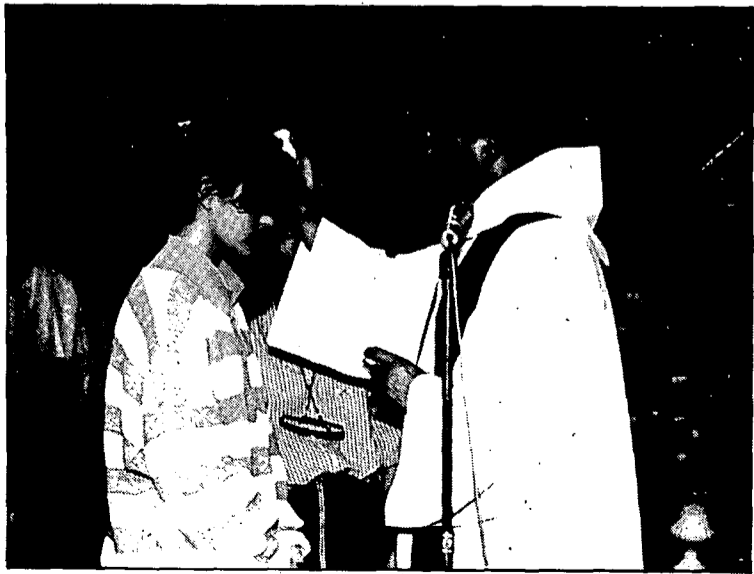
—Davant del repte de la increeença i la forta secularització que travessa la societat, especialment en aquesta àrea metropolitana de Barcelona, com podeu formular les raons de la vostra esperança?

—Certament la nostra societat travessa unes situacions que demanen el que s'ha anomenat "una nova evangelització". Res, doncs, d'actituds aigualides i conservadores, res de batalletes intraeclesials...

La meua esperança rau en la creació d'unes comunitats vives, evangèliques, summament acollidores, capaces de donar una nova imatge d'Església ("mireu com s'estimen"); a centrar els nostres esforços pastorals en el creixement de la fe dels joves i adults, en el món de la família; en la preparació tenaç d'una militància cristiana que sigui testimoni ferm i coratjós dels valors evangèlics enmig dels ambients humans, en l'opció valenta d'una presència activa en els mons de la pobresa i de la marginació social; i en la recuperació per part de l'Església de la seva dimensió profètica.

MOLTES GRÀCIES!

J.A.R.

L'antic monestir de Sant Jeroni de la Murtra (Badalona)

Enfilat als vessants de la serralada litoral, al sector de ponent del terme de Badalona, s'alça l'antic monestir de Sant Jeroni de la Murtra. Està situat al cor de la Vall de Betlem, i hi du un camí que surt del Barri de Canyet. Les seves edificacions, voltades d'alguns camps conreats, palesen una grandesa que ni el pas dels anys ni les destruccions no han pogut esborrar.

Va ser fundat el 1413 pel mercader barceloní Bertran Nicolau, i establert el 1416 a l'antic mas de Ca Murtra, anomenat així per la presència d'aquest arbust —la murtra— de flors blanques i oloroses que, amb el temps, donà nom fins i tot al monestir.

Visites i obres reials

Joan II de Catalunya-Aragó, atret per la nomenada dels frares jerònims va sojornar-hi diverses vegades, especialment durant la guerra civil del 1462 al 1472. Tenia per conseller un llec de la Murtra, fra Llorenç "l'hospitaler". El Rei

féu construir el refetor, una ampla estança gòtica, en les claus de volta de la qual encara es veuen les seves armes reials esculpides. L'obra s'acabà el 1486.

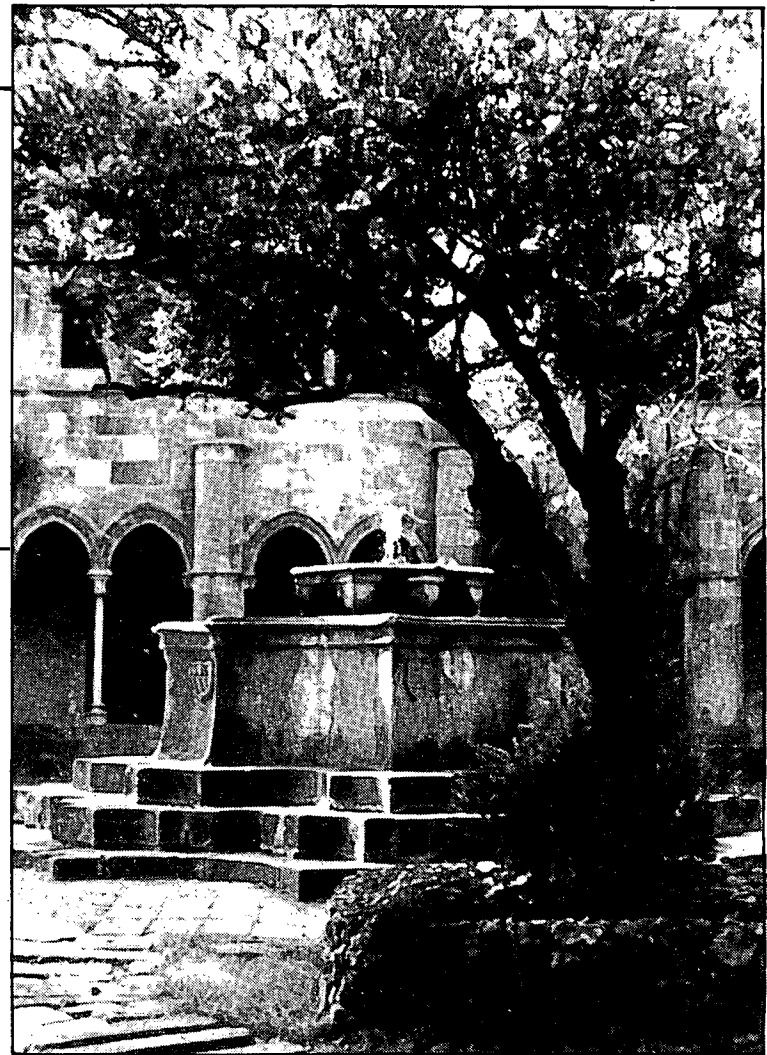
El claustre, situat a ponent, als peus de l'església, va ser construït durant la segona meitat del segle XV pels mestres de cases Jaume Alfonso i Pere Bassets. La primera clau de volta la pagà Misser Viastrosa i molts d'altres mercaders contribuïren també a la construcció. El Rei Ferran d'Aragó, i la seva muller, la Reina Isabel de Castella, els Reis Catòlics, ajudaren en la construcció de la galeria de ponent, en cinc claus de volta de la qual es pot veure el seu escut, on hi manca Granada que encara no havia estat reconquerida, així com els retrats dels monarques esculpits en sengles permòdols. Aquest claustre és un dels més bells del gòtic tardà a Catalunya.

L'abril de 1493, els Reis Catòlics van rebre a la Murtra un navegant que assegurava que havia trobat un altre camí per anar a les Índies: es deia Cristòfor Colom.

L'almirall va donar compte als monarques de la seva expedició, i va demanar a un frare de la Murtra, anomenat Ramon Pané, que l'acompanyés en el seu segon viatge. Aquest frare esdevingué el primer evangelitzador i també el primer etnòleg d'Amèrica, per la seva tasca apostòlica i el seu estudi sobre els indis taïns que aleshores poblaven la Hispaniola, avui República Dominicana.

L'església conventual, també gòtica tardana, va ser construïda, entre d'altres, per Tomàs Berça, un dels arquitectes del Pati dels Tarongers del Palau de la Generalitat. L'emperador Carles I, quan visità la Murtra el 1530, va quedar corprès en sentir cantar el pare Prior, i va sufragar el cor sota del qual hi havia esculpides les seves àligues imperials. El 1535 projectà des del cenobi la conquesta de Tunis.

L'any 1541 va ser enterrat al presbiteri de l'església el bisbe auxiliar de Barcelona, Joan de Miralles.

Els segles del barroc

Els segles XVII i XVIII residiren a Sant Jeroni intel·lectuals com l'erudit sacerdot Jaume Ramon vila, autor d'un tractat d'Heràldica molt important o Pere de Marca, després bisbe de París, que escriu en el monestir bona part de la seva valuosa obra titulada la "Marca Hispànica". Vers el 1650, el gran escultor barroc Domènec Rovira, natural de Sant Feliu de Guixòls, enllestí l'altar del Sant Crist en l'església conventual.

Els frares jerònims donaren suport a les parròquies veïnes, especialment a Santa Maria de Badalona, on facilitaren mitjans per la construcció del nou temple.

Davallada i destrucció

El 1808, el coronel Francesc Milans del Bosch establí la seva caserna general en el monestir i acampà les seves tropes, uns cinc mil miquelets, en l'anomenat pla del campament. Des d'allí va fer constants atacs a les tropes napoleòniques fins que el general Chabran aconseguí dispersar-los després d'una sagnant batalla. De totes aquestes batalles el monestir se'n va ressentir.

El 1820 els jerònims van ser expulsats i les seves propietats subhastades. El 1824 se'ls va retornar el que se'ls havia expropiat, però el 1835, arran de les lleis de desamortització, els frares foren definitivament exclaustrats i el monestir incendiat i saquejat. Les flames destruïren l'església, la capella del Sant Crist i l'ala de llevant del claustre i consumiren 140 quarteres de blat destinades a almoïna. L'incendi va quedar fumejant durant mesos.

La represa

El 1855, després de l'epidèmia de còlera que va delmar Barcelona, Jaume Artigas va reconstruir,

com a ex-vot, l'antiga capella de Sant Sebastià.

A finals del segle XIX, s'instal·là a Sant Jeroni una colònia d'estiuejants de Barcelona sota el patrocini de la Mare de Déu de Montserrat. Un dels seus residents habituals era el pintor modernista Eliseu Meifrén (1853-1940). Aleshores, per herència del seu oncle Gaspar Postius, va ser propietari de l'antic cenobi Jaume Algarra i Postius (1879-1948), catedràtic de Dret a la Universitat de Barcelona i President del primer Congrés Universitari Català que impulsà la restauració del monestir.

El 1947 va adquirir-lo Francesca Güell (1885-1976), d'arrelada nissaga catalana, que va concebre una funció pel monestir adequada a l'indret: va pensar de convertir-lo en un centre de repòs religiós i cultural. Amb aquest fi va encomanar-lo el 1971 a la Casa de Santiago, fundació canònica de l'Arquebisbat de Barcelona. D'aleshores ençà aquesta institució té cura d'acollir aquells intel·lectuals i artistes que vénen a retirar-s'hi en solitud i silenci per aprofundir els valors humans i religiosos. En el decurs d'aquests quasi vint anys, han passat per l'antic monestir centenars de persones que han vingut a gaudir d'aquest repòs. En unes sales restaurades hi ha una exposició permanent de monotips sobre els llibres del Gènesi i l'Apocalipsi, obra del pintor contemporani Josep Gual i de Sojo (1905-1987). Hi ha una associació d'amics de l'antic monestir que cada any organitza un aplec a Santa Maria de la Claraesperança, imatge de Joana Just que es venera en una de les capelles conservades. Setmanalment hi ha visites guiades a la part monumental, i cada diumenge a la una s'hi celebra l'eucaristia.

Sant Jeroni de la Murtra, bressol de cultura i espiritualitat, reviu progressivament de dia en dia.

J.A.R.

El monestir de la Divina Providència

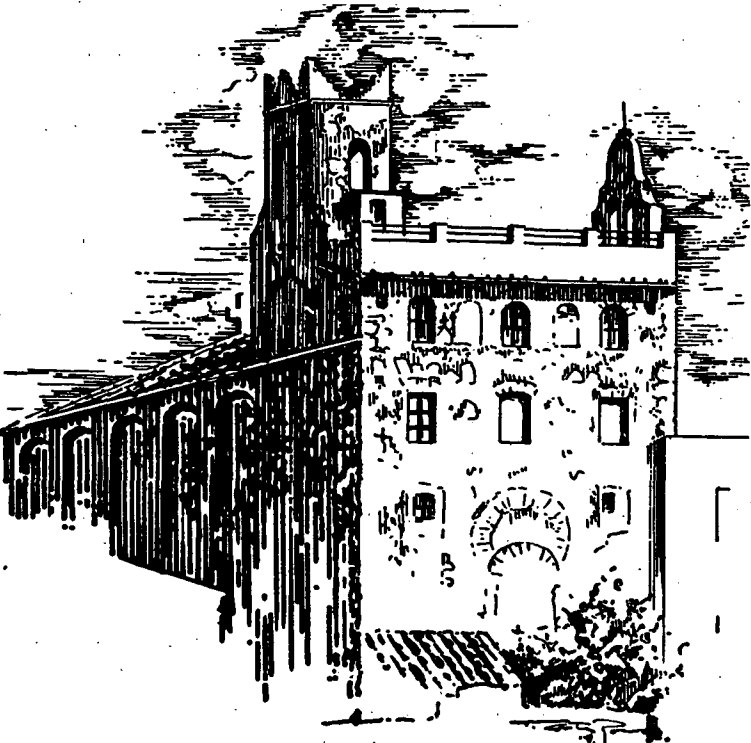
Les obres de construcció de l'Església i Convent de Monges Clarisses de la Divina Providència, s'iniciaren l'any 1851. Hi prengueren part activa els pescadors, treballant-hi gratuïtament àdhuc els diumenges.

El dia 18 d'agost de l'any 1853, s'instal·laren en el Monestir, Sor Teresa Arguyol i Fontseca, fundadora, i les seves companyes. Amb gran repic de campanes i molt d'entusiasme, foren rebudes pel Magnífic Ajuntament de la Vila i per tots els badalonins: eren les primeres monges que venien a Badalona.

A més de la vida contemplativa que menaven, obriren una escola completament gratuïta, per a nenes pobres. Les noies obreres hi tenien accés els diumenges. Ambdues activitats eren úniques en tota la Vila.

L'any 1854, durant l'epidèmia del còlera, les monges oferiren el Convent per a acollir-hi els malalts empestats.

El dia 1 de gener del 1868 i degut a l'increment de la po-

blació, l'Església s'habilità com a Parròquia mentre s'esperava l'edificació de l'actual temple de Sant Josep.

Fa més d'una centúria que les monges uneixen la vida

monàstica amb l'apostolat de l'ensenyament i ofereixen als fidels la participació en la pregària.

LLOEM EL SENYOR

ESPECIAL ESSLÉSIA A BADALONA

“Roca i Pi”

Totes les persones que viuen a Badalona o estan vinculades a aquesta ciutat per qualsevol motiu, han sentit a parlar de la fundació privada “Llegat Roca i Pi”. Saben que hi ha hagut molts problemes.

Dir “Roca i Pi” vol dir col·laboració de l'Església, ajuts de l'Ajuntament, articles periodístics de tota mena, plets, conflictes... pobres... avis... diners...

Tot això degut a una abundant herència benèfica de Don Vicenç Roca i Pi.

Qui era Vicenç Roca i Pi

El dia 18 de juliol de 1780 naixia a Barcelona, al carrer de Mercaders, Vicenç de Pau Roca i Pi, baró de Marmellà.

La casa Roca procedeix de Camprodon. L'any 1360 el Rei Pere li va concedir el títol de noblesa. De l'arbre secular es varen desprendre diverses branques, una va anar a Vilafranca del Penedès, on va néixer el pare d'en Vicenç Roca i Pi, que es deia Joaquim Roca i Batlle, casat amb Raimunda Pi.

D'aquest matrimoni varen eixir cinc fills: Vicenç (l'hereu), Joaquim, Raimunda, Jacinta i Mercè.

Aquesta família es va traslladar a Barcelona on va fer grans negocis, amb naus pròpies o llogades, comerciant amb gairebé tots els ports del món.

En la seva joventut, Vicenç va ser educat en un col·legi de pares escolapis, probablement el que

encara es conserva en el carrer Ample, de la ciutat comtal.

En els afers mercantils va seguir l'esperit emprenedor del seu pare, i obtingué grans èxits comercials.

També va viure a la vila de Gràcia, a la seva finca de la Fontana.

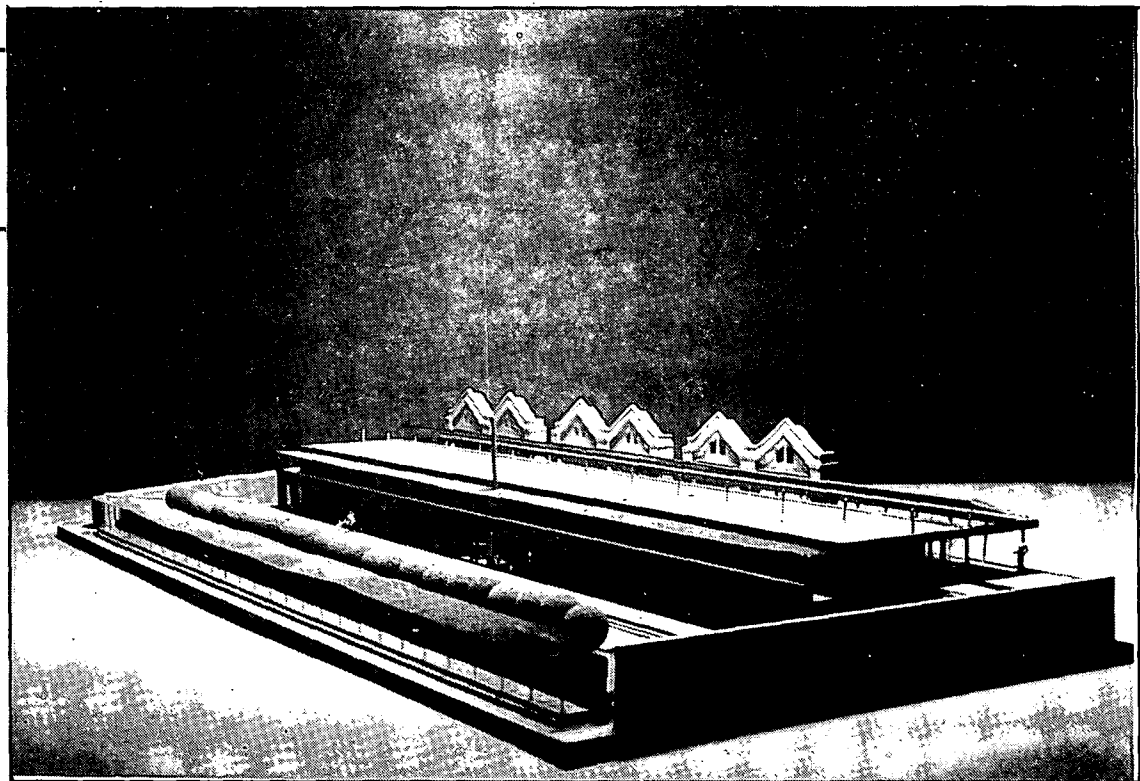
L'any 1835 va patir molt pels esdeveniments d'aquell temps. Aleshores va buscar un lloc tranquil per viure, i es va traslladar a la vila de Badalona, que tenia 6.000 habitants, en el carrer del Mar nº 41. Tenia 55 anys. Va ser famós per les innombrables caritats que feia. El seu itinerari, de casa a la parròquia de Santa Maria, era un assalt constant de pobres que sempre escoltava i ajudava.

Un matí de maig de 1846, mentre oïa missa, es va trobar malament. La malaltia durà fins al mes de juliol de 1852, en què es va morir. Va ser enterrat al cementiri de la vila de Sant Gervasi.

El seu testament

El dia 14 d'octubre de 1842 va firmar el seu testament, en què ho deixava tot als pobres. Tot just mort, els seus familiars —no tenia fills—, el varen impugnar. Es va fer un plet; el primer dels molts que es varen fer després, fins als nostres dies.

Un exemple de la seva generositat és que va deixar 20 cases del carrer de Santa Isabel, de Badalona, per 20 noies que estiguessin a

Maqueta de la nova residència d'avis de l'ASIL ROCA I PI. El cardenal Narcís Jubany va beneir i col·locar la primera pedra el 12 de novembre de 1989.

punt de casar-se quan ell es morís, i fossin pobres. En cas que les donzelles fossin més de vint, s'havia de fer un sorteig, en el qual un dels responsables era el rector de la parròquia. Aquesta via pública, des de aleshores, se l'anomena el carrer de la Caritat.

La part més important del testament es troba en aquestes paraules: “Quiero y dispongo a favor de los pobres enfermos domiciliados en Badalona, de sus mujeres y familia, las casas situadas en Barcelona... (anomena les propietats...) y una pieza de tierra de cerca de cinco cuartas situada en la Riera de Mala (Carrer Casp) junto

al Paseo de Gràcia” (és on ara hi ha el cine Novedades, l'hotel Barcelona, el parking Urquiza... etc.).

“Nombro administradores de las expresadas casas y pieza de tierra, al Rdo. Cura párroco y vicario que son y serán de la parròquia de Badalona y al heredero de la casa llamada de Rosés”.

“Y en caso de que alguno de los por mi nombrados no pudiese o no quisiese desempeñar dicho cargo, faculto al Ayuntamiento de Badalona para que sustituya una persona de su confianza”.

Roca i Pi, ara

L'aportació d'en Vicenç Roca i Pi s'ha anat augmentant a través dels anys, en molts donatius i llegats. Sembla que el valor actual de tot el patrimoni és d'uns 2.000 milions de pessetes.

L'obra social més coneguda que s'ha fet és un asil, situat a la

Avda. Martí Pujol, on hi ha uns 80 avis. Aquest edifici necessita una remodelació i ampliació. El passat dia 12 de novembre es va posar la primera pedra, beneïda pel cardenal Dr. Jubany.

Hi ha altres projectes iniciats, com l'atenció a la drogaaddicció.

Un dels afers que ha portat més problemes, és l'actualització de les rendes dels béns immobles; activitat ingrata, però indispensable per atendre les necessitats de tants pobres que truquen a les nostres portes. Des d'aquestes pàgines hem d'agrair els esforços esmerçats per un dels últims rectors de la parròquia de Santa Maria, mossèn Ramon Boldú. És molt el que va lluitar i patir per la causa de la gent necessitada de Badalona. El Dr. Jubany, en el dia de la primera pedra, demanà un fort aplaudiment pel seu treball ocult i eficaç.

ANDREU PASQUAL i JOSA

La Cartoixa de Montalegre

Una veu en el silenci

Sota la Conreria, al caient llevantí de la muntanya (serralada de Marina) hi ha la Cartoixa de Sta. Maria de Montalegre, edificació que data del 1434 i on es van reunir els cartoixans de Vallparadís (Terrassa) amb els provinents de Sant Pol (Maresme). Durant el sotraguejat segle XIX la comunitat degué exclaustrar-se del 1808 al 14 i del 20 al 24. L'abandonament del claustre va ser més dilatat amb motiu de la desamortització el 1835. El 1867 la Grande Chartreuse francesa (casamare de l'Orde) va recuperar el cenobi i part de la restant propietat. I Montalegre va tornar a viure. Ara és un monestir amb una població de monjos la major part catalans. Els dies festius hi ha missa en una capella exterior a la clausura. El clos es pot visitar (homes) sol·licitant permís previ (telèfon per Tiana).

J.R.

Els cartoixans són monjos consagrats essencialment a l'oració en solitud. Aquesta dedicació comporta un ambient constant de silenci. En resulta una vida de cara a Déu, amb qui parlen tothora: amb l'oració a tot de campana, set vegades —la primera en plena nit— és el seu tribut a l'Oració oficial de l'Església. Cada monjo a l'oratori de la cel·la, obedient, així sí, al toc de la campana, resa el “seu” Ofi-

ci “en presència dels àngels”, unit de cor als altres monjos, però aïllat pels murs de la cel·la-ermita. El cartoixà és, doncs, per vocació, un ermità, un solitari.

Ara bé, l'altra característica dels fills de Sant Bru mira de compensar, potser més ben dit, de protegir llur solitud. La pregària és celebrada tres vegades al dia, i fins solemnitzada amb el cant gregorià, al cor de l'església de la casa: Al bell mig de la nit, Matines i Laudes; Missa conventual cantada cada matí i les Vespres.

L'altre factor d'equilibri rau en els dies festius. Els diumenges i les festes del Santoral són dies de comunitat. Tots els Oficis són celebrats a l'església i es menja al Refectori comú. Aquesta ambientació comunitària és complementada amb l'“Esbargiment” setmanal: El primer dia no festiu, els monjos s'expanden en unes quatre hores, ajuntant la caminada per les muntanyes amb la relació personal pels successius intercanvis de dos en dos.

El carisma cartoixà? Diria que hi és essencial l'aptitud per viure plenament en la soledat de la cel·la. Cal que el Senyor doni aquesta aptitud, sinó el silenci i la pau de l'“ermita” devenen una quimera.

Un Cartoixà

SONET ALS AVIS DE L'ASIL ROCA I PI EN LA BENEDICCIÓ DE LA PRIMERA PEDRA D'UNA NOVA ETAPA

*Sou el sòcol on s'alça la ciutat
ella quasi no us veu ni ja us sent
més li ensenyeu, comptant l'eternitat,
a fruit la vida que se'ns endu el vent.*

*Honrar-vos és reverenciar el passat
mercès a ell ara és la nostra gent.
Qui gosa obrir els ulls a la humanitat
per fer-la adonar d'aquest deute ingent?*

*Bons avis de l'asil de Roca i Pi
que a l'ombra silent del vostre rècer
sentiu proper el doll que us esculpi:*

*aquesta pedra nova beneïda
sou tots i cada u. Del record sincer
sempre esdevingui penyora agraïda...!*

JAUME AYMAR i RAGOLTA, pvre.
Badalona, 12 de novembre del 1989

Petit santoral badaloní d'ahir i d'avui

Martiri de Sant Anastasi i els seus companys. Antic gravat al boix.

Sant Sebastià, màrtir, 20 de gener

Co-patró de Badalona. Ja el 1494 s'enllestí al veí monestir de Sant Jeroni de la Murtra, una capella dedicada a l'advocat davant la pesta. El 1854, en plena epidèmia de còlera, li fou fet un solemne vot de poble: si deslliurava Badalona, que havia causat ja tres-cents morts, la ciutat l'honoraria cada any per la seva festa. El seu altar a l'església de Santa Maria, barroc, fou destruït el 1936, però se'n conserven testimonis fotogràfics. La imatge actual és inspirada en l'antiga. La família Pi, de Badalona, en conserva una relíquia que és venerada el dia de la seva festa. La parròquia de Pomar el té per titular.

Sant Anastasi, màrtir, 11 de maig

Co-patró de Badalona. Una llegenda tardana situa el seu martiri a la nostra ciutat, juntament amb setanta companys, també de la milícia. El 24 d'abril del 1671 s'instituí una confraria a ell dedicada, en l'altar de la mateixa advocació a la parròquia de Santa Maria. La tradició situa la presó del sant al carrer de Fluvià. A l'hort de la Torre i al cim d'un petit cingle al costat del camí de Mollet, hi havia un ametller els fruits del qual tenien l'interior de la clofolla de color vermell. La gent creia que sota d'aquell arbre hi havia enterrat el cos del sant. Cada any, la vigília de la seva festa, a la platja es fa la crema del dimoni, un ninot de fusta i guix, com una mena de falla, al·lusiu a algun fet recent significatiu.

Sant Lluís Gonzaga, jesuïta, 21 de juny

De família noble, quan era

patge de l'emperadriu Maria, l'acompanyà a Sant Jeroni de la Murtra, la vigília de Reis de l'any 1582. Novici jesuïta, morí a Roma el 1591, víctima del contagi que li produí el contacte amb els empestats, als quals atengué sol·licitament. És patró de la Congregació Mariana, tan arrelada a la nostra ciutat.

Sant Pere, apòstol, 29 de juny

Un pergami del any 1260 ja ens dona notícia d'un altar dedicat al primer Papa en l'església de Santa Maria, dotat amb setanta vuit sous per la casa de Sentmenat. Els pescadors de Badalona s'hi han encomanat durant segles. En el pòsit de pescadors del carrer del Carme es conserva un verat d'argent, ex-vot d'un patró badaloní dit "el Marraco" que en la Processó del Silenci penja d'una olivera, en record que en aquest pas hi havia hagut una imatge de l'apòstol adormit mentre Crist pregava.

Sant Roc, confessor, 16 d'agost

Cada any per la seva festa, a la parròquia de Santa Maria es renova el "vot de poble" que Badalona féu a aquest sant pel·legrí, com a signe de gratitud pel fet d'haver-se vist lliure del flagell d'una pesta. Des del 1954, la família Fluvià, custodidora de la imatge, fa lliurament d'un ciri gros que l'any següent s'usa com a ciri pasqual. En acabar l'ofici, es reparteixen els tradicionals panets, en record d'aquells amb els quals el gos alimentava el sant. Ha donat nom a un barri badaloní i de la seva parròquia en tenen cura els pares agustins.

Sant Jeroni, prevere i doctor de l'Església, 30 de setembre

Patró de l'antic monestir de la Murtra a l'antiga Vall de Poià, al terme de Badalona. Alguns dels seus frares excel·liren en virtut i en santedat, com Fra Miquel Piquer, prior, Fra Llorenç, "l'hospitaler", conseller del Rei Joan II, i Fra Pere Arnau, "el forner", que fou molt caritatiu. Molts badalonins pugen al monestir el dia de la festa de Sant Jeroni.

Sant Antoni M. Claret, bisbe, 24 d'octubre

És tradició que predicà a Badalona l'any 1845 i que inspirà la fundació del Círcol Catòlic de la ciutat, en temps del les Germanes Franciscanes del Carrer del Temple. El 12 d'agost del 1882 ingressà al Monestir de la Divina Providència de la seva ciutat. En vestir l'hàbit li imposaren el nom de Francesca de les llagues de Jesús, nom que segons la seva biògrafa, Sor Maria Núria Faure, "expressa molt bé la radicalitat de la seva donació i la sobrietat de la seva vida". Va emetre la seva primera professió el 3 d'octubre de 1883 i en el 1891, els Vots So-

Tota comunitat cristiana té els seus sants. Hi ha dies de calendari local especialment assenyalats, perquè se celebra la festa d'aquells testimonis de Jesucrist envers els quals sentim una especial devoció. Vet aquí un petit santoral badaloní amb els noms d'aquells cristians que l'Església proposa com a model i que estan especialment relacionats amb la nostra ciutat. N'hi afegim tres que, sense estar canonitzats, també són punts de referència lluminosos per l'Església que fa camí a Badalona.

lemnes. Durant la seva vida religiosa, exercí successivament els càrrecs de vicària de cor, sagristana, infermera i mestra de rector Mn. Josep Roca i de Mn. Jaume Solà i Seriol. És patró d'aquesta institució. Fou amic entrançable de Fra Marià Torrent i Viñas, vigatà i profès a Sant Jeroni de la Murtra.

ALTRES TESTIMONIS DE CRIST, NO CANONITZATS

Sor Francesca de les Llagues de Jesús

Es deia Coloma Martí i Valls i havia nascut a Can Paixau de Badalona el 26 de juny del 1860. Rebé el baptisme i la confirmació i féu la primera comunió a l'església parroquial de Santa Maria. Fou alumna del col·legi de la Divina Providència i, més tard, de

novícies, i resplendí sempre per l'exactitud en el compliment dels seus deures, pel seu servei generós i alegre, i per la seva abnegació i amor envers les seves germanes. Morí santament el 4 de juny del 1899. La fama de les seves virtuts i els favors atribuïts a la seva intercessió, va moure les autoritats eclesiàstiques l'any 1925 a iniciar el Procés Diocesà; en el 1942 s'aprovaren els seus escrits i el 1956, s'introduïa a Roma la causa de Beatificació. L'any 1959, començà el Procés Apostòlic i el 7 d'abril del 1960, les despulles de Sor Francesca foren traslladades solemnement del cementiri del monestir a l'església en un sarcòfag de marbre, davant del qual preguen els fidels que s'encomanen a la intercessió de la Serventa de Déu. La Causa, que per raons burocràtiques i oficials havia estat aturada uns quants anys, acaba de ser desbloquejada i llançada de nou. Cal esperar que un dia Sor Francesca, "la Colometa de Can Paixau" pugui als altars.

El P. Alfons del Sagrat Cor de Maria, carmelita descalç

Es deia Alfons Arimany i Ferrer i nasqué a Balaguer, el 19 de maig del 1905. Ingressà a l'orde carmelita, féu el noviciat a Tarragona, i a Badalona on cursà els estudis de filosofia del 1921 al 1923, el 1926 professà a Barcelona i marxà a Terra Santa, on fou ordenat sacerdot el 1928. De retorn a Catalunya fou destinat al Col·legi de Formació que els carmelitans tenien a Palafrugell. L'abril del 1933 fou nomenat superior del Convent de Badalona on exercí un apostolat extraordinari. La porteria del convent sovint era plena de persones que venien a escoltar els seus consells. Organitzà una catequesi infantil molt concorreguda. També excel·lí com a professor. El 20 de juliol del 1936 el

Retaula de Sant Joan Baptista i Sant Esteve (s. XV) de la parròquia de Santa Maria, avui al Museu d'Art de Catalunya.

IA A BADALONA

loní,

Monestir dels carmelites de Badalona fou incendiat. El P. Alons i els seus companys es refugiaren en una casa amiga. Allí passà a Barcelona on després de diversos esdeveniments fou empresonat i afusellat. Poc abans de morir havia dit als seus companys: "Sempre he tingut per una de les gràcies més grans de Déu haver estat cridat a la vida religiosa. A Déu ens atorga aquesta sena gràcia del martiri..."

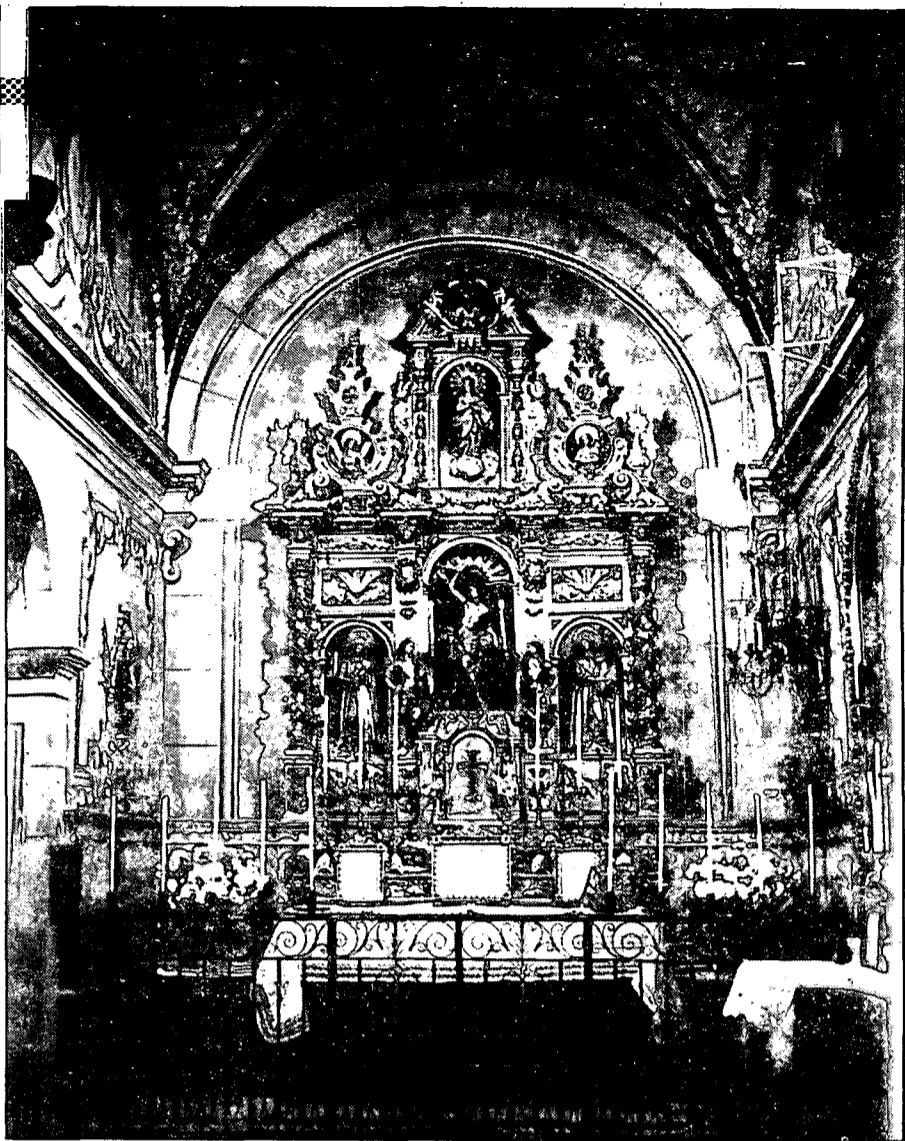
líquel Cardelús i Carrera, "el senyor Cardelús"

Nasqué a Olot el 3 de gener del 1890. El seu pare era farmacèutic titular d'aquesta població. Estudià al Col·legi dels Escolapis, de Barcelona i es llicencià en Ciències Químiques i Enginyeria Industrial. El 21 de setembre del 1916 va contraure matrimoni a la parròquia de Santa Maria de Badalona amb Joaquina Cros i Guàrdia. Als vint-i-nou anys tingué per oposició una càtedra a l'escola d'Enginyers Industrials de Bilbao. En aquesta ciutat va conèixer el mestre d'obra Fabra, també catequètic en aquesta ciutat i amb els seus companys, els Fabra i els Cardelús, feren molta feina. Posteriorment renuncià a la càtedra per motius familiars que l'obligaren novament al seu trasllat a la nostra ciutat. A Badalona desenvolupà una constant i abnegada activitat cívica. Cristià de sempre, la seva fe el portà a fer una incansable tasca a favor dels més pobres i necessitats. Les portes de casa seva estigueren sempre obertes a qui hi demanava ajuda o consell. Fou president de les Comissions de Sant Vicenç de Guàrdia, membre degà de la Junta d'Obres de la parròquia de Santa Maria, representant de l'Ateneu de Badalona al lloc de Roca i Pi, i conseller de la Comissió de Pensions per a la Veïria i d'Estalvis, entitat on també fou molt estimat. L'Ateneu de Badalona el donà el fill adoptiu de la ciutat i li atorgà la Medalla de la Ciutat.

Mori a Badalona el dia 2 de febrer del 1981. Encara avui, quan es parla del senyor Cardelús, tothom diu, espontàniament: "era un sant".

SOR FRANCESCA DE LES NAFRES DE JESÚS
(Coloma Martí Valls)
Monja clarissa de la Divina Providència
del Monestir de Badalona

Retaule barroc de Sant Sebastià a la parròquia de Santa Maria, perdut en la gran crema de 1936.

Un rectorologi

Josep Maria Riera i Milà sempre ha viscut vinculat a la parròquia de Santa Maria i s'ha interessat per tots els seus problemes, tant els actuals com els passats. Afeccionat a la investigació històrica, fa uns anys que es dedica a establir el rectorologi de la parròquia. Als seus setanta-set anys es manté en plenes facultats físiques i espirituals, gràcies a Déu.

—Com va ser que vàreu iniciar aquesta feina?

—Me la va inspirar la informació sobre "Vida parroquial" continguda en la "Història de Badalona" del meu amic Josep Maria Cuyàs Tolosa. Després, en els arxius Diocesà i Capitular de la Seu de Barcelona he trobat les portes obertes per a procurar-me un extens aplec de dades. I també l'esboç d'un treball similar al meu, però incomplet, que és precis revisar curosament... Però m'ha ajudat.

—Quines fonts documentals us han servit, preferentment?

—Les visites canòniques del bisbe, anomenades "Visites Pastorals". És un fons molt ric, que comença amb les del bisbe Ponç de Gualba (començaments s. XIV)... Altres fons documentals són elements indispensables.

—L'església romànica de Santa Maria és de començaments del s. XIII ¿Hi ha notícies diàfanies d'aquest temps i dels anteriors?

—No ho cregueu pas. Es pot pensar que el cristianisme és viu en el lloc que és ara Badalona des de temps molt reculats. Quan la gent de la Catalunya Vella

baixen a la costa, deuen anar fent-se una figura d'església més precisa... Dels ss. IX/X les notícies "històriques" són precioses, però escasses. Es conserva, encara, un cabal riquíssim de documents; però hi ha hagut grans pèrdues, com podeu pensar.

—Així, doncs, els rectors del segle IX...

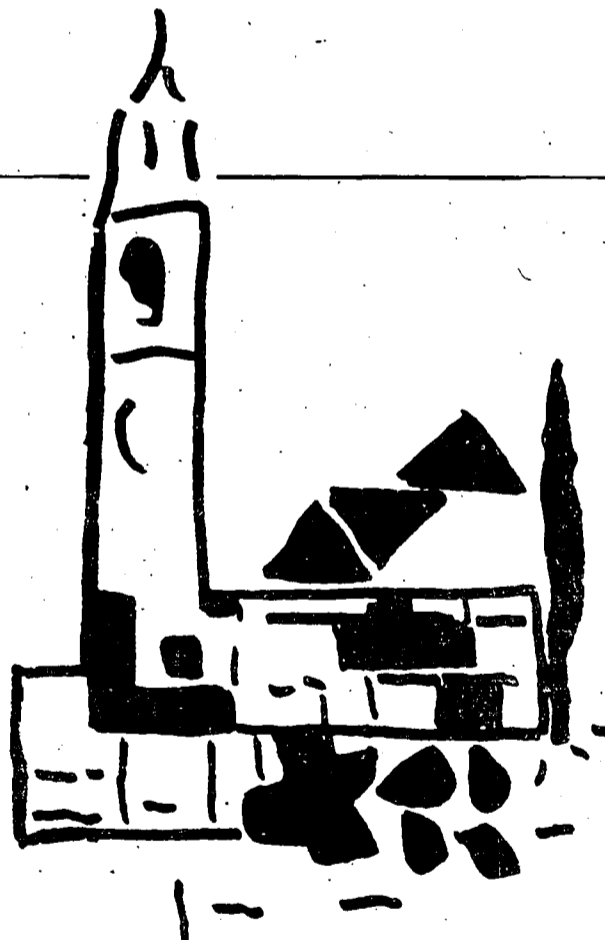
—Sense dubte que hi ha hagut uns clergues que anaven al davant de la comunitat. En documents locals de l'Alta Edat Mitjana sembla "llegir-se" que hi ha a Badalona uns indrets o predis que conserven el nom de "monasteriolo" (encara coneixem pobles que es diuen "Monistrol"). Un prevere devia presidir el lloc de culte que pogués existir-hi, abans.

—I més ençà, doncs?

—Més ençà (s. XIV) és cosa certa que la parròquia és governada efectivament per canonges de Barcelona, que normalment deleguen en un prevere la "cura d'ànimes"; aquest és assistit per un o uns vicaris... El Concili de Trento va redreçar vigorosament la disciplina eclesiàstica, molt decaiguda: va ser molt important disposar la "residenciació" dels "rectors" (també anomenats "pabordies" o "preposits") i dels bisbes.

—Així, després del Tridentí (1563) el càrrec rectoral ja fa una figura més precisa?

—Exactament. Encara duren un segle els canonges preposits (realitzar els Concilis sempre ha estat cosa llarga); però el 1675 el prevere Joan Pere Ester (que, per cert, inaugura la "rectoria nova" del 1685), és el primer Vicari Per-

petu de Badalona, o "rector" residenciat establement. I "dura" en el càrrec 38 anys.

—Badalona era la Pabordia del Mes de Maig... ¿Com es menja, això?

—El Capítol canònic de la Seu de Barcelona administrava els dotze territoris eclesiàstics constituïts en "pabordies", que curaven de l'apropiació dels delmes i primícies. A causa d'això hi havia una mena d'imbricació del càrrec pastoral (cura d'ànimes) amb el d'administració dels béns eclesiàstics, que progressivament es tendeix a diferenciar. Els rectors del x. XVIII

ja no viuen tan ocupats administrativament; s'estableixen arrendaments del delme.

—Així, doncs, el "rectorologi"...

—Va presentant-se una tasca més fàcil a mida que avancem a través dels temps medievals. Tot i això, resta molta feina per a fer, encara... Cal treballar curosament.

El nostre investigador es troba —talment un minaire— davant un filó de "material" molt interessant. Qüestió de perseverància i de paciència!

JOSEP M. RIERA I MILÀ

L'Església de Badalona celebra el Memorial del Mil·lenari de Catalunya

El dissabte, 3 de juny de 1989 els diversos arxiprestats que constitueixen l'Església de Badalona va commemorar solemnement el Mil·lenari de Catalunya en un acte comunitari al monestir badaloní de Sant Jeroni de la Murtra, a la falda de la serralada de Marina, en la vall de Poià, que els antics jerònims batejaren amb el nom de vall de Betlem.

Hi va pujar molta gent, de totes les parròquies i indrets de la ciutat. A causa del temps plujós, el Memorial va tenir lloc sota les voltes ogivals de l'antic refector, actual lloc de culte. L'acte va consistir en una lectura escenificada per diferents actuant. Incloua textos bíblics i litúrgics entrelaçats amb poemes d'autors catalans contemporanis, documents històrics i explicacions relatives a

l'esdevenir de Badalona a través de dos mil anys. El llibret constava de les parts següents:

- litúrgia del ciri
- el do de la terra
- ritual de la primera pedra
- retaule de la història
- la terra i el treball dels homes i les dones.

La representació conclouia amb una processó de tots els assistents voltant el claustre i retornant al refector, on l'homilia del sacerdot celebrant feia de pont entre la representació —considerada justament litúrgia de la paraula— i la litúrgia pròpiament eucarística.

L'autor del text és l'escriptor badaloní Joan Soler i Amigó, i Josep M. Pujol va fer-se càrrec del muntatge escènic i la

direcció: la mesura i l'expressivitat continguda i alhora vibrant va establir entre els actuant i el poble participant un intens corrent de comunicació. De tal manera que la celebració eucarística hi va enllaçar sense solució de continuïtat.

Els actuant —que no actors— eren membres dels diferents quadres escènics de la ciutat; també hi van col·laborar joves de la parròquia de...

A continuació, transcrivim uns fragments del text escenificat.

COR: Ens va donar aquesta terra com a herència.

Dt.8,7-10

PROFETA: El teu Déu et condueix a una terra bona, terra de torrents d'aigua, de fonts i de pregones deus que neixen a la vall i a la muntanya. Terra de blat, i d'ordi, i de vinyes, i de figueres, i de magraners, terra d'oliveres i d'oli, i d'arrop. Terra en la qual no menjaràs pa amb mesquinesa, de res no et mancarà. I menjaràs, i et sadollaràs, i beneiràs el Senyor, el teu Déu, per la terra bona que t'haurà donat.

LECTOR: Una extensa plana vora el mar. Salzeredes, vernedes i llorers.

LECTOR 2: La serralada de Marina l'arrecera de freds i tramuntanes. Ressegueixo a ulls clucs la vella, coneguda, estimada carena: Nou Pins, Serra d'en Mates, Turó del Reig, el Mont Alegre i la seva Conreria, el Turó de l'Home, la Coscollada de l'Amigó, el bell Pi Candeler, les Maleses, el collet de Vallençana, i el Serrat de les Ermites fins al Puig Castellar.

LECTOR: I a la plana, els turons d'en Seriol i d'en Boscà. I el d'en Rosés. Les roques de Montigalà i el Puig Fred. L'horta de Llefià...

LECTOR 2: I el torrent de Vallmajor, les fèrtils valls de Montalegre, de Pomar i de Canyet. Les rieres de Matamoros i d'en Folc, de la Batllòria i de Sant Joan, que davallen fins a baix a mar.

LECTOR: I el mar Mediterrani, de Montgat al Besòs. Ve-

les llatines, horitzó i cel, marinada i gavines.

COR: Ens va donar aquesta terra com a herència.

Esprui: "Llibre de Sinera", XXIV.

LECTOR 2: Quan la llum pujada des del fons del mar a llevant comença just a tre-

[molar, he mirat aquesta terra, he mirat aquesta terra...

I Badalona va començar a créixer i a eixamplar-se. I va començar a poblar-se amb altra gent: en un temps, fa més de quatre segles, van venir a viure-hi molts gascons, parlant la llengua d'oc, a treballar a pagès, de jornalers.

COR: I dúiem noms i costums diferents, i la nostra fillada.

I després, ja fa més de dos segles, va venir gent de comarques muntanyenques, que s'anaven despoblant, pallaresos, ripollesos, cerdans... i amb el seu treball l'horta es tornà més ufana i més fèrtil, i augmentà el nombre de barques de pesca, i es van instal·lar nous teixidors i obradors d'indianes.

COR: I dúiem noms i costums diferents, i la nostra fillada.

I després van ser els canareus, de les terres de l'Ebre i de la Sènia, a fer el ferrocarril i a obrir la Foradada de Montgat.

COR: I dúiem noms i costums diferents, i la nostra fillada.

I, va anar venint gent de més al Sud, de terres murcianes. I venien a treballar a la fàbrica, a tantes indústries com

s'havien establert a Badalona: al Cristall, a la Borra, a la Galleta, al Gas, a la Tinta, a la Llauna... i també al tèxtil, a la corderia, als xarols, a l'aiguardent, als adobs, al petroli, a la construcció... I Badalona va assolir el títol de ciutat.

COR: I dúiem noms i costums diferents, i la nostra fillada.

I encara va venir una allau immensa, de més al Sud encara, de les assolellades terres andaluses i extremenyas. I venien a treballar a les noves fàbriques, i van haver d'anar a viure a noves barriades, com a fora ciutat, ben poc acollidores. I on antigament érem uns set-cents habitants, vam arribar a ser-ne cent mil i dos-cents mil...

COR: I dúiem noms i costums diferents, i la nostra fillada.

Lv. 19,33-34

PROFETA: I quan un foraster vindrà a viure a la vostra terra no l'afeixugareu. El foraster que sojorna amb vosaltres us serà com un dels vostres nadius, i com a tu l'estimaràs; car forasters fóreu a la terra d'Egipte.

LECTOR: Diversos són els homes i diverses les parles i han convingut molts noms a un sol amor...

ESPRIU. La pell de brau, XXX

CRONISTA: I pàtria, que volia dir "terra dels pares", per a tots els que van venir a Badalona a quedar-s'hi va passar a voler dir "terra dels fills".

JOAN SOLER i AMIGÓ

poble de déu

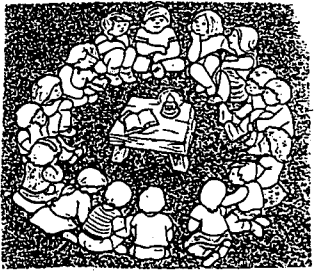
parròquies • comunitats i moviments de badalona • st. adrià • montgat • llana

UN PROBLEMA PASTORAL

Les Primeres Comunions

Una vegada més estem en temps de primeres comunions i una vegada més tindrem la sensació que molts s'acosten a l'Eucaristia en un sentit que no sembla adequat. Ens semblarà que hi ha disparitat entre l'oferta de l'Església i les expectatives de molta gent. Pensarem que molta gent senzilla no sap fer res més que expressar la seva fe consagrant les quatre estacions de la vida.

Potser gosarem dir que ells tenen religiositat i nosaltres tenim la fe. Que els seus anhels (trobar-se la família i els amics, compartir, reafirmar l'esperança en la vida, prendre

"POBLE DE DÉU" és un full mensual (8 planes) d'informació i de comunicació de la vida de les parròquies, comunitats i moviments dels dos arxiprestats de Badalona, i dona elements de reflexió des de la fe cristiana.

ESPECIAL ESGLÉSIA A BADALONA

Pas de la Verònica, a la Processó del Silenci, obra de l'imatger Claudi Rius.

Els Congregants amb la imatge de la Dolorosa, una de les talles processionals més antigues de Catalunya.

Els orígens de la Processó de Misteris de Badalona, es perden en la llunyania del temps. L'existència de personatges representant en Judes, en Malcus, els Apòstols, els Doctors de la Llei, les Maries... molts dels quals han perdurat fins als nostres dies, i la notícia certa de representacions d'escenes de la Passió durant el curs de la processó fins a molt a finals del segle passat ens fan pensar en les antiquíssimes representacions litúrgiques medievals que foren l'inici del teatre actual. Un plet de l'any 1382 entre els Senyors de la Torre Vella i els homes de Badalona ja ens informa de processons precedides pels gonfanons. No sabem aquestes processons, quines eren, però és probable la celebració d'alguna processó penitencial durant la Setmana Santa.

Quan amb la Contra-reforma l'Església actualitzà moltes d'aquestes tradicions medievals que ja no s'adeien als nous temps, és quan neixen les típiques processons de Setmana Santa que coneixem nosaltres, les quals integren i canalitzen les antigues representacions teatrals litúrgiques, i les processons de deixuplinants medievals.

Els personatges sagrats s'intenten dignificar treient-los del teatre i transportant-los dalt del misteri en forma d'imatges venerades. El mateix nom de misteri és una clara alusió a l'antiga representació teatral.

És dintre d'aquest esperit de renovació que l'any 1627 els badalonins decideixen encarregar la construcció d'uns misteris per a la

Ressenya històrica de la Processó del Silenci

processó de Dijous Sant. Aquests misteris, beneïts i afavorits amb quaranta dies d'indulgència cada un, sortiren per primera vegada el Dijous Sant de l'any 1628. El pregó de les indulgències donà origen al típic cant del Record i memòria.

De les imatges que actualment es conserven només tres són atribuïbles als misteris d'aquest primer moment. Una d'elles representa un saig que es guarda a Santa Maria, i que fa molts anys que fou retirat de la processó. Les altres dues són imatges tant conegudes i venerades a Badalona; es tracta de la Mare de Déu dels Dolors i del Sant Sepulcre. Actualment s'estan realitzant estudis per a poder datar amb precisió ambdues escultures. Aquest any, restaurat pel Centre de Conservació i Restauració de Béns Mobles, de la Generalitat, i amb l'ajut de l'Ajuntament de Badalona, tornarà a sortir el Sant Sepulcre.

L'any 1723 es fundava a Badalona la Venerable i Discreta Congregació de Nostra Senyora dels Dolors, la qual va introduir a la nostra processó formes de peni-

tència pròpies dels nous temps (vestes de ròssec i cucurulles) i li va donar una serietat que ha esdevingut una de les seves principals característiques. La Congregació es va fer càrrec de l'antic misteri de la Soledat de Maria i va introduir a la processó el Guió Gran, els impropis, i la Creu de Passió.

Des de finals del segle XVIII tenim ben documentada l'existència dels armats (posteriorment se n'han dit "estaferms") en la nostra processó. Els antics misteris que van arribar fins als anys 30 d'aquest segle foren:

—La Oració a l'hort (conegut popularment com la branca de Sant Pere) que tenim ben documentat des del 1868, any que s'hi va afegir el popular verat de plata, tot i que el misteri probablement era molt més antic. Va ser cremat el 1936. Sembla que en restaren alguns elements que estan integrats en el misteri actual. El portava la Confraria de pagesos, però a finals del segle XIX va passar a la dels pescadors, que encara en tenen cura.

—L'Ecce Homo, documentat des del 1785. El portava la Confra-

ria de Sant Sebastià.

—Els assots. No tenim cap referència de la data de la seva construcció. Probablement és d'aquest misteri, o de l'anterior, el saig del que abans hem parlat.

—Camí del Calvari, conegut popularment com el Cirineu. Era el misteri dels mestres de cases. Encara es conserva perfectament. Possiblement fou construït a mitjans del segle passat. La tradició popular diu que és obra d'un escultor de la família Rius.

—L'expoli, que la veu popular anomenava L'Esgarrapà-Cristos. Era de la Confraria de Sant Anastasi. L'any 1942 va ser substituït per un misteri nou i es cremaren les figures del vell. El poble deia que per fer els dos saigs que despullaven Jesús, l'escultor es va inspirar en dos populars antics badalonins excessivament afeccionats al suc de les nostres vinyes. No sabem l'any de la seva construcció.

—Del Davallament de la Creu no en tenim referències documentals. Potser era una imatge de la Pietat de propietat particular que va subsistir fins l'any 1942.

—El Sant Sepulcre, encara que

no està documentat és probablement una de les primeres imatges de la Processó de Dijous Sant. El portava la Confraria del Roser.

—La Mare de Déu dels Dolors, segurament és, com ja hem dit una altra de les imatges més antigues, malgrat que ha sofert algunes modificacions. Anava a càrrec de la Congregació dels Dolors.

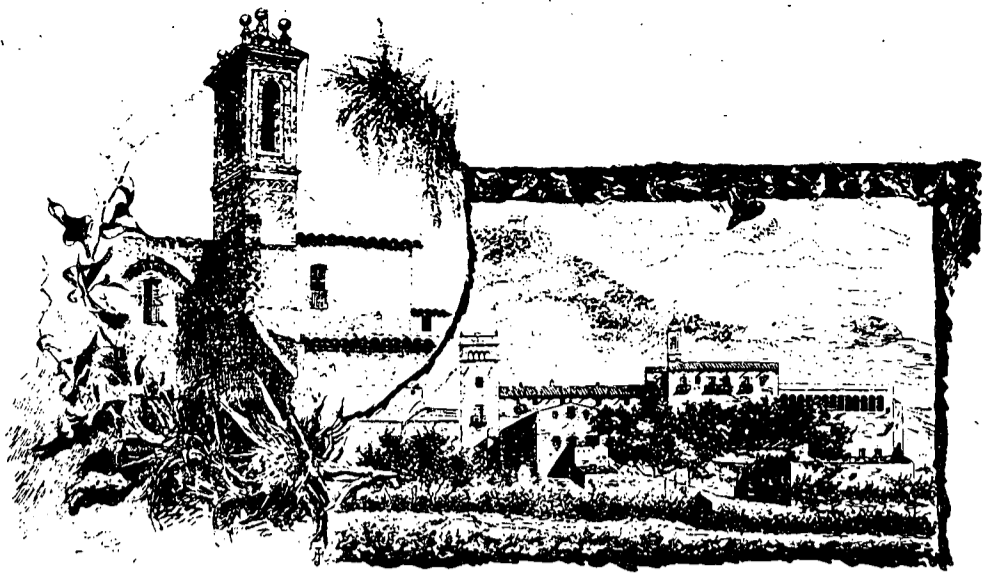
L'any 1879 es creà el Cos de Portants i s'introduí el nou sistema de fer el canvi del Sant Crist, que abans es feia amb unes forques. Antigament es feien juguesques sobre l'habilitat dels portants que pujaven la imatge pel carrer de la Costa, abans de l'obertura del carrer del Temple.

A partir de l'any 1939 els misteris foren encomanats als gremis i sindicats. Arribaren a sortir fins a tretze misteris i els acompanyaren alguns anys, més de quatre mil persones. L'any 1974, després de nombrosos problemes se suprimí la processó que, malgrat alguns intents per recuperar-la, no tornà a sortir fins el 1987, amb un aollida ben favorable.

S'ha recuperat també l'antiga representació d'algunes escenes de la Passió, amb els apòstols, a l'interior de l'església abans de sortir la Processó, i es tornaran a cantar els cants tradicionals.

L'Associació de Veïns de Dalt la Vila fa l'enramada al carrer de Dalt, la qual, juntament amb les teieres i els pans de cera, constitueix una de les notes més belles, més antigues i més típiques de la nostra processó.

JOAN ROSÀS I REVERTÉ

RESIDENCIAL MAYNOU.S.A.

Plaça de la Vila, 3. 08911 Badalona. Tel. 389 14 05

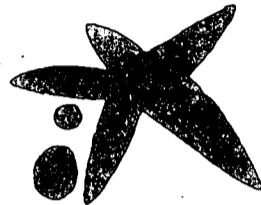
OPTICA HISPANO OPTICS

C. Rvdo. Antón Romeu, 1
(frente Estación ferrocarril)
Tels. 384 13 06 - 384 52 11
08912 BADALONA

C/ Pujol, 37
(junto Ambulatorio)
Telefono 3894066
08911 BADALONA

"la Caixa" CAIXA DE PENSIONES

A BADALONA: 23 Oficines al seu servei

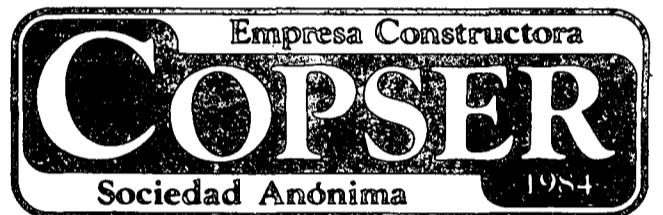
CONFITERIA - PASTISSERIA

CABANE

BADALONA

Francesc Layret, 116 - Tel. 389 41 14

PROMOCIONS INMOBILIARIAS
A BADALONA

Dr. Robert, 8. Tel. 387 02 04 - 387 03 58. Badalona

CAMISERIA - JERSEIS SASTRERIA - SABATES VESTITS

C/. Mar, 65 - BADALONA

Josep m. ventura

jardineria ventura, s. a.

AVINGUDA PRESIDENT COMPANYS, 14 - TELS. 389 44 21 - 389 48 89 - BADALONA

METALERIAS FINAS

federico ferrer, s.a.

OFICINAS: Francesc Layret, 104 - Tel. 384 01 51 - Fax 384 16 12 - Télex 59557 FEFE E
FABRICA: Pasaje Sagrada Familia, 6 y 8 - Tel. 387 40 16 - BADALONA (Barcelona)

JOAQUÍN SALA, S.A.

MATERIALES CONSTRUCCIÓN Y DECORACIÓN

AVENIDA SAN IGNACIO DE LOYOLA, 64-66 y LUNA, 37
TELÉFONOS 388 25 50 y 388 28 16
08912 BADALONA